

LA MARINA
Competència

Un modelo de
solución global

www.noatummaritime.com

infosgt@noatum.com

COMPETÈNCIA
unes vegades per a bé...
unes altres per a mal.

EDITORIAL

Falla La Marina 2025

EDITA

Associació Cultural Falla la Marina

CREACIÓ

Alicia Gil, Ruben José Villarroya, María del Mar Martínez, Judith Alcaide, Carlos González, Encarna Ramiro

COL-LABORACIÓ LITERÀRIA I POÈTICA

Albert Llueca, Alfons Navarret, Alicia Gil, Antonio Ortiz, Cristina Iranzo, Jesús Giron, Joan Francesc Peris, Josep Usó, Josepa Montagut, Julia María Benito, Julia Rosa, Kike Alapont, Mari Carme Arnau, Mari Carmen Sáez, Maria García, Mario Gual, Oscar Martell, Pako Giménez, Pau Gallart, Raül Francés.

ADAPTACIÓ LLIBRET

 Rubén Villarroya i Víctor Palomo

NARRACIÓ D'ÀUDIOS

Periodista Encarna Ramiro i Martínez

PART DIDÀCTICA INFANTIL

Mestra d'Educació Infantil, Alicia Gil i Soler
Professora d'Educació Secundària, Julia María Benito i Adobes

FOTOGRAFIES

Banc de imatges fet exclusivament per aquest llibret. Arxiu de fallers A.C. Falla La Marina, Roberto Martínez, Belén Caballero, Roberto Abril i Diego López.

COL-LABORACIÓ ANUNCIS PUBLICITARIS

María del Mar Martínez, Carolina Górriz, Eva María Cayuela, Ángel Pérez, Luis César Díaz, Miguel Blasco i Rubén José Villarroya.

CORRECCIÓ DEL TEXT

Agència de Promoció del Valencià

DISSENY, PORTADA I MAQUETACIÓ

 yogurdefresa.es

DIPOÏT LEGAL

V-3219-2013

JUSTIFICACIÓ DE TIRADA

400 exemplars. Tirada digital il·limitada

El present llibret ha participat Diputació de València

El llibret ha participat en la convocatòria dels premis de la Generalitat per a la promoció de l'ús del valencià de l'any 2025.

Aquest llibret participa en els Premis de les Lletres Falleres (<https://lletresfalleres.org>)

L'associació cultural Falla la Marina no s'identifica necessàriament amb els articles dels seus col·laboradors. La Falla la Marina ha volgut presentar totes les opinions que puguen haver-hi al respecte de la temàtica que en tracta aquest llibret des d'un punt de vista neutral, però assegurant la llibertat d'expressió de les persones col·laboradores.

>>> 3

HI COL·LABORA

FALLES DE SAGUNT FESTA D'INTERÉS TURÍSTIC NACIONAL

>> Llibret digital

>> Llibret accessible
Escolta'm

Benvinguda
Pròleg

SALUTACIONS ————— 010

President de la Diputació de València:

Vicente J. Mompó Aledo

Alcalde de l'Excm. Ajuntament de Sagunt: Darío Moreno Lerga

Regidora de Cultura Popular i Festes Excm. Ajuntament de Sagunt: Patricia Sánchez Minguez

President Federació Junta Fallera de Sagunt: Hugo Morte i Lorente

Del nostre President: Ángel Pérez i Luna

Dels nostres Representants Majors

ELS NOSTRES REPRESENTANTS MAJORS ————— 015

Presidència Major: Ángel Pérez i Luna

Comissió Executiva Major

La nostra Fallera Major: Marta Blasco i Soto

Comissió Major

Visca els nuvis!

Recompenses Majors

EL NOSTRE MONUMENT GRAN ————— 034

Competència de la festa l'essència

OBRES LITERÀRIES MAJORS ————— 043

Racó dels Infants

091 ——— ELS NOSTRES REPRESENTANTS INFANTILS

Salutació dels nostres Representants Infantils

Presidència Infantil: Sergio Villarroya i Torrecillas

Comissió Executiva Infantil

La nostra Fallera Major Infantil:

Clara Beltrán i Pérez

Comissió Infantil

Fallera Major Infantil Federació Junta Fallera de Sagunt:

Julia Palanca i Benito

Benvinguts a la nostra família marinera

Recompenses Infantils

110 ————— EL NOSTRE MONUMENT INFANTIL

Mascotattack!

119 ————— OBRES LITERÀRIES INFANTILS

Socis d'honor

Socis

165 ————— ÀLBUM FOTOGRÀFIC 2024

Torrà

Comiats 2024

Àlbum fotogràfic 2025

Calendari faller

Agraïments

Dedicatòria del nostre llibret

BENVINGUDA

6 <<<

Una vegada més, a tu que tens aquest llibret entre les teues mans, et donem la benvinguda a aquest viatge a través de centenars de pàgines que et dediquem. Una vegada més, ens presentem davant teu per a mostrar-te les meravelles d'aquest, el nostre món, a través d'aquesta festa i aquesta cultura tan nostra, tan única i, per descomptat, tan teua. Fabriquem un espai lliure de competència.

Aquesta és nostra humil benvinguda a un llibret amb el qual volem que sentes eixa passió i eixa força que nosaltres mateixos hem sentit en continuar amb aquesta tradició. Sense tu, que defenses una cultura escoltada al voltant de tot el globus, no seria possible mantindre-la. Aquesta és la vindicació d'una realitat compartida i un sol cor embolicant la nostra essència més pura.

Lector, vingues d'on vingues, aquest és el teu llibret i aquestes són les nostres paraules dedicades a tu, qui any rere any dones un sentit al nostre treball. Defensem el que és nostre i visquem com només nosaltres sabem viure. Et prenem de la mà i et portem a través d'aquest trajecte agraint com cal la teua presència.

BENVINGUTS!

PRÓLEG

8 <<<

Tota acció sempre té la seua pròpia reacció, llei natural que sovint passa per alt. En un món d'aparent caos sempre sorprèn trobar mecanismes tan simples com eixe. No és casualitat que a través dels segles ens hàgem trobat amb eixa premissa en taulons de pedra, llibres sagrats, poesies, estrelles i planetes. Sempre hi ha qui a martell pega i enclusa suporta, almenys això és el que hem anat aprenent amb el pas del temps. De déus a reis hem comprés que cap mena de decisió queda impune, de la mateixa manera que de feligresos a proletaris sabem que cap reacció és banal. Així és com descobrim evidències més que sòlides en una humanitat constant i canviant repleta d'inconformisme i seguretat en si mateixa, o no?

És en eixe punt en el qual ens detenim, eixa és la idea que desenvolupem. Una humanitat amb la suficient capacitat de decisió per a actuar sempre troba el seu camí cap a la competició. És possible que forme part de la nostra naturalesa i es tracte de la supervivència de qui siga més forta. No obstant això, tornem al principi, tot arrossega conseqüències. Cada competició té una contrapart i eixa part derrotada no sempre es doblega amb facilitat, sinó que presa de la inconformitat reaccionarà. Tota competició deriva en una rebel·lió, o no?

El nostre llibret pretén explorar precisament aquesta idea. Si s'entén que fer la rebel·lió és un intent per canviar les coses, la competició es converteix en un element clau. N'hi ha prou amb dedicar uns minuts a observar el món de voltant

per a comprovar que la societat promoguda i assumida en la qual vivim es fonamenta en la supervivència competitiva. Però també podrem trobar a gent que s'oposa, que troba la seua veu en una lluita contrària, encara que la complexitat i la ferocitat de la competència es converteix en un remolí d'autoritat que minimitza l'efecte d'eixos "rebels". D'eixa manera s'aconsegueix infravalorar la rebel·lia convertint-la en una cosa infantil, innocent i ingenu, una xicoteta mascota a la qual acariciar de tant en tant per a tindre-la contenta. Així es manté la dialèctica de poder, així la competició és cosa d'adults i la rebel·lia és infantil a pesar que l'un pot implicar a l'altre inevitablement.

Eixe és el fonament general d'aquest llibret, demostrar que tota competició atribuïda als adults genera conseqüències que afecten aquells que són considerats inferiors i com aquests aconseguen trobar una resposta. Un enfrontament entre competidors i rebels que ens recorda que res és realment el que sembla. Busquem posar èmfasi en com les accions dels adults, d'una manera o una altra sempre acaben per heretar-les els més xicotets. D'aquesta manera reivindiquem com és que els xicotets també juguen un paper important i, per tant, no haurien de ser passats per alt. Al cap i a la fi, les diferències entre autoritat i subordinació han persistit al llarg del temps, però no per això cal conformar-se sense fer res, al contrari, trencar la fina línia que separa l'un de l'altre.

VICENTE J, MOMPÓ ALEDO

President de la Diputació de València

Ja sonen els passadobles, ja fa olor de pólvora, ja estan els monuments al carrer! Arriben les Falles 2025 i que puguem celebrar-les com mereixen, any rere any, és en gran part gràcies a comissions com la vostra, la Falla La Marina.

Nascuda en el cor del barri mariner de Port de Sagunt en 1948, heu sabut créixer, evolucionar i, sobretot, demostrar que les nostres tradicions són una herència valuosa que hem de cuidar i compartir en les futures generacions. Vosaltres, els mariners, sou un exemple d'unió, creativitat i esforç col·lectiu, valors que ens identifiquen i que la Diputació de València també compartix, treballant cada dia per a protegir, impulsar i promoure les nostres Falles, autèntic patrimoni de totes les valencianes i de tots els valencians.

En este exercici tan especial, vulle felicitar als vostres màxims representants, que encarnen en il·lusió l'esperit de la vostra comissió. Sergio Villarroya, com a President Infantil, i Clara Beltrán, com a Fallera Major Infantil, representen la innocència i la il·lusió del futur. Marta Blasco, la vostra Fallera Major, en la seua elegància i entusiasme, serà la gran ambaixadora. I Ángel Pérez, com a President, lidera en implicació i dedicació este projecte col·lectiu que unix a tantes persones baix un mateix sentiment. A totes i a tots vosaltres, la meua més sincera enhorabona i el meu desig de què disfruteu cada instant d'este any únic i irrepetible.

Parlar de “La Marina” és parlar de tradició, cultura i eixe blau tan vostre, el de la mar que acompanya la vostra història. Però també és parlar d'una família fallera capaç d'afrontar reptes, de treballar unida i de mantindre viva la flama de les nostres festes en art, alegria i un fort sentit de germanor.

Les Falles són un reflex de la vida mateixa: després del foc sempre arriba un nou començament. Enguany, després dels efectes devastadors de la DANA en molts dels nostres pobles, el vostre exemple com a col·lectiu faller s'ha convertit en una lliçó per a la societat valenciana. La vostra capacitat per a reconstruir, per a renàixer de les cendres i per a seguir avant en esperança, ens inspira per a afrontar les adversitats en la certesa que junts som més forts.

Gràcies, mariners, per ser el motor que manté viva la nostra essència. Perquè cada mascletà que feu vibrar, cada monument que alceu i cada instant que dediqueu a la vostra comissió és una victòria de la nostra cultura, de la nostra terra i del nostre poble.

Hui i sempre, sou la prova que les Falles no són només una festa, sinó l'ànima d'una terra que mai deixa de somiar. Que estes Falles 2025 siguen inoblidables i que continueu escrivint la vostra història en la mateixa passió que vos ha portat a ser un referent en tot el Camp de Morvedre.

Visca “La Marina” i visquen les Falles!

DARÍO MORENO I LERGA

Alcalde de l'Excm. Ajuntament de Sagunt

Any rere any les Falles es convertixen en un reflex de l'esperit de la nostra societat, on els carrers s'omplín d'art, música, foc i, sobretot, de l'entusiasme d'un poble que viu intensament la seua cultura.

Les Falles són molt més que una festa. Són un espai de debat i reflexió, on a través dels monuments fallers es tracten temes d'actualitat, se satiritzen situacions polítiques i socials, i es convida a la ciutadania a reflexionar sobre el nostre dia a dia. És un escenari on la creativitat i l'enginy es troben per a qüestionar el món que ens envolta, i en eixe sentit, la competició, tema central d'este llibre, juga un paper essencial.

La Falla La Marina ha posat en guany l'accent en la competició, un concepte que travessa tots els aspectes de la nostra vida quotidiana. Des de l'àmbit esportiu fins al professional, passant per les relacions personals i socials, la competició ens desafia constantment a ser millors, a innovar i a superar-nos. A través de les seues paraules, este llibre ens convida a reflexionar sobre com la rivalitat pot ser tant un motor de progrés com un factor d'estrés, destacant la importància de trobar un equilibri entre el desig de guanyar i la necessitat de gaudir del camí. Amb la seua sàtira i creativitat, La Marina ens recorda que, encara que competir és part de la nostra naturalesa, la veritable victòria està en l'aprenentatge i en el respecte mutu. Les Falles, com a exemple de tradició i modernitat, ens recorden que en cada

desafiament, en cada repte, sempre hi ha espai per a millorar i continuar avançant.

Vull aprofitar este espai per a agrair l'enorme esforç i dedicació de la comissió d'esta Falla. Gràcies al vostre treball, compromís i passió, esta festa continua sent un referent cultural. Menció especial mereixen les Falleres Majors, que amb la seua elegància i responsabilitat, representen el millor de la nostra festa, i els presidents, per la seua incansable labor d'organització.

Continuem gaudint d'estes festes amb l'alegria que ens caracteritza.

Estem en Falles!

PATRÍCIA SÁNCHEZ I MÍNGUEZ

Regidora Festes i Cultura Popular

En primer lloc, vull expressar les meues més sinceres felicitacions a Àngel, Marta, Sergió i Clatra, per haver estat elegits com a màxims representants de la vostra falla en aquestes falles 2025. Estic absolutament convençuda que, a mesura que transcórrega l'any, cada moment d'aquest exercici quedarà gravat al vostre cor, mantenint-se viu com el blau característic de la nostra Marina. Cada segon que compartiu amb la vostra falla serà un record que portareu per sempre.

Amb les Falles a l'horitzó, estem a punt de viure els dies més màgics de l'any, aquells en què el color, la llum, la pólvora i la felicitat inunden els nostres carrers i places. Queda poc de temps perquè la vostra estimada plaça s'omplisca de l'essència marinera, de tot el sentiment que caracteritza la vostra falla i la passió de la gent que la forma. És un moment únic, de celebració, de germanor i de cultura.

Un dels elements més destacats d'aquest any serà el vostre llibret, que tracta un tema tan rellevant com necessari: la competició dins de tots els àmbits de la vida i com sempre té les seues conseqüències. La competició pot ser una força poderosa que ens impulsa a aconseguir fites i a superar obstacles, però també pot tindre conseqüències negatives si no som conscients de com ens afecta. És fonamental trobar un equilibri entre la competència i la cooperació, entre l'èxit personal i el benestar col·lectiu, per a viure una vida plena, justa i sana.

Finalment, espere que gaudiu d'uns dies fallers tan espectaculars com mereixeu, que tot el treball i dedicació que hi poseu al llarg de tot l'any done reflex en els fruits d'aquest esforç. Les Falles són el resultat de l'esforç col·lectiu, de la passió i de la màgia que es viu a cada moment, i estic segura que viureu aquest exercici amb la intensitat que caracteritza la vostra falla.

Desitge un any ple de rialles, d'amistats i d'uns moments inoblidables al costat de la vostra gran família fallera.

Bones falles 2025.

HUGO MORTE I LORENTE

President Executiu F.J.F.S. 2025

Les Falles són un exemple de dinamització social i econòmica, compromís amb la cultura i estima al valencià. L' AC Falla La Marina del Port, any rere any, amb els seus especials monuments i magnífics llibrets ratifiquen el fet dit. A més, amb la seua activitat fallera al llarg de cada exercici, permeten que les seues falleres, fallers, socis i simpatitzants, tinguen un espai d'oci i de festa en un ambient distés.

Una falla en positiu de gent noble com el seu president, Àngel, un gran ambaixador de la seua comissió com la seua encantadora Fallera Major, Marta, atenta i bona amfitriona, pendent sempre que no falte res quan vas a visitar-los. I no puc oblidar-me de la seua representació infantil, mariners de bresol, Sergio i Clara. Enguany esta falla amb més de 75 anys d'història viva al Port de Sagunt, està d'enhonorabona per tindre com a fallera, a la màxima representació infantil del Camp de Morvedre, la nostra Fallera Major Infantil de FJFS, Julia Palanca i Benito.

Una combinació perfecta per a tindre un any únic i meravellós. Enhorabona, mariners i marineres, heu d'estar ben orgullós de la vostra xiqueta. Des de Federació Junta Fallera de Sagunt estem molt agraïts per deixar-nos gaudir de Julia, és un orgull per a nosaltres. Gràcies, família! Gràcies, Falla La Marina!

L' A.C. falla La Marina destaca per moltes coses, però si he de destacar alguna de manera especial, no hi ha dubte que diria el manteniment de les nostres tradicions i les sinèrgies que creen

amb distintes entitats locals, a les quals fan particips de la festa ajudant així a engrandir-la. Fruit d'estes dos vestants són els seus llibrets, que continuen al capdavant en premis i reconeixements. Per això no vull deixar passar l'oportunitat de felicitar-los, recordant-vos que enguany complim 175 anys de sàtira i literatura festiva al voltant de les Falles.

Uns llibrets que tenen el seu origen a la fi del segle XVIII i segle XIX, més concretament el 1850, amb una estructura que simulava les antigues «*parades de canya i cordell*», obra de l'erudit i doctor en lleis, Josep Bernat i Baldoví.

Falleres i fallers de La Marina, vull agrair-vos el vostre treball al voltant d'esta meravellosa festa, la vostra incansable contribució a millorar-la, la lluita per mantindre tradicions i costum al mateix temps que aposteu per l'evolució i la innovació, qualitats d'una comissió sempre entregada que ens fa sentir orgullosos i que servix d'exemple de tenacitat i constància en la posada en valor de la nostra festa, les Falles. Qualitats que em duen a recomanar-vos la lectura de *Competència*, un interessant estudi que no deixarà indiferent.

Gràcies per tot, bona lectura i unes inoblidables falles!

ÀNGEL PÉREZ I LUNA

Presidència Falla La Marina

Amic lector,
En el meu segon any al capdavant de La Marina, renove les ganes i il·lusió per mantindre a la nostra associació en eixe lloc destacat dins del món faller morvedrí. Esta fita no seria possible dur-la a terme sense la gran faena que realitzen les falleres i fallers de la meua comissió, especialment els membres de la meua executiva.

A cadascuna de les comissions i especialment als seus representants en este 2025, els desitge un inoblidable any faller, ple d'èxits i alegries.

Igualment faig extensives estes paraules cap als membres de FJFS, especialment a les seues falleres majors Teresa i Julia. Sent un orgull enguany per a tots els mariners tindre Julia com la màxima representant infantil de les falles de Gillet, Faura, Sagunt i el Port.

Reconéixer també des d'estes línies el gran suport de les institucions i ajuntaments de la nostra comarca.

El meu major agraïment a veïns, socis i comerciants que any rere any d'una forma o una altra renoven el seu compromís amb nosaltres; i aprofite l'ocasió per a dir-los que esperem la seua companyia en la setmana fallera perquè així puguen gaudir de les nostres activitats.

Les següents paraules són per a la meua dona, Paula, i els meus fills, Mario i Hugo. Expressar-los la meua màxima gratitud pel suport i la comprensió per a dur a terme la labor de president en la nostra Falla La Marina, de la qual ens sentim orgullosos els quatre.

En este 2025 estan al meu costat Sergio, Clara i Marta; una gran sort la meua poder gaudir d'ells i al costat d'ells esta bonica experiència de representar la nostra falla en tots els actes, ho fem a més acompanyats de les nostres famílies per a un major gaudi al costat d'ells.

Per a finalitzar servisca este llibret com a mostra de l'esforç de la nostra associació per continuar treballant per les nostres arrels i cultura valenciana; i valga el mateix com a invitació per a delectar-se al costat de nosaltres de la gran setmana valenciana.

Moltes gràcies a tots i que visca la nostra cultura fallera i especialment **que visca LA MARINA!!**

ELS NOSTRES REPRESENTANTS MAJORS

»» 15

Falla La Marina

SALUTACIÓ MARTA I ÀNGEL

Representants Majors Falla La Marina

Benvolguts amics,
Som Marta i Àngel, fallera major i president de La Marina. Estem encantats de representar tots els mariners adults, ens agradaria que aquestes falles de 2025 siguen molt especials, gaudint junts, quedant en la memòria de cadascun de nosaltres.

Volem agrair a les nostres famílies el seu gran esforç i col·laboració per fer possible el somni de ser els màxims

representants de la nostra benvolguda falla. Il·lusió que compartim amb Clara i Sergio, junts formem un equip perfecte.

No volem deixar de fer esment a tots els representants de 2025, hem compartit amb vosaltres moments inoblidables que tindran en la setmana fallera la seua màxima esplendor.

Moltes gràcies a tots, us esperem a la nostra plaça amb els braços oberts.

LA NOSTRA PRESIDÈNCIA MAJOR

»» 17

Ángel Pérez i Luna

ÀNGEL PÉREZ I LUNA

Presidència Major Falla La Marina

Àngel ja dus un any com a president de la Marina i has pogut comprovar, el que ja imaginaves, que ser president és una gran responsabilitat i una gran feina durant tot l'any.

I no a sols perquè ara és em convertit en una falla molt gran, si no perquè som una falla amb molt d'història. Una història de treball i constància, d'amor per la festa i per els nostres tradicions.

Tu has sabut escoltar als més veterans i animar al més joves a seguir amb la nostra identitat, donant sempre eixemple amb la teua dedicació i el teu esforç.

Aquest any has volgut continuar treballant per la nostra falla i gaudir junt a les tres persones que t'acompanyen enguany.

Amb Sergio, que arribà a la nostra falla molt xicotet i ha crescut com a mariner, fins a convertir-se en el nostre president infantil.

Clara, la nostra fallera major infantil que l'has vist nèixer i la vols molt per ser filla d'uns bons amics.

Com a fallera major, Marta, que és la teua debilitat, sempre hagueu tingut

una connexió especial, ella va ser uns del motius pel quals has continuat al càrrec aquest exercici.

I junt a Julia, la nostra xicoteta fallera, que ara és la màxima representació de la comarca. És completa un cercle perfecte per a aquest 2025.

Àngel, la teua falla és desitja que gaudisques molt dels nostres festes Josefines.

Gràcies President!!!

COMISSIÓ EXECUTIVA MAJOR

Falla La Marina 2025

Presidència honorífica
Antonio Blasco i Novella

Presidència
Ángel Pérez i Luna

Vicepresidència

Eva Maria Cayuela i Medina
Encarna Ramiro i Martínez
Miguel Blasco i Garcera
Ignacio Marín i Heredia
Luis César Díaz i Fernández
Rubén Lucas Lucas i Rahona

Secretaria

Juan José Monge i García

Vicesecretaria

Alicia Monge i Navarro

Tresoreria

Antonio García i Coca

Delegació de comptes

Alejandra Dasí i Jurado

Vicedelegació de comptes

Ana Belén Bueno i López

Delegació de loteria

Mª Carmen Soto i Ramos

Delegació de festejos

Cesar Castellanos i Ruíz
Javier Cister i Martínez
Cándido Rodríguez i Badal

Delegació de falla

Víctor Belinchón i Monge

Delegació de llibret

M^a del Mar Martínez i Díaz
Judith Alcaide i Sánchez
Carlos González i Manzanares
Rubén José Villarroya i García

Delegació de comunicacions

Julia Benito i Adobés

Delegació de cultura

Lara de la Cruz i Huguet
Carolina Górriz i Polo

Delegació d'esports

Víctor Palomo i Pico
Álvaro Ponce i Cañada

Delegació de secció femenina

Luisa Sabater i Romero
Rosi Gil i Soler
Rosa Becerra i Grande

Delegació de presentació

Gerardo Agüe i Zarzoso
Paula Cabrera i Vega

Delegació de playback

Rosa Muñoz i Martínez
María Villar i Cayuela
Pablo Belinchón i Salinas
Patricia Muñoz i García

Delegació de barra

Llorenç González i Julià
José Antonio Tortajada i Segura
Andrius Butrimavicius

Delegació de socis

Rosa Mª Segura i Pradas

Delegació d'infantils

Javier López i Pernas
Javier Verdejo i Tercero
Rubén José Villarroya i García

Delegació de casal

Reme Ferri i Calabuig

Delegació de disfresses

Anna Miguel i Martín
Mª José Andrés i Soto
Mª Carmen Soto i Ramos
Mª José Biosca i Sarió

Delegació de manteniment de casal

José Manuel Escrig i Vives
Francisco de la Cruz i Cantero
Francisco Sanz i Fortuño
Alejandro Monge i Navarro

Delegació de la secció juvenil

Cristina Sánchez i López
Rita Albarrán i Carballo

Delegació d'ornamentació de carrers

Camila Escobar i Franco
Andrea de la Calle i Fernández

**Delegació de reglament
intern/incidències**

Rosa Becerra i Grande

LA NOSTRA
FALLERA MAJOR

»» 23

Marta Blasco i Soto

MARTA BLASCO I SOTO

A la nostra Fallera Major

Marta, fallera bonica
de somriure fàcil i radiant,
amb el cor ple i il·lusionat
ets el nostre far constant.

Marta, positiva i alegre,
amb una força especial,
has arribat al cim d'aquesta
la falla que et vol a rabiar.

De família fallera,
amb herència profunda,
la teua història a la falla
es confon amb la nostra.

Filla de la Marina,
estimada per tots,
ets símbol de l'amor
i reflex dels nostres valors.

Ara, sense dubte, és el teu any,
un any ple de llum i color,
on les falles són l'escenari
del teu bonic fervor.

Amb banda al pit i orgull al cor,
representes la festa,
la falla del teu barri,
i, com no, el nostre estendard.

Amics, comissió i família
t'acompanyen sempre,
al llarg del regnat,
perquè ets l'ànima viva
d'aquest any tan especial.

Gaudeix de cada *mascletà*,
cada passacarrer,
cada moment que la festa
et vol oferir amb amor sincer.

És així com volem veure't,
tan feliç i enamorada
de la teua falla i la seua gent
que t'adora amb sentiment.

Camina tranquil·la, Marta,
sense cap preocupació,
perquè tens a la teua falla,
amigues i cort d'honor
que et sostindran sempre, Marta,
amb tendresa i emoció.

La Marina és la teua casa,
el teu refugi, el teu món,
i nosaltres, orgullosos,
proclamem sempre el teu nom.

Ets tu, Marta Blasco,
la nostra regina
la nostra musa,
el nostre cor,
i de la Marina, enguany,
la nostra fallera major.

E.R.M.

MEMBRES COMISSIÓ MAJOR

HOMES. Falla La Marina

President
Ángel Pérez i Luna

26 <<<

Adrián Chirivella i Cirtés/Adrián Torrente i García/Adrián Torres i Sesé/Agustín Gómez i Cámara/Alberto Cebrián i Hernández/Alberto de Rafael i Martínez /Alberto Gea i López/Alejandro Alcolea i Martín/Alejandro Centelles i Couverchel /Alejandro Monge i Navarro/Ali-Alejandro Ghadban i Díaz/Álvaro Ponce i Cañada/Andrius Butrimavicius/Antonio Andrés Rojo i Soriano/Antonio Cebrián i García/Antonio Cebrián i Villalba/Antonio García i Coca/Antonio Villalba i Jabonero/Basilio Mora i Sebastián/Beni Ruíz i López/Cándido Rodríguez i Badal/Carles Pardo i Badía/Carlos Amor i Biosca/Carlos García i Esteban/Carlos González i Manzanares/Carlos Martínez i Andrés/Carlos Nonides i Bueso/César Castellanos i Ruíz/Cristian Cister i Gil/Cristóbal Lucas i Giménez/Daniel Esquer i Villar/Daniel García i Bueno/Daniel Zarzoso i Torres/David Muñoz i Villalba /David Turmo i Samitier/Diego Albarrán i Carballo/Diego Jesús Chirivella i de Andrés/Edrian Sotoca i Sánchez/Eduardo Palanca i Escrig/Emilio José Cebrián i Hernández/Enrique Javier Docón i Barriopedro/Enrique Otero i Fernández /Fernando Mestre i Palomo/Francisco Beltrán i Martínez/Francisco de la Cruz i Cantero/Francisco Escalera i Caballero/Francisco González i Garrido/Francisco Javier Cister i Martínez/Francisco José Ruíz i Sánchez/Francisco José Sanz

i Fortuño/Francisco José Soto i Ramos/Fran Domingo i Sánchez/Gerardo Agüe i Zarzoso/Germán Cister i Lázaro/Gregorio Muñoz i Vila/Ignacio González i Alcarraz/Iván Aleixandre i Hernández/Iván Caballero i Torres/Iván Codina i Solsona/Iván Montañana i García/Iván Muñoz i Martín/Jaime González i López /Javier De la Cruz i Huguet/Javier López i Pernas/Javier Verdejo i Tercero/Jesús Ignacio Martínez i Morales/Jesús Sánchez i Morillas/Joan Cebrián i Lázaro/Jordi Valera i Sabater/Jorge Cister i Lázaro/José Alberto Verdejo i Tercero/José Antonio Tortajada i Ferriz/José Antonio Tortajada i Segura/José Domingo Villalba i Pérez /José Francisco Montañana i Ortiz/José Ignacio Marín i Heredia/José Manuel Escrig i Lucas/José Manuel Escrig i Vives/José María Benito i Martín/José Martínez i Fernández/José Villar i Bueno/Juan Antonio Fernández i Villalba/Juan Carlos Quesada i Mercado/Juan Carlos Zarzoso i Selles/Juan Diego Gascó i Fuster /Juan José Monge i García/Llorenç González i Juliá/Lucas Agustín Doldan i Rellan /Luis Andrés Coman i Farcas/Luis César Díaz i Fernández/Luis Javier Queralt i Badenes/Manuel Catalán i Sánchez/Manuel Jesús Bascuñana i Gullón/Manuel Muñoz i Pelegrín/Marcos Sánchez i Hernández/Mario Pérez i Cabrera/Martín Ghadban i Pérez/Miguel Ángel Soria i Safont/Miguel Blasco i Garcera/Miguel Gómez i Lozano/Miguel Moya i Arroyo/Normantas Davidovas/Pablo Belinchón i Salinas/Pablo Bermúdez i Gea/Pau Gallart i Solé/Pedro Gasso i Arcas/Pedro Luis Alonso i López/Rafael Gallur i Fernández/Ricardo Císter i Carbonell /Ricardo Cister i Martínez/Rubén Aspas i Pérez/Rubén Lucas Lucas i Rahona /Rubén José Villarroya i García/Rufino Sánchez i López/Santiago Gimeno i Flores /Sergio Alcolea i Blasco/Sergio García i Garrido/Vicente Gimeno i López/Vicente Nonides i Cervantes/Víctor Belinchón i Monge/Víctor Belinchón i Salinas/Víctor Palomo i Pico/Xavier Moles i Girona

MEMBRES COMISSIÓ MAJOR

DONES. Falla La Marina

Fallera Major
Marta Blasco i Soto

28 <<<

Adriana Barreiro i Orón/Aitana Verdejo i Hernández/Alba Rivas i Benito/Alba Santiago i Muñoz/Alicia Bronchú i Navarro/Alicia Bueso i Izquierdo/Alicia Company i García/Alicia Gil i Soler/Alicia Monge i Navarro/Amparo Elian Torrecillas i Gil/Amparo Peruga i Oliva/Ana Belén Bueno i López/Ana Belén Sánchez i Soria/Ana López i García/Ana María Hernández i Gómez/Ana Monge i García/Andrea Cortes i Fernández/Andrea De la Calle i Fernández/Ángela Sánchez i Rodríguez/Anna Miguel i Martín/Aranzazu Concha i Silva/Aroa Amor i Biosca/Aroa Felipe i Ojeda/Avelina Escerig i Ribelles/Belén Cebrián i Villalba /Camila Belén Escobar i Franco/Carmen Soriano i García/Carolina Górriz i Polo/Carolina Pérez i Holguín/Cristina Casado i Yuste/Cristina Montalt i Cister /Cristina Queralt i Antoni/Cristina Sánchez i López/Daniela Marín i Sabater /Dolores Torrente i Rodríguez/Elena García i Peruga/Encarnación Bermúdez i Gea/Encarna Ramiro i Martínez/Erika Pérez i Sanfélix/Eva Diego i Tomás/Eva María Arnau i Adán/Eva María Cayuela i Medina/Eva María Vidal i Perea/Gema Cabañes i Bermúdez/Helena Bascuñana i Perdigones/Inés Latorre i Martín/Irene Esteban i Torada/Judith Alcaide i Sánchez/Julia Adobés i Roselló/Julia Benito i Adobés/Julia Ferrol i Navarro/Kheira Arabi i Ortiz/Lara De la Cruz i Huguet

/Laura Cabañero i Torres/Laura Kaddour i Galdran/Laura López i García/Laura Pradas i Asensio/Laura Salas i Martínez/Lidia Pérez i Herrero/Loli Torres i García /Lorena García i Gómez/Lourdes Lazaro i Ferri/Lucía Pérez i González/Maeva Sotocha i Sánchez/María Alejandra Dasí i Jurado/María Alfonso i Ponce de León /María Amparo Rey i Belmonte/María de los Ángeles Muñoz i Pelegrín/Maria Dolores Serrano i Cuenca/María García i Torrente/María González i Villalba /María Isabel Perdigones i Santamaría/María López i Luzón/Maria Luisa Sabater i Romero/María Navarro i Santibañez/Maria Pilar Llorens i Blasco/María Román i Merlos/Maria Rosario Martín i Martínez/María Villar i Cayuela/Maribel Sesé i Valero/Mari Carmen Lazaro i Inglada/Marina Domingo i Sánchez/Marisol Andrés i Sánchez/Marisol Fernández i Andrés/Marta Estal i Martínez/Mayra Sánchez i Blasco/Mercedes Barceló i Dasí/Mercedes Villalba i Pérez/Mireia Blasco i Soto /Mª Carmen Rahona i Pascual/Mª Carmen Soto i Ramos/M^a del Mar Martínez i Díaz/M^a del Mar Villalba i Pérez/M^o Isabel Perdigones Santamaría/Mª Isabel Villalba i Bellón/Mª José Andrés i Soto/Mª José Antoni i Cayuela/Mª José Biosca i Sarió/Mónica Guillen i Puente/Natalia Pérez i Holguín/Nora Bea i Miguel/Nuria Cidat i Alarcón/Patricia Moreno i Terrón/Patricia Muñoz i García/Patricia Salas i Martínez/Paula Cabrera i Vega/Paula Díaz i Martínez/Pilar Vanessa Llamas i Pérez/Reme Ferri i Calabuig/Remei Torrent i Ortizá/Rita Albarrán i Carballo /Rosa Becerra i Grande/Rosa Gil i Soler/Rosa María Muñoz i Martínez/Rosa María Segura i Pradas/Rosanna Casado i Paul/Sandra Aleixandre i García/Sandra Cidat i Alarcón/Sara Cerezuela i Pérez/Sara Martínez i Andrés/Seila Pradas i Palomera/Silvia Couverchel i Camañas/Soledad Cerdán i Lechón/Sonia García i Centelles/Sonia Huguet i Aguilar/Sonia Salinas i Tomas/Susana Gargallo i Villar /Tatiana García i Pedraza/Vega Alcolea i Martín/Yaiza Simón i Cuenca/Yolanda Portillo i Marín

RECOMPENSES MAJORS 2025

Falla La Marina

Aprofitem aquest espai per donar l'enhorabona a tots els membres de la nostra comissió que enguany reben una de les recompenses de la JCF València i de la FJF Sagunt per la seua trajectòria fallera. Moltíssimes felicitats i esperem que continueu aportant més coses a la nostra família marinera.

Recompenses JCF València

Bunyol d'or i brillants amb fulles de llorer

Paula Cabrera i Vega
Antonio García i Coca
Carolina Górriz i Polo

Bunyol d'or amb fulles de llorer

Javier López i Pernas
David Muñoz i Villalba
Amparo Elian Torrecillas i Gil
José Domingo Villalba i Pérez

Bunyol d'or

Andrea de la Calle i Fernández
Lorena García i Gómez
Ali-Alejandro Ghadban i Díaz
Santiago Gimeno y Flores
Sonia Huguet i Aguilar

Bunyol d'argent

Pablo Belinchón i Salinas
Julia María Benito i Adobés
Antonio Cebrián i Villalba
Soledad Cerdán i Lechón
Paula Díaz i Martínez
Francisco González i Garrido
Carlos González i Manzanares
Carlos Martínez i Andrés
José Martínez i Fernández
Eduardo Palanca i Escrig

Laura Pradas i Asensio
Alba Santiago i Muñoz

Recompenses FJF Sagunt

Masclet de coure

Adrián Torrente i García
José Francisco Montañana i Ortiz
Carmen Soriano i García
Tatiana García i Pedraza
María García i Torrente
Carlos Maimónides i Bueso
Gema Cabañes i Bermúdez
Jesús Sánchez i Morillas
Diego Albarrán i Carballo
María Dolores Serrano i Cuenca
María Isabel Perdigones i Santamaria
Ana López i García
Alba Rivas i Benito
Elena García i Peruga
Llanos Zamora i Martínez
Dolores Torrente i Rodríguez
Sonia Garcia i Centelles
Manuel Jesús Bascuñana i Gullón
Vicente Monides i Cervantes
Laura López i García
Francisco Escalera i Caballero
Enrique Otero i Fernández
Amparo Peruga i Oliva
Elisa Grande i Navarro
Alberto De Rafael i Martínez
Helena Bascuñana i Perdigones

Alicia Bueso i Izquierdo
Lucia Pérez i González
Adriana Barreiro i Oron
Lucas Agustín Doldan i Rellan
Rufino Sánchez i López

Masclet d'argent

Javier Verdejo i Tercero
Maria Villar i Cayuela
Laura Kaddour i Galdran
Alicia Monge i Navarro
David Turmo i Samitier
Antonio Villalba i Jabonero
Jesús Ignacio Martínez i Morales
Pedro Luis Alonso i López
Francesc Sanz i Fortuño
Javier de la Cruz i Huguet
Alberto Gea i López
María de los Ángeles Muñoz
Pelegrin
Patricia Moreno i Terron
Alejandro Centelles i Couverchel
Vega Alcolea i Martin
Judith Alcaide i Sánchez
Yolanda Portillo i Marin
Manuel Muñoz i Pelegrin

Masclet d'or

Germán Cister i Lázaro
Irene Esteban i Torada
Cristina Sánchez i López
Alejandro Monge i Navarro

Maria Amparo Rey i Belmonte
Juan Diego Gascó i Fuster
Patricia Muñoz i Garcia

Masclet d'or amb fulles de llover

Ángela Sánchez i Rodríguez
Cristina Queralt i Antoni
Maria Isabel Villalba i Bellon

Masclet d'or i diamants amb fulles de llover

Maria Pilar Llorens i Blasco
Carlos Garcia i Esteban
José Antonio Tortajada i Segura
Natalia Pérez i Holguin

Masclet d'or i diamants amb fulles de platí

Ana Miguel i Martin

Masclet d'alta distinció al mèrit faller

Maria del Carmen Soto i Ramos
Juan Antonio Fernández i Villalba

VISCA
ELS NUVIS!

32 <<<

Falla La Marina

Estem d'enhorabona! Una parella de la nostra comissió han començat una nova aventura en les seues vides, la de formar una nova família. I, des de la vostra segona família, us desitgem tota la felicitat del món, i, sobretot, que siga al nostre costat. Que el vostre amor siga etern, un bes molt fort i... Que visquen els nuvis!

Nuria i Edu

EL NOSTRE MONUMENT GRAN

34 <<<

Artista

Fran Sierra

Lema

Competència de la festa l'essència

CRÍTICA MONUMENT GRAN

Falla La Marina

Lema: *Competència de la festa l'essència*

Artista: Fran Sierra

Crítica: Rubén Chisbert

Explicació general

Com per tot el món és conegut el comportament de la competència entre humans no és res nou sinó al contrari, és un comportament que prové des de l'època dels déus, en què ja es disputaven, renyien, fins i tot es preparaven per a ser millors, més forts, més sabuts i més complets que el d'enfront, arribant fins i tot a realitzar autèntiques barbaritats amb l'única finalitat que pensar que eres el millor i que el teu ego personal anara creixent, si és de veres que en ocasions aconseguien ser millors i això valia per construir un món millor, però en la majoria d'ocasions no ho aconseguien, però sí que obligaven la resta dels mortals a pensar-ho, encara que tots sabien que no era la realitat, però abusaven del seu poder i la seua posició tan sols per a ells sentir-se millor.

Per això enguany la nostra demarcació serà el més paregut a l'Olimp dels déus, on destacaran quatre deesses que tota la seua vida lluitaren amb tots i contra tots per ser les millors i per ser reconegudes per tots, tant va ser la competència entre elles que la història perdura milers d'anys després.

Aquestes deesses lluitaven per ser la més guapa, la més forta, la més llesta i la més justa; tant va ser l'obsessió que feia igual les formes, l'únic que importava era el resultat i el reconeixement del món sencer, arribant a utilitzar mètodes i autèntiques batalles entre elles i entre els seus fidels seguidors; així doncs, utilitzant la competència com a fil conductor, parlarem de situacions actuals en què la necessitat de creure's millor que els altres o en què l'ego personal de cadascú ix a fluir d'una manera exagerada ho hem convertit en una forma de vida i sense dubte un clar exemple on perfectament ho podem comprovar és a la nostra festa convertint una meravellosa tradició com són les falles quasi en una competició on pareix que val quasi tot oblidant el que és realment important, la tradició.

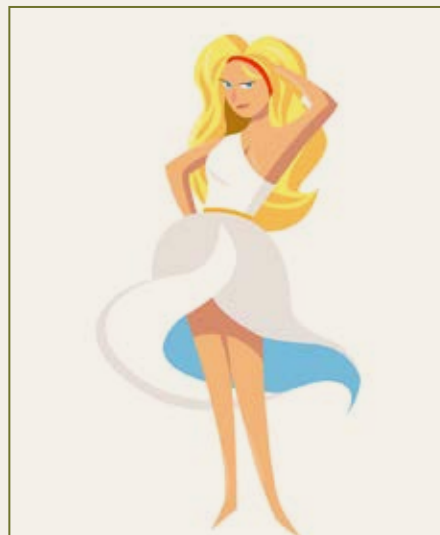
Escenes

Baco/El bufas

Fins de les coses o situacions més surrealistes ens fixem en el d'enfront i tant és l'ego i les ganes de destacar dels altres que hi ha qui és capaç de beure's fins a l'aigua dels florers, són capaços de beure fins a caure redó tan sols per dir que és el que més beu, de segur en la nostra comissió o en alguna falla amiga coneixeu algú que en llegir aquesta història vos ve el seu nom al cap eixe home o dona és el deu baco el Bufas...

Afrodita/ Una fallera major

En una altra època va quedar això que una fallera major havia de tindre sentiment i il·lusió per representar la seua volguda falla; hui en dia per a poder ser una gran fallera major ha de vestir amb espolins o sedes úniques, unes pintes originals, uns adreços que siguen de primera llei i unes manteletes amb uns brocats de fil d'or, perquè, si no és així, passes a ser una fallera del muntó; hui en dia per ser fallera major has de destacar per l'aparença igual que ho feia Afrodita, és més, n'hi ha algunes que es col·loquen tants complements que pareixen arbres de Nadal.

El deu del tro/Polvorilla

Els trons, el soroll dels masclets i la pólvora són sense cap dubte part important de la nostra festa, tant és així que les falles i la pólvora van de la mà per aconseguir ser una festa única. Dins dels casals o les carpes el so dels masclets passa a ser una autèntica melodia per als fallers fins que arriba el tio polvorilla, que si o si ha de destacar tirant més o més grossos que ningú, arribant el so fins a l'altre poble i, si veu que hi ha competència, és capaç quasi a jugar-se la seua pròpia vida tan sols per sentir que té uns coets potents o que és un tio valent per tirar eixos coets, el que no sap és que el cementeri està ple de valents, però es veu que per alguns el perill els val la pena.

La mort/L'artista

Sense dubte l'artista faller és un dels protagonistes de la nostra festa i per desgràcia és un ofici que a poc a poc va morint i entre altres problemes la causa és l'ego, les enveges, les ganes de triomfar dels artistes i, el que és pitjor, entre els artistes, i si és de veres que triomfar és positiu, hi ha voltes que tot no val i hi ha aspectes de la professió que el que per a hui és positiu demà pot ser la teua tomba; així doncs, en aquesta escena donarem a conèixer part de la problemàtica de l'ofici que ens està duent fins a la mort i també donarem a conèixer que el premi a voltes fa igual, el que realment importa és ser honest amb el teu treball i amb la teua comissió, encara que parega mentida a voltes guanyar està sobrevalorat.

Conclusió

Si com a bon faller busques l'essència de la festa i de les nostres tradicions t'assegure que a voltes la competència et du a prendre males decisions.

CRÍTICA ADAPTADA MONUMENT GRAN

Falla La Marina

COMPETÈNCIA DE LA FESTA L'ESSÈNCIA

4 DÉUS

4

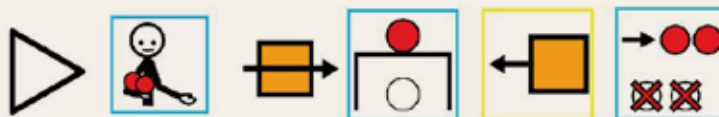

EL BUFAS

»» 39

L'HOME VOL RESSALTAR PER DAMUNT DELS ALTRES

ENCARA QUE SIGUI BEVENT

UNA FALLERA MAJOR

ARA UNA FALLERA MAJOR DESTACA

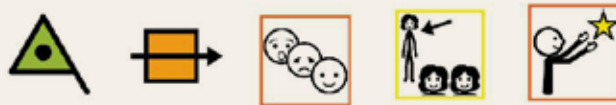

40 <<<

MÉS PER L'APARENÇA DELS VESTITS I JOIES

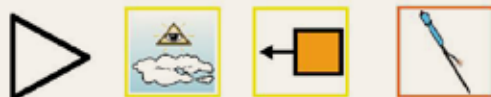

QUE PEL SENTIMENT I LA IL·LUSIÓ

EL DEU DEL TRO

DESTACA ENTRE TOTS ELS FALLERS

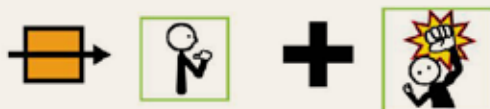

PER TIRAR ELS PETARDS MÉS GROSSO I SOROLLOSOS,

>>> 41

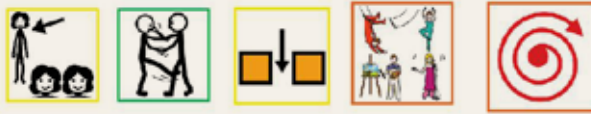
PER A SER EL MÉS VALENT

L'ARTISTA FALLER

LA COMPETÈNCIA ENTRE ARTISTES PROVOCA

42 <<<

QUE ELS PREMIS A VEGADES NO IMPORTEN

L'IMPORTANT ÉS QUE LA COMISSIÓ ESIGA CONTENTA

OBRES
LITERÀRIES MAJOR

»» 43

Competència

Josepa Montagut i Mariner

COMPETENT

44 <<<

Tens el sol molt alt
i no pots alcançar-lo.
Tens a l'entorn desitjos
que no arriben a tu.

Tens la lluna al cel
que no has pogut mirar,
ja que s'ha amagat
entre els núvols constants.

Però tu dels detalls
n'has fet la cridòria
i els has vist de racó,
com sol i lluna alt.

Tanmateix has estat competent,
i has ballat i cantat
com el riu que traspasa
la muntanya des de Dalt.

Joan Francesc i Peris

DE LA COMPETÈNCIA

46 <<<

Escriure de la competència ens demana La Marina, i aquest lletraferit opina que és molta la competència entre els llibrets a València.

Perquè és quasi segur iestic del tot convençut que membres de moltes falles presenten moltíssimes ratlles en un llibret molt gruixut.

Davant la competència molt forta que ens trobarem, enguany ens preocuparem, sense perdre la paciència, de cercar molta eficiència.

Pensarem els millors mots, i jugant-nos els bigots, afinarem l'escriptura i tindrem molta més cura a l'hora de triar els noms.

Si de competència escrivim a les terres valencianes, no cal que molt t'afanyes perquè trobaràs tot seguit molts exemples a dir.

Si parlem d'agricultura trobem algun *caradura* que enganya el consumidor venent-los a preu d'or productes que d'ací no són.

Aquest lletraferit opina
que és molta la competència
entre els llibrets a València

«Taronges valencianes»
es cullen en terres murcianes,
Sevilla, Huelva i Marroc,
altres des del Plan Badajoz,
i de latituds més llunyanes.

Així la competència fan
als ben patits llauradors
que quasi ho perden tot
per les despeses tan grans
d'adobar, podar i regar.

El preu d'aquelles taronges
que venen de les antípodes
és molt menor en origen
i ens donaria vertigen
si sabérem el que guanyen.

Allà paguen poc jornal,
manen les multinacionals,
que controlen el conreu,
també li posen el preu,
a la caixa i a volar.

Passen per les fronteres
sense massa entrebancs,
és a dir, quasi de franc,
i de bones a primeres
es tornen taronges properes.

Els sofrits consumidors
cercant productes de prop
llegeixen les *enganxines*
de taronges i albergínies
i els enganyen del tot.

Origen diu de València,
quan provenen del Marroc,
de Brasil o, com a poc,
i és tota una indecència!,
són d'una altra procedència.

Si mirem els nostres camps
cada vegada més bancals
s'han deixat de treballar
per no traure ni el que val
mantenir-los com cal.

Així que la joventut
fuig de l'agricultura
i cadascú es procura,
encara que siga fotut,
un treball amb més futur.

Cada vegada més edat,
i molts ja són jubilats,
els llauradors valencians
que treballen els bancals,
sense recanvi esperar.

Sobirania alimentària?
No es podrà aconseguir
doncs hauríem d'exigir
major cura aranzelària
i alguna reforma agrària.

Mercat de proximitat?
Sense reformar la PAC
que ajude els petits llauradors,
no podem trobar-lo enlloc,
i, tot, cada vegada més car!

Mario Gual

DE PREMIS I ART

50 <<<

Em dic Mario i soc artista faller, des que tinc ús de raó he seguit les falles pels premis que s'han emportat, sempre el més popular era anar a visitar la falla guanyadora i tota l'ostentació es gestava al voltant dels guardons.

Mai em vaig plantejar quina anava a ser la meua posició una vegada em posara a fer falles però sempre inconscientment vaig entendre que els premis no sols eren una manera de classificar les falles dins d'una secció sinó una manera de validar el teu treball i donar-te un colpet a l'esquena dient-te que eres bo.

Ara ja soc un senyor de quaranta anys que té una opinió pròpia i no es deixa portar per les influències per les quals es podria deixar portar un xiquet de vuit que recentment acaba d'arribar a aquest món, i sobre això reconec diverses afirmacions, primer que jo no sent

Els premis tenen un percentatge important d'idiosincràsia fallera, un percentatge de màfia i un percentatge d'inconsciència

que estiga competint amb els altres companys perquè aquest món de les falles és bastant hostil i molt molt precari i al cap i a la fi estem tots en el mateix vaixell i si estem és perquè realment sentim una afició i un amor per les falles i per la festa que ens ha fet que ens compense tan malament com aquesta professió porta; per tant, si un company meu de treball vol que li explique com faig aquesta tal cosa o quina una altra cosa o amb quines empreses treballe, faig el reciclatge, o qui em gestiona tal cosa, li ho compartisc sense cap problema perquè crec que som ací per a ajudar-nos els uns als altres.

D'altra banda crec que els premis tenen un percentatge important d'idiosincràsia fallera, un percentatge de màfia i un percentatge d'inconsciència de persones que poden estar o no qualificades

algobonito98 / Shutterstock.com

52 <<<

per a qualificar el teu treball i que poden ser fruit de molts interessos més enllà del valor artístic de l'obra i sobretot depenent d'on estigues plantant. No dic que els problemes siguen justos, la majoria de vegades ho són, però que atenen interessos, també estic pràcticament segur.

Totes les comissions volen premi i el premi és l'única cosa del meu treball que jo no puc controlar; així doncs, m'he de centrar en el que sí que puc controlar, que és fer el millor treball possible, atendre la comissió en les seues prerrogatives quan contracte a intentar que tinguen un any suportable i no donar-los cap problema i col·laborar tant en visites, presentacions, com en qualsevol cosa que per a la seua gestió interna necessiten, i viatjar junts a través d'un any de creació i experiències que ens portarà a un 15 de març amb el projecte fet realitat al carrer, llest, perfecte, pentinat i engominat perquè passe a visitar-lo un jurat del qual no tens ni idea.

>> El premi és l'única cosa del meu treball que jo no puc controlar

>> He posat sempre el 100% de tot el que era capaç de fer en eixe moment

Està la bona faena, està la sort, i a vegades coincideixen i a vegades no, a vegades tens sort estant no gaire segur del teu treball, a vegades te l'has treballat i la sort no acompanya, i a vegades fas tu millor faena i la sort també està amb tu. Per desgràcia l'aleatorietat està molt present en el que fem. Però això és una cosa que cal saber i entendre com a part del joc; així doncs, és el que hi ha i no em restarà ni una coma de les meues ganes de continuar treballant.

Amb la meua comissió Falla la Marina només hem guanyat una vegada, encara que crec que havia d'haver sigut almenys tres. En cadascun dels cinc projectes que jo he fet, he posat sempre el 100% de tot el que era capaç de fer en eixe moment i no dubte que ho tornaria a fer el dia en què torne a plantar en aquesta meravellosa comissió. Així doncs, valor i al bou i per premis de gom a gom.

Maria Carme Arnau i Orts

DIES FOSCOS

54 <<<

L'enfrontament configura els teus gens: la ciutat de disfresses crea la forma,
la manera d'observar els altres per invisibilitzar-los.

El desig de ser déu és l'única consigna.

Estimar l'ambició no té res de dolent.

Bullirà el joc entre iguals que no trien ser iguals.

No negaràs l'influx de la societat en la teua mirada,
ni l'excitació del plaer quan guanyes, ni les acusacions
de traïr i mentir, una sort de ganivets t'acompanya.

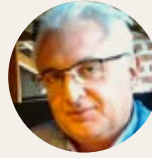
No et drogues, et droguen els perills, les enveges
o el sentiment de fred de les hores frustrades.

L'aigua corre i es multiplica. Potser esperes
no trobar mai dies foscos, ni retenir la llibertat dels altres,
malgrat que la teua vanitat s'ompli, inevitablement,
en noves mareas d'anhels dins un engranatge
on no podem quedar aturats ni endavant ni endarrere.

Aquesta és la verdadera competició, ser un ull àvid
per veure clara la llum del camí, on no hi ha déus,
només, éssers que no volen ser posseïts per res.

Antonio Ortiz i López

Catedràtic de Geografia
i Història de l'IES Maria
Moliner

L'ERRADA DEL TANCAMENT D'AFM: UNA VERITAT INCÒMODA.

56 <<<

És increïble el poc que sabem els joves de l'origen del nostre poble, Toni. Amb esta rotunda afirmació va captar tota la meua atenció Ju, una de les meues millors alumnes de batxillerat. Aquell matí de març llanguia a poc a poc, acostant-se al moment en què sonara la música per a començar l'esbarjo. Eren vespres de falles i Ju, com a fallera de pro, pensava més en la *festa josefina* que a avançar en el temari d'Història. Amb la seua asseveració havia despertat en mi mateixa, intel·ligentment, el desig d'esmenar eixe forat negre que el nostre sistema educatiu arrossega des d'antic. Treballem amb l'alumnat la geografia i història del nostre país, encara que a l'insòlit preu de no referir-nos ni al seu entorn ni al seu temps més immediat. D'esta manera, els pupils poden conèixer perfectament fins a mitjan segle passat,

però nosaltres no som capaços com a docents d'interessar-los per inserir en aquell temps el nostre entorn i, per descomptat, tampoc treballem amb ells el temps més recent, els últims cinquanta anys. Coses del currículum oficial i la seua temporització.

Ju em donava peu a esmenar eixe error, encara que només fora per un breu temps i per a l'alumnat més interessat. Per això, en sonar els concordes inicials de *Chiquilla*, la mítica cançó del grup vuitenter *Seguridad Social*, que marcaven l'inici de l'esbarjo, vaig proposar als qui volgueren conèixer la Història local romandre a l'aula uns minuts més perquè pogueren interrogar-me sobre este particular. Ju i uns pocs dels seus amics i amigues, van acceptar la meua invitació. Ella va portar la batuta de l'improvisat seminari i bem aviat va plantejar

Què va ser allò de la reconversió industrial que tant va afectar la siderúrgia saguntina que jo vaig viure en primer pla

el tema que més interès els despertava: *Vaig conèixer al meu avi com un jubilat d'Alts Forns del Mediterrani. Em deia sempre que esta siderúrgia va donar origen al poble i que el seu tancament en 1984 va amenaçar seriosament la seua continuïtat, però no entenc com una indústria provoca el naixement o la mort d'un poble, i menys entenc per què es diu ara que aquell tancament va ser una errada.*

Així em plantejava Ju que li explicara què va ser allò de la reconversió industrial que tant va afectar la siderúrgia saguntina i que jo mateixa vaig viure en primer pla amb la mateixa edat que ella té ara. Vaig recórrer al meu *Google Drive* i el meu *web* per a mostrar-li algunes fotos d'aquella època. No sols les típiques de les manifestacions amb els obrers i les seues dones, fills i filles cridant i portant pancartes

demanant que no es tancara AFM. També va poder observar com eren en aquell llunyà 1984 els carrers, les instal·lacions d'AFM, el moll, el pantalà de la CMSM, el ferrocarril... Juguem a l'abans i ara i Ju i els seus companys van identificar amb sorpresa llocs molt coneguts per ells en l'actualitat poguent observar imatges antigues d'eixos mateixos llocs. D'esta manera vaig aconseguir que es feren una idea de com era el seu poble llavors. I així vaig poder fer-los reflexionar sobre la seua Història. Compararem una carta nàutica de la nostra costa datada en 1896 i una altra realitzada en 1913. En la primera no hi havia ni rastre del moll ni la fàbrica siderúrgica, ni del ferrocarril ni, per descomptat, de les cases i carrers de Port de Sagunt. Així es van convèncer de la joventut de la nostra ciutat.

>> Ramón de la Sota es va beneficiar de la neutralitat espanyola durant la I Guerra Mundial

Llavors... El Port sorgix per AFM!, sentència Ju. Perquè comprenguera el seu error vaig haver de continuar mostrant-li algunes fotos antigues que guarde digitalitzades en *Google Drive*. Així, mentre passàvem estes fotos gràcies al projector sobre la pissarra digital, vaig poder narrar l'aventura financera de *Sir Ramón de la Sota*, autèntic fundador del nostre poble. L'empresari basc va triar en 1900 estrets de la platja de Sagunt al sud de la desembocadura del riu Palància per a edificar un embarcador amb el qual poder exportar amb els seus vaixells de càrrega de la Naviliera Sota i Aznar el mineral de ferro de les mines d'*Ojos Negros*, a Terol. Per a això, va construir un ferrocarril de via estreta de 204 Km de llarg i va fundar la Companyia Minera de Serra Mennera (CMSM). Totes estes obres van anar atraient gran quantitat de treballadors des de tots els punts d'Espanya, primer de les comarques limítrofes a la nostra i posteriorment van arribar des de diversos punts d'Andalusia Oriental, La Manxa i el Baix Aragó, especialment. Entre 1907, quan urpa el primer noli miner de l'embarcador de la CMSM i 1914, assistim a l'aparició d'un nou poblat, el Port de Sagunt, sorgit en establir-se permanentment aquells migrants. Per tant, l'origen del nostre poble és el moll i el ferrocarril de la CMSM, de la qual només tenim hui com a vestigi el moll nord.

Entés. Primer la CMSM fa sorgir el poble per la immigració i després AFM el consolidà. Ju, de nou, s'avança en les seues apreciacions. La veritat és que si en només tres dècades el nou poblat supera en habitants a la mil·lenària ciutat de Sagunt, es va deure a l'aparició de la siderúrgia en les nostres terres en 1917. Però llavors es va denominar Companyia Siderúrgica del Mediterrani (CSM). Controlada també per Ramón de la Sota, la CSM va començar a funcionar en 1923 amb el disseny més avançat d'Europa. Va ser durant molt de temps l'única siderúrgia del Mediterrani Oriental, gran rival d'Alts Forns de Biscaia (AFB), que des de Bilbao no veia amb bons ulls els emprenedors negocis de Sota a Sagunt.

És molt important tindre en compte que Ramón de la Sota es va beneficiar de la neutralitat espanyola durant la I Guerra Mundial i de la legislació proteccionista de llavors. Això li va permetre noliejar tot tipus de productes als països bel·ligerants, especialment, a Gran Bretanya i emplenar aquests beneficis en encarregar a l'enginyer estatunidenc Frank C. Roberts el disseny d'una moderna siderúrgia integral amb tres forns alts, diversos forns d'acer, bateries de coc i un tren de laminació. La matèria primera estava assegurada pel ferrocarril de la CMSM que transportava el mineral

de ferro des d'Ojos Negros i pels seus vaixells de càrrega, que canviaven en el moll saguntí el necessari carbó per als forns i el ferrocarril pel mineral de ferro amb destinació al país més septentrional. Evidentment, el poder realitzar aquí diversos tipus d'acers laminats com a xapes, carrils i bigues, atorgà un gran valor afegit als nolis de Sota. Per això, es convertí en un seriós competidor dels seus països que, controlant Alts Forns de Biscaia, mai van voler que el navilier formara part del seu capital social.

Per què quasi ningú es recorda ja d'eixa CSM? pregunta sagaçment Ju. Cal tindre en compte que aquella fàbrica, amb matèries primeres i mercat assegurat, realment era un gegant amb peus de fang. Quan va esclatar la crisi financera internacional de 1929, la demanda mundial d'acer i altres productes es va reduir considerablement i Ramón de la Sota va començar a experimentar tantes pèrdues en la CMSM i la CSM, que va decidir paralitzar l'activitat siderúrgica en 1932. Gràcies a les meues imatges d'arxiu vaig poder demostrar que només la mobilització popular i el govern republicà de llavors van aconseguir salvar momentàniament aquella situació i, encara que es va reduir moltíssim el nombre de treballadors i es van produir molts retorns de migrants, el poble i la indústria que el va fundar va sobreviure.

>> Ramón de la Sota va començar a experimentar tantes pèrdues en la CMSM i la CSM, que va decidir paralitzar l'activitat siderúrgica en 1932

No obstant això, l'esclat de la guerra civil en 1936 va destrossar tot.

Ramón de la Sota va morir, molt entrat en anys, al començament de la contesa i, durant esta, nombrosos bombardejos van minvar les instal·lacions, on llavors es fabricaven projectils. En 1940, amb mig poble abandonat i destruït, al costat de les instal·lacions, pels estralls de la guerra, Alts Forns de Biscaia (AFB) va absorbir a la seua antiga competidora la CSM. Des de llavors i fins a 1972, els AFB van tractar les seues instal·lacions a Sagunt com a subsidiàries de les preexistents a Bilbao. És cert que AFB no sols va reconstruir el poble i la fàbrica, també la va modernitzar i va dotar als habitants de Port de Sagunt de tots els servicis socials que el municipi no estava en condicions de prestar.

Per això deia el meu avi Manuel que AFB era la mare del Port. De nou vaig haver de matisar esta afirmació de Ju. Si la CMSM és l'origen de Port de Sagunt i la CSM li atorga les bases per a la seua consolidació, AFB ve a aprofitar-se d'esta situació per a, en una certa forma, modelar la societat portenya en el seu benefici. Entre 1940 i 1970 es reben tants migrants que el nou poblament duplica en habitants a la ciutat històrica al final d'eixe període. En eixe temps tot girava entorn d'AFB. Des de la política local, en copar els directius de l'empresa llocs

>> En eixe temps
tot girava entorn
de AHV

al govern municipal, a la labor assistencial. De tot això queden vestigis molt sòlids, no sols de les instal·lacions industrials. Ací vaig poder mostrar-los fotos amb l'ahir i el hui de grups de vivendes per a quadres directius en la Gerència i per a obrers en les seues proximitats, els col·legis, l'escola d'aprenents i l'antic sanatori, hui centre cívic, amb els seus jardins... Encara que, tal vegada, l'obra social més viva d'AFB és, sense dubte, el personal que va formar a la seua escola d'aprenents, on van sorgir autèntiques dinasties d'obriers siderúrgics,

derúrgica Integral. En aquest projecte de la dictadura franquista, el capital invertit estava dominat per AFB, United Steel i diverses entitats financeres, unides per a construir el faraònic projecte de la IV Planta. No obstant això, este projecte va resultar fallit per la crisi internacional de 1973, que va augmentar considerablement el preu del petroli i amb això els costos de producció. La demanda mundial prevista d'acer es va reduir moltíssim i només va arribar a entrar en funcionament el tren de laminació en fred que hui sobreviu amb el

60 <<<

des d'enginyers i delineants a electricistes, fusters, torners, calderers i fresadors. Tot, el passat, el present i el futur, se li devia a AFB. Podem afirmar que AFB va modelar una manera de ser en la població obrera, les senyes d'identitat de la qual són resistència, disciplina, afany de superació i perfeccionament.

Llavors, són el mateix AFB que AFM?, pregunta Ju. De nou li he de contestar que, en essència sí, però amb matisos. Alts Forns del Mediterrani (AFM) es creà en 1972 per a gestionar les instal·lacions d'AFB i ampliar-les en el que es va anomenar IV Planta Si-

nom d'Arcelor. Entre 1973 i 1981 es va viure, com en l'actualitat, un moment especulatiu. Les expectatives generades per la macrofactoria siderúrgica d'AFM van atraure a més població, però també es va encarir molt el preu del sòl i el de la vivenda. A més de la crisi econòmica, es va produir una crisi política, amb la mort del dictador Franco i l'inici de l'incert període de la transició a l'actual sistema democràtic. Tot això va determinar la nacionalització d'AFM, és a dir, que l'Estat es va fer càrrec de l'empresa en 1978, obligant-se a mantindre l'ocupació i la inversió, alliberant d'aquesta

forma els inversors privats de les seues pèrdues, entre ells, AFB. Per tant, no van ser el mateix, des dels anys 1970 AFB i AFM per a Port de Sagunt. Des d'inicis dels anys 1980, l'empresa privada basca necessitava desembarassar-se d'AFM que començava a ser un seriós competidor quant al camp d'acers especials es referix, per les seues modernes instal·lacions.

Per tant, la culpa del tancament de AFM és de AFB?, pregunta Ju. De nou faig notar al meu reduït auditori de la injustícia de tota generalitza-

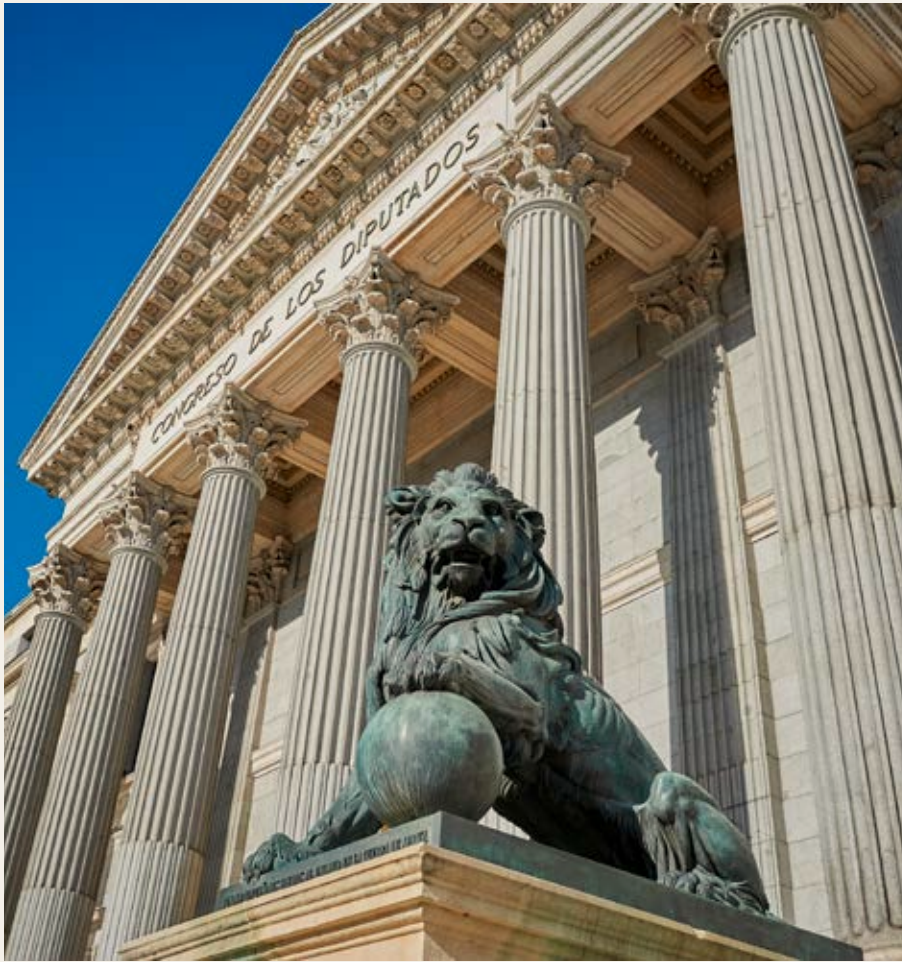
l·ligat al metal·lúrgic, perquè l'acer és emprat en la construcció d'obres públiques, però també en la de vaixells (drassanes), maquinària tèxtil, motors, ferrocarrils, automòbils i electrodomèstics. Per aixó el seu qualificatiu d'indústria de base. En definitiva, un ajust en el sector siderúrgic, significava un ajust en el sector industrial en el seu conjunt. A este ajust se'l va anomenar reconversió industrial i la decisió de realitzar-la competix al govern de torn. Segons el que hem apuntat abans, el govern espanyol només tenia capacitat directa de decisió sobre ENSI-

ció. A principis de la dècada de 1980 la capacitat productiva de la siderúrgia espanyola estava sobredimensionada: es podia produir moltíssim més del que demandaven el mercat intern i l'internacional junts. Existien tres factories siderúrgiques: AFB a Bilbao, AFM a Sagunt i ENSIDESA a Avilés. De les tres, la que menys ocupació suportava era la saguntina i l'única de capital privat, la basca. Per tant, era necessari reduir la capacitat de producció siderúrgica per a evitar més pèrdues financeres i, per tant, més pèrdues d'ocupació en el sector siderúrgic. A més, este sector està

DES A i AFM, ja que en AFB podia incidir de manera indirecta, per exemple, retallant subvencions. Però en qualsevol de les dos siderúrgiques públiques el govern sí que podia decretar directament el tancament de les seues instal·lacions.

Així que el tancament d'AFM en 1984 és únicament una qüestió tècnica i econòmica, afegiu Ju. Encertes, per descomptat, però també va ser una qüestió política. En aquell temps de 1983 hi havia diverses urgències polítiques, per denominar-les d'algun mode: consolidar la democràcia després del fallit colp d'estat militar de febrer de 1981,

atenuar l'assot del terrorisme separatista base d'ETA amb el seu inflat nombre d'assassinats i pal·liar les conseqüències socials de la crisi econòmica, amb el seu elevat nombre de tancaments d'empreses i treballadors en atur. Estes urgències no tenien un tractament miraculós. Ni llavors, ni ara. La veritat és que l'ingrés en la llavors anomenada Comunitat Econòmica Europea (CEE, hui Unió Europea), es mostrava com el remei més eficaç per a trobar eixida a la citada cruïlla.

Però l'ingrés d'Espanya en eixe mercat comú no va eixir gratis. El problema de la reconversió industrial el tenien també plantejat els països membres de la CEE des de mitjan dels anys 1970. De fet, moltes empreses franceses, belgues, alemanyes i holandeses havien reduït personal dràsticament. Bé que ho van patir els emigrants espanyols en eixos països, que van retornar a Espanya engrossint les llistes de l'atur. Després d'estudiar tècnicament què fer per a modernitzar la nostra siderúrgia

>> En aquell temps de 1983 hi havia diverses urgències polítiques

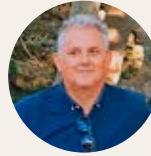

al menor cost social i econòmic possible, el govern socialista de Felipe González va decidir sacrificar AFM, la qual cosa permetia a França i Itàlia deslliurar-se d'un feroç competidor en l'arc mediterrani, a canvi d'aplanar el camí perquè Espanya ingressara en la CEE.

No van fer cas de l'Informe Kawasaki, apunta acuradament Ju. Eixe informe de la multinacional siderúrgica japonesa apostava per acabar les inversions ja començades a Sagunt amb la IV Planta d'AFM, la qual cosa suposava reduir a la meitat la factoria d'Ensidesa a Avilés i deixar morir per obsoletes les instal·lacions d'AFB. Raons tècniques i econòmiques no li faltaven a este informe: les instal·lacions d'AFM eren les més modernes, calia completar-les i més amb la presència pròxima de la multinacional Ford. Ara bé, això significava, de rebot, l'oposició d'asturians i bascos a este pla, a més del que suposava per a la siderúrgia de Fos, a França. El govern socialista, a més, temia més la recrudescència dels atemptats d'ETA si es condemnava al tancament a AFB, que la resistència obrera saguntina. No obstant això, i amb una certa admiració per part de Carlos Solchaga, el ministre d'indústria responsable directe del tancament d'AFM, eixa resistència va ser èpica. Encara que no va aconseguir parar el tancament, és a dir, va acabar en derrota, esta va poder digerir-se gràcies a les compensacions obtingudes després d'any i mig de lluita. Per tot el que portem vist amb ajuda de les fotos de l'època, entendreu —deia al expectant i reduït grup que me escoltava— que el tancament d'AFM és hui una veritat incòmoda: era necessària la reconversió industrial, però va poder realitzar-se d'una altra manera i no necessàriament havia d'acabar amb el tancament d'AFM.

Quan ja el rellotge ens anunciava el final de l'esbarjo, Ju va vindre a interessar-se per les conseqüències d'aquella decisió política. Sense por d'equivocar-me les vaig resumir del següent mode: Espanya va perdre l'oportunitat de comptar amb un gegant siderúrgic sense competència en tot l'arc mediterrani; Port de Sagunt va sobreviure gràcies a la instal·lació subvencionada d'altres empreses que van diversificar molt el nostre aparell productiu. No obstant això, 50 anys més tard, sembla repetir-se la Història: Tindrà la gigafactoria d'automòbils elèctrics que ara es construeix en el que una vegada podia haver sigut la siderúrgia més important de l'arc mediterrani la mateixa fi que aquella IV Planta d'AFM?

>> El govern socialista, a més, temia més la recrudescència dels atemptats d'ETA si es condemnava al tancament a AHV

Josep Usó i Mañanós

ELS VEÏNS

64 <<<

Tothom ho sap. Un bon veí val un imperi. Perquè, a fi de comptes, si alguna vegada necessitem alguna cosa, ell és qui tenim més a prop. Des de l'ancestral julivert que es demana al veí o a la veïna de tota la vida, fins al recurs de demanar qualsevol cosa, o bé d'oferir-se com a veí de confiança que tantes relacions ha començat; almenys, a les pel·lícules americanes.

I si tenim qualsevol urgència, el veí sempre és el que primer arriba. Tant és algú que s'haja de fer càrrec del xiquet mentre anem ací o allà, com que haja de cridar al 112. Per quan hi arriba la família, ja està tot aclarit. Si no és que el veí siga, a la vegada, la família. Però això sovint té més inconvenients que avantatges. Perquè ja se sap que el casat, casa vol. I viure al costat de la mare, o de la sogra, no sempre és el que més ens estimem.

En resum: que els veïns, els bons veïns, són aquells que, des de sempre, quan arrien les calors de l'estiu, a la nit després de sopar, trauen una cadira a la porta i fan un rogle on xarren i es posen al dia de totes les novetats, mentre els xiquets juguen per tot el carrer i es cansen ben cansats. Així, dormen i deixen dormir, que a les nits d'estiu, de vegades, costa, agafar el son. Aquesta era, abans de l'aparició de les xarxes socials, la més eficient de totes. Ens permetia, mentre esperàvem que baixara la calor, malparlar dels uns i dels altres. Això sí; sempre dels qui no estaven al rogle.

Quasi el mateix es pot dir dels veïns de les finques, a casa nostra més prompte finquetes. Li podem agafar aigua de la bassa per tal d'omplir la motxilla i arruixar. O ens dona floretes de les que té

**Viure al costat de la mare,
o de la sogra, no sempre és el que
més ens estimem**

plantades, que a la parella li fan molta gràcia, o ens avisa si detecta que tenim alguna entrada de misèria.

D'altra banda, si el veí que ens ha tocat en sort és un mal veí, la portem clara. Només que tinga un fill que estudia per a trompetista, ja tenim la distracció assegurada. De vegades, ja cal que ens canviem de barri, si ens en toca algun de conflictiu. En el cas de les finquetes, ja ens podem matar arruixant per a la brossa, que si el veí ho té tot com la jungla, no aclarirem res.

Els valencians tenim també una particularitat. Sovint tenim pobles propers, els uns dels altres. Pobles veïns. I, des de sempre, hem parlat els uns dels altres. Els d'aquest poble són molt treballadors però no saben viure. Els de l'altre són molt vanitosos però en realitat són

pobres. Els d'aquell d'allà, són pel-rojos, i els del de més cap allà, genolluts. Tant és així, que el professor Manuel Sanchez Guarnier va escriure, ja fa anys, un recull de tots els pobles del País Valencià explicant aquest fenomen: *Els pobles valencians parlen els uns dels altres*. El primer volum, dedicat als pobles septentrionals (la província de Castelló, més o menys), va aparèixer el 1963. El tercer, comarques centrals costaneres, el 1968. El quart, dedicat a l'interior de les comarques centrals, es va publicar el 1982, després de desaparegut el seu autor. Quatre volums!

Sovint aquestes relacions "conflictives" entre els pobles veïns es deuen a un patriotisme local exagerat. Tots estem convençuts que el nostre poble és molt millor que el del costat. D'això no n'hi ha cap dubte. I, per descomptat,

>> Hi ha casos en els quals aquesta antipatia entre un poble i el del costat està justificada

aquest argument també és vàlid al poble del costat. Faltaria més.

Ara bé. Hi ha casos en els quals aquesta antipatia entre un poble i el del costat està justificada. Més que justificada, fins i tot. Posem un exemple.

Històricament, la ciutat més important de la Plana ha sigut Borriana. De fet, és la ciutat de referència que conquereix per allà Jaume I, quan avança cap al sud. Però, ves per on, a ell la ciutat més important de la zona no li acaba de fer el pes. De manera que, aprofitant que els cavallers i nobles de la seua cort anaven quedant-se amb la propietat

que els borrianencs no s'estimen especialment el vila-realencs. Un aprofitats que els han arrabassat la meitat del terreny i que, a més a més, tenen prebendes que ells no tenen. De passada, els de Vila-real tampoc no tenen massa bon concepte dels de Borriana. Per descomptat, amb excepcions.

I a Sagunt? A Sagunt encara és més grossa, la cosa. Perquè Sagunt és important des de molt abans. És l'Arse, dels temps dels ibers. I el Saguntum de les guerres púniques. València encara no era res més que una illa deshabitada prop de la desembocadura del riu

66 <<<

de les diferents viles, ciutats i terres que anava conquerint –això sí, sempre a canvi dels favors prestats– decideix fundar una vila real. És a dir, una vila “seua”. I funda Vila-real, el 1273. Per a fer-ho, agafa el terme de Borriana i el parteix, més o menys, per la meitat. A la nova Vila-real, li cedeix la part interior; però amb dret de tindre dues barques de pesca. I als nous pobladors els concedeix privilegis com el de no pagar impostos durant deu anys. I fira. I mercats cada setmana. I allò que no ve en la Carta Pobla, però que queda clar. El mateix rei s'erigeix com a garant de tots aquests privilegis. És molt raonable

Túria i Sagunt ja era una ciutat important. Poca broma. I ho continua essent. Els saguntins poden estar ben orgullosos de viure en una ciutat amb tanta història.

Però, vet-ho aquí, que arriba la revolució industrial. I a Ojos Negros es troba un jaciment explotable de carbonat de ferro. Siderita. I a Sagunt es munta una indústria siderúrgica molt potent. De fet, en els anys setanta era la millor siderúrgica de l'Estat espanyol. Amb diferència. Però, clar, no s'anava a instal·lar una indústria com aquesta en els millors tarongerars del terme. Es fa prop de la mar. D'una banda, perquè és més fàcil fer arribar

matèries primeres o endur-se productes acabats per mar. I, d'altra banda, perquè les terres properes a la mar estan més exposades al gregal i a les inundacions (terra de gendres). De manera que la siderúrgia va lluny de Sagunt. Al Port de Sagunt. També cal considerar que un alt forn genera molts fums. M'imagina qualsevol habitant de la ciutat satisfet que "tot allò" anara lluny de sa casa. Però resulta que la nova indústria necessita molts treballadors. I aquests s'instal·len prop de la factoria, perquè Espanya mai ha sigut de potenciar la logística. Per exemple,

I els de Sagunt responen que de cap de les maneres. També amb excepcions. I així estem. Malparlant els uns dels altres. I considerant que "els altres" se n'aprofiten de nosaltres. Perquè està més que clar. A veure qui genera més recursos, més beneficis i qui decideix on acabaran, aquests recursos. I demanem la segregació. La independència, no; que als catalans bé que els van fartar de garrotades. De tota manera, val a dir que les Alqueries, ja fa anys, va aconseguir independitzar-se de Vila-real i, des de llavors, li va molt bé com a poble.

tindre un transport públic eficient que permetera als treballadors viure a Sagunt i treballar al Port. I el Port creix més que el Sagunt agrícola, perquè allà també s'instal·len les indústries auxiliars. Quan ja s'ha mort Franco i els interessos econòmics (sempre en contra dels valencians) obliguen a tancar la Quarta Planta i el Tren de Bandes en Calent, ens queda el turisme i el deler per les platges. Les de Sagunt no estaven explotades. I la diferència encara s'aguditzava, perquè l'agricultura continua anant a menys. De manera que els del Port de Sagunt pensen que tenen prou entitat com per a independitzar-se.

Per tant, el millor que podem fer és criticar els veïns, perquè segur que ells estaran fent el mateix. Per això, quan ara vos fixeu en aquell ninot de la falla que sembla que està inspirat en aquell del poble del costat. O del carrer del costat. O també de la falla de la plaça, podeu estar segurs que ho heu encertat. Perquè, justament ahir, vaig anar a la seua falla i ells n'han plantat un que ressalta tots els defectes que ells diuen que tenim els d'aquesta. I que no són veritat. Ells sí que són... però nosaltres? Nosaltres de cap manera.

Pako Giménez

LA MONEDA

Eleccions a president de la Federació Junta Fallera de Sagunt: La Festa de la Democràcia Fallera

68 <<<

Després de la conclusió del mandat de Ramón Jarque al capdavant de la Federació Junta Fallera de Sagunt (FJFS), que va durar dos anys, es va obrir el procés per a elegir al seu successor.

La campanya electoral no oficial portava ja diversos mesos en marxa, des que començaren els rumors, més que fundats, que fins a quatre candidats es llançarien a la carrera per a presidir la nostra Federació. Les travesses es succeïren durant els mesos previs a les Falles de 2024, i entre els candidats, més o menys decidits, i els possibles membres dels seus equips, es multiplicaven les telefonades i reunions amb moltes de les figures més significatives del món faller saguntí.

Va ser una època plena de rumors, on en grups i rogles de WhatsApp circulaven notícies sobre aquest o aquell

fitxatge. Uns asseguraven que tal persona ocuparia una vicepresidència; altres, que s'havien oferit càrrecs a algú en dues o tres candidatures.

Els quatre candidats que es postulaven ho van fer amb diversa fortuna i, sobretot, amb impulsos inicials molt dispars. La carrera va començar molt abans del que era habitual, sense esperar tan sols a la finalització de l'exercici. Això era poc comú, ja que, en altres moments, s'havien hagut de modificar els reglaments davant de la manca de candidats, com va ocórrer en 2019 amb la pròrroga de la presidència de Rafael Burgos.

Davant d'aquesta situació inèdita, es va convertir en un dels temes estrella de les crítiques a les Falles del març de 2024, reflectint l'expectació i l'interès que suscitava la renovació de la

Fins a quatre candidats es llançarien a la carrera per a presidir la nostra Federació

presidència de la FJFS. Les notícies no deixaven d'aparèixer, i cada dia es descobria un nou gir de guió en forma de fitxatge o canvi d'alineacions en les candidatures.

Hugo Morte va llançar la seua candidatura molt prompte, un moviment que probablement li va permetre oferir la integració a moltes persones des de ben d'hora. Amb una experiència fallera amplíssima, incloent-hi la presidència de la seua comissió, la Falla Penya El Mocador, i la vicepresidència de Relacions Públiques en la Junta presidida per Nino López el 2009 i 2010, partia com un dels grans favorits.

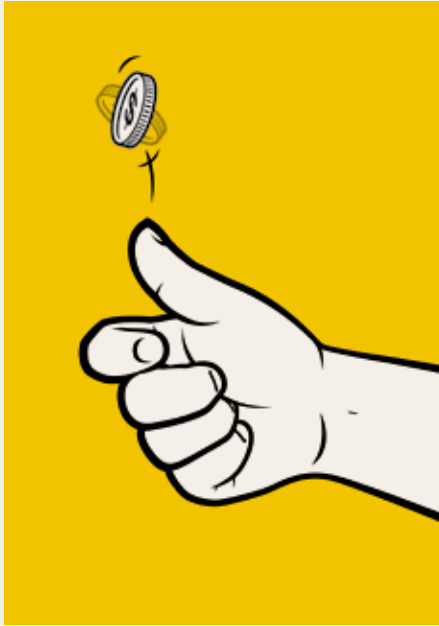
Aitor Muñoz, l'altre gran favorit, va tardar més a fer el pas. També amb una experiència àmplia com a president de la Falla La Vila i vicepresident de Festejos en la Federació

presidida per Rafael Burgos, va incorporar al seu equip bona part de l'executiva que havia acompanyat a Ramón Jarque.

Els altres dos candidats eren Adrián Luna, també en la presidència de la Falla Eduardo Merello durant diversos anys, i Ángeles Alós, presidenta de la Falla La Palmera i fallera major en 2009. Tots dos comptaven també amb una experiència destacable, però finalment no van presentar candidatura i es van integrar en les de Hugo Morte i Aitor Muñoz, respectivament.

L'última vegada que s'havia viscut una elecció en la FJFS va ser l'abril de 2014, amb tres candidatures: Enriquer Docón, que seria finalment elegit, Manuel Bonaque i el mateix Hugo Morte, qui ja tenia experiència en aquest tipus de processos.

>> El pròxim president seria escollit amb una moneda a l'aire

70 <<<

Aquesta vegada, la campanya va estar encara més centrada en les xarxes socials, amb propostes, presentacions d'equips i suports diversos. Tot i que també s'havien utilitzat abans, el seu paper mai havia sigut tan predominant, en detriment dels mitjans tradicionals com la premsa escrita o la ràdio.

Ens hem de sentir orgullosos que unes festes com les nostres, d'Interés Turístic Nacional, atraguen fins a quatre equips disposats a dedicar temps, idees i energia al projecte col·lectiu que són les Falles de Sagunt. La dedicació exigida és alta, i encara que les satisfaccions són moltes, també ho són els reptes i les preocupacions.

El fet de tindre diverses candidatures accelera la competència per a proposar idees innovadores i treballar més i millor. Siguen quines siguen les diferències entre persones i projectes, totes les candidatures persegueixen engrandir la festa, i això és d'agrair.

La campanya va ser intensa, i tant els candidats com els seus equips es van mobilitzar per fer arribar les seues idees als fallers que finalment votariem en les nostres comissions perquè els nostres representants portaren eixe vot al dia de l'elecció.

Aquesta no podia ser més renyida, i va deixar com a resultat un empat a 15, que, per altra banda, ja anticipaven les "enquestes", ja que molts dels interessats portaven el recompte de quin candidat votaria cada una de les falles.

La polèmica va esclatar, com no podia ser d'una altra manera, quan la taula de presidents i presidentes, que representa les falles de la Federació, no ho oblidem, va decidir que el pròxim president seria escollit amb una moneda a l'aire. La solució salomònica no va satisfer a tots, però tampoc hi havia una alternativa clara.

Allargar l'elecció amb un altre cicle electoral no semblava una bona idea,

ja que l'exercici ja estava en marxa i calia posar-se a treballar. A més, tampoc hi havia cap garantia que el resultat fora diferent. La proposta que foren els fallers els que votaren el president, a banda de ser complexa a nivell organitzatiu i donar peu a dubtes i especulacions, i per descomptat seguir demorant el necessari nomenament, dubte que s'ajustara a dret i podria haver sigut fins i tot

impugnada, ja que, no oblidem, els socis de la Federació són les falles, no els fallers, i que aquests participem en la governança d'aquesta a través de les nostres comissions.

Potser no estaria de més, aprofitant les últimes circumstàncies que han ocasionat decisions extraordinàries, fer una reflexió sobre l'estructura normativa

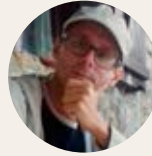
de la Federació, donant el pes que correspon als Estatuts i al Reglament Faller, fent-los acords a la llei, ja que no sempre es compleix i tard o d'hora ens donarà un ensurt. També caldria crear un reglament electoral separat, que arreplegue i aclarisca algunes de les circumstàncies que tard o d'hora poden ocórrer, per tal de facilitar la resolució de futurs problemes en aquest sentit.

En qualsevol cas, el fet que hi haja hagut més d'un candidat, estic segur que farà que fem un pas avant en la qualitat de les falles de Sagunt, falles que, per altra banda, estan vivint un moment dolç pel que fa a l'increment dels nostres censos i la participació de la ciutadania en els nostres esdeveniments, sense que per això falten reptes com la convivència amb la resta de veïns.

Ah! Com tots sabem, finalment, la famosa moneda va voler que Hugo Morte fora l'afortunat, i a ell li correspondrà liderar la nostra Federació en els pròxims dos anys. Li desitge la millor de les sorts, perquè serà bo per a tots que porte el nostre vaixell a bon port. Molt d'ànim i rumb a l'èxit.

Endavant, Falles de Sagunt!

>> Finalment, la famosa moneda va voler que Hugo Morte fora l'afortunat

Alfons Navarret

MÉS LLUNY

72 <<<

I

Anar més lluny, sempre més lluny. Aquesta havia estat l'obsessió de la humanitat. Per aconseguir noves explotacions comercials. Per fer nous negocis. Sempre hi hauria una causa que ho justificara. I aquesta causa, encara que de vegades es camuflara sota la intenció de la superació humana dels seus límits naturals, sovint hi tenia vincles essencials amb els diners. El poderós cavaller. Ara, la història tornava, de nou, a repetir-se...

II

—Enguany, sembla que la competició serà força més interessant que l'any passat.

—Sí —feu desganadament, mentre mirava el paisatge passant a tota velocitat

davant dels seus ulls, un paisatge que ja no li cridava l'atenció—, però no entenc tant de secretisme. Hauria estat prou dir la innovació amb temps per poder preparar millor la competició, o això és el que pense.

—Clar, jo també hi estic d'acord, però... —la mirada, estricta, profundament hostil, que no acceptava discussió al respecte, el feu callar. Estar davant del campió de la galàxia en la competició anual imposava. I tant que imposava. I més si teníem en compte que ho havia estat durant els darrers quinze anys, pràcticament des que s'havia iniciat aquesta competició.

I és que, després d'anys durs, de crisi econòmica constant, d'enfrontaments entre els colons externs i els terraquüis, i els intents d'aconseguir una major independència, encara que fos

Lluny, sempre més lluny.
Aquesta havia estat l'obsessió
de la humanitat

d'autogestió, per part de les colònies de la Lluna i de Mart, i del perill que aquesta reclamació s'anara estenent per altres sistemes que aquesta reivindicació havia produït, el naixement d'una competició oberta a tots els sistemes, i que rebria el nom de *Competició Universal de Galàxies davant els límits de la Humanitat*, o sota les sigles de CUGH, havia obert un període de distensió que havia ajudat a millorar les relacions en general. De fet, hereves de les antigues olimpíades, que feia segles s'havien deixat de celebrar, tot i que amb unes poques proves, despertaven autèntiques passions per tot arreu, i durant els mesos immediatament anteriors i posteriors als e-diaris només es parlava d'aquest monotema. Fins i tot, els conflictes armats es congelaven, i les parts aprofitaven per millorar les seues respectives

imatges públiques, tot publicitant els fitxatges més rellevants que havien anat duent a terme per reforçar-se o per mantenir-se el més a prop d'ell, l'Oriol Smith, tota una estrella que hom festejava allà on el veia, i que regnava amb regnes de ferro sota els seus rivals anys ençà. Sempre amb un as a la màniga, amb un truc espectacular que resultava definitiu. Els rivals s'havien de conformar amb els segon i tercer lloc, i per això es barallaven aferrissadament. El primer lloc, ja ho intuïen, li estava reservat. Hauria estat tota una sorpresa que haguera passat una altra cosa. Seria un fet insòlit. I les apostes gairebé ho donaven per segur, d'1 bilió de bilions contra 1. Apostar per saber el guanyador era llançar els diners. L'important era saber el nom dels concursants que el seguirien. Però potser enguany...

>> Si fracassaven, la seua eliminació seria un fet consumat

III

–A quina hora està prevista l'arribada?

–A velocitat raw 7, creiem que el tren en suspensió arribarà a l'estació d'Atenes aproximadament a les catorze hores, si és puntual.

–Tenim preparat el dispositiu?

–Està preparat completament. Aquesta vegada, el nostre objectiu x no se'ns escaparà de les mans. Per una vegada, la competició serà equilibrada i nosaltres tindrem una oportunitat...

–Però no és necessari el sacrifici de tantes vides, no creu que podríem haver planejat una operació més quirúrgica? Ara que tenim els micro-robots assassins, s'haurien pogut encarregar de la feina bruta.

–No cal que et recorde que, en cadascun dels darrers cinc jocs, hem intentat emprar-los... i sempre amb un resultat negatiu. No ens podem continuar arriscant a fer el ridícul. Aquesta vegada hem d'estar segurs que el nostre enemic no participarà de cap de les maneres. Si no obteniu el resultat esperat, no us molesteu a tornar...

L'equip d'intervenció es va mirar l'holograma amb un regust amarg a la boca. Sabien que el senyor X no parlava per parlar. Si fracassaven, la seua eliminació seria un fet consumat. Cadascun d'ells va recordar les seues respectives famílies. D'aquesta podrien eixir immensament rics... o amb els peus per davant. Però semblava que tenien una oportunitat. Aquesta vegada sí.

IV

–Voldrà una copa, el senyor? –un cambrer pulcrament vestit, que semblava un autòmat de la companyia, li acostava una safata amb tota mena de begudes

imaginables. N'hi havia de tots els colors i formes. Algunes emetien el fum característic de les begudes de moda a Venus. N'hi havia, fins i tot, les de gustos dubtosos, d'altres sistemes. El tren anava dotat amb tots els luxes imaginables. Oriol anava a fer el gest de rebuig, quan un moviment estrany acabà amb la safata al seu damunt.

–Però què dimonis ha passat ací? –tant ell com el seu acompanyant no s'acabaven de creure el que estava passant-los... en una companyia de luxe, amb un viatge que passava el milió d'euros unix, no hi podien ocórrer accidents com aquests...

–Li demane disculpes, les meues més sinceres disculpes en nom de la companyia!! No sé com m'ha pogut passar..., li assegure que mai no ens havia passat una cosa així! Vinga amb mi un moment i li repararem el seu vestit a l'instant. Veurà que les nostres màquines a bord poden fer autèntics milacres!

No hauria volgut una distracció com aquesta, però tampoc no podia arribar a la recepció oficial del comitè organitzador amb aquelles pintes, tot tacat i amb els olors més estranys al seu damunt. La seua imatge pública estava en perill. Per això, va acceptar acompanyar el treballador de la companyia, per veure què se li podia fer. Confiava en el servei de qualitat extra que venia la companyia, que justificaria el preu desorbitant dels bitllets. Va convèncer el servei de seguretat privat que no hi havia res a témer i anà passant per diversos compartiments en direcció a la secció de la màquina termonuclear de fusió. En un moment donat, li obrí una porta a una habitació minúscula, un xicotet bany, on a penes hi havia espai per tots dos. En entrar, tancà la porta i començà a manipular un tauler de control que estava dissimulat darrere d'un espill.

>> Una llum enlluernadora, que no sabia d'on podia provindre, ho va inundar tot

—No puc perdre temps en explicacions..., però la seua vida està en perill. Només tenim aquesta oportunitat de salvar-lo. Ha de confiar en mi!

—Però de què m'està parlant, és cosa de la companyia ferroviària? Si és així, posaré una reclamació que la deixaré tremolant! M'escoltaran! I vaja que m'escoltaran!

A penes va acabar de pulsar un botó, el treballador li va demanar que mirara d'agafar-se contra alguna cosa estable. I, de sobte, una llum enlluernadora, que no sabia d'on podia provindre, ho va inundar tot. A continuació, va perdre la consciència.

V

La notícia va circular per tots els e-diaris del planeta. La producció es va esgotar en segons i s'hi hagueren de produir desenes d'edicions extraordinàries.

EL TREN, ON VIATJAVA EL FAVORIT PER LA *COMPETICIÓ UNIVERSAL* D'ENGUANY, HA SIGUT DESINTEGRAT AMB TOTS ELS SEUS VIATGERS. NO S'HA TROBAT CAP RASTRE. SE SOSPI-TA QUE PUGA SER UN ATEMP-TAT TERRORISTA D'ALGUNA CANDIDATURA RIVAL. LA POLICIA FEDERAL PLANETÀRIA HA PRES LES REGNES DE LA INVESTIGACIÓ. S'ESPERA...

Com sempre, expressions molt dramàtiques i molt poques explicacions. Com era possible que, de nou, en els anys que vivien, no s'haguera produït un servei assegurat de transport per l'actual guanyador de la competició, tot sabent que a cada any sempre ocorria el mateix: enverinaments, atemptats amb robots

assassins..., ho havien intentat tot fins ara, i semblava que, aquesta vegada, per fi havien tingut sort.

VI

—Senyor president, senyor president... — els assessors el van bombardejar en veure'l arribar a la reunió d'emergència. Estava pàl·lid. Acabava de rebre l'e-diari, per veure com avançaven els preparatius, i de sobte el món li havia caigut als peus. El principal candidat per la competició, i tots els viatgers que hi anaven en el tren, tots morts, desintegrats! Un colp entraren a la sala, les portes es van tancar silenciosament. Ningú no gosava ni respirar.

—Supose que tothom sap la gravetat de la situació! És la primera vegada que un atemptat té èxit. El senyor Oriol Smith ja no és entre nosaltres...

—Què farem amb la competició d'enguany? Se suspèndrà, en senyal de condol de les més de cinc-centes persones...

—Com vol que suspenem una competició que mou els milers de milions que mou?, potser s'ha begut l'enteniment? Una competició com aquesta és més gran que nosaltres, és més gran que el conjunt de sistemes on vivim! Res no pot aturar-se..., hi ha massa coses en joc...

Tots es van mirar, els uns als altres..., sabien que els interessos eren massa grans. El món es podria acabar, però la competició continuaria endavant, si no amb persones, amb robots, amb fantasmes..., no hi havia cap alternativa. Això, o la debacle.

—Farem un comunicat per lamentar les pèrdues terribles. I dedicarem el campionat d'enguany al nostre heroi. L'Oriol ens haurà deixat, però la seua memòria..., la seua memòria continuarà acompanyant-nos...

No va dir res més. La reunió estava enllestida. La maquinària continuava funcionant. Res no la podria aturar. El departament de premsa va encendre els teletipsamentals i van començar a emetre a les oficines dels principals e-diaris el comunicat oficial que acabaven d'acordar. L'endemà s'obriria el sobre i tothom rebria les novetats en relació a la competició. I immediatament, sense temps per preparar-se, els competidors començarien el seu joc.

VII

En obrir els ulls, no hi havia cap rastre de la diminuta cambra. Estaven a l'aire lliure. A uns centenars de metres, on hi havia hagut la via del tren, i un pont que creuava una enorme extensió de terra, tot havia desaparegut. Un cràter extraordinàriament gran havia reemplaçat l'antic paisatge. En mirar el treballador que tenia al costat, va entendre que li acabava de salvar la vida. Per què?

—Vosté és massa valuós. No sap encara el valor que té per a nosaltres. Per a la humanitat.

—Però sabíeu que...

—Sí, sempre ho hem sabut. Entenc que no ho crega just. Han mort molts innocents, però no es podia fer res per evitar-ho. Ara ens espera una competició... Tindrà esperant-lo el seu vestit completament reparat —una nau va aterrar al seu costat. Era automàtica. Els conduiria al lloc secret previst. Els jocs continuarien sense cap imprevist. La resta, tot, tot era reemplaçable.

VIII

Estaven tots els concursants esperant. Les càmeres de tot l'univers els enfocaven, mentre se'ls entregaven els sobres. Ahora, tots els espectadors dels canals

de l'univers llegirien aquestes instruccions a les pantalles. La novetat tan esperada estava a punt de ser coneguda. I es descobriria què s'hi amagava, sota el cub que tenien al davant. Unes tel·les blanques sintètiques d'un material de les mines de Plutó, acabat de descobrir. Una veu en *off* començà també la lectura...

—La principal novetat és que enguany la competició consistiria en intentar retrocedir en el temps. Es tracta d'un invent totalment revolucionari. En estat embrionari, encara. Podien marcar una distància temporal mínima, d'uns pocs segons... o molt més temps. Serien com els exploradors del salvatge oest... —ja tenien al davant unes capsos transparents. Un diminut seient i un comandament. Com el que ell havia vist al tren. Llavors es va traure la caputxa. Ningú s'esperava de trobar-lo. Se'l van mirar com es mira un esperit. Amb tot, van fer com si res i entraren en les càpsules. El món, expectant, seguí el compte enrere. *Zero!* Les capsos començaren a vibrar, a desaparèixer. Havien de traure una prova que demostrara l'abast del viatge.

Oriol va obrir els ulls. Estava davant de la primera missió a la lluna. A punt de l'aterratge. Els astronautes el miraren atònits. Hi havia una llarga, molt llarga història per contar. Perquè ell sabia que, aquesta vegada sí, no hi hauria cap viatge de tornada... Una terra erta. Un xicotet pas per a l'home. Tot això l'esperava...

Albert Llueca

REIVINDICANT

la identitat del país valencià:
més que una “terreta”

78 <<<

TERRETA. El terme “terreta” és una paraula valenciana que s'utilitza de manera afectuosa per referir-se al País Valencià. Tot i que pot semblar un terme afectuós i proper, també amaga una simplificació que no fa justícia a la riquesa i diversitat del territori valencià.

L'origen del terme “terreta” es remunta al segle XIX. A Benissa, a la comarca de la Marina, es va començar a utilitzar per referir-se a la ciutat d'Alacant. Aquesta idea es va estendre a partir dels versos escrits pel noble i poeta local Mariano Roca de Togores, marqués de Molins, en 1841: “Sepades, señor Bretón, / que de Poniente a Levante / es sin disputa Alicante / la millor terra del món”. Aquest vers es va incorporar a l'Himne d'Alacant en 1902, donant origen a la idea que Alacant era “la millor terra o terreta del món”.

Amb el temps, el terme “terreta” es va començar a utilitzar per referir-se al conjunt del territori valencià, especialment a finals del segle XIX, coincidint amb l'ús de “Levante” o “costa levantina” per referir-se a València, Múrcia i Catalunya. Aquest ús reflecteix una mentalitat provinciana vinculada a la dicotomia entre centre i perifèria, on Madrid es veu com la gran capital nacional i la resta de llocs com a províncies de menor categoria.

PAÍS. Des d'una perspectiva valenciana, el terme “País” fa referència a una entitat territorial amb una identitat pròpia, una història rica i una cultura vibrant. Aquesta denominació no és només una qüestió geogràfica, sinó que també engloba aspectes polítics, socials i culturals que defineixen la Comunitat Valenciana.

El terme “País” fa referència a una entitat territorial amb una identitat pròpia, una història rica i una cultura vibrant

Històricament, el terme “País Valencià” es va popularitzar durant la Segona República Espanyola com una manera de reconèixer la singularitat del territori valencià dins d’Espanya. Aquesta denominació va ser consensuada entre diferents forces polítiques, tant de dretes com d’esquerreres, i es va utilitzar àmpliament en la premsa i els discursos polítics de l’època.

El concepte de “País” implica una comunitat amb una identitat col·lectiva que es basa en la seua història, llengua, tradicions i aspiracions. En el cas del País Valencià, aquesta identitat es remunta a l’època del Regne de València, establert per Jaume I el Conqueridor al segle XIII, i es manté viva a través de les institucions, la cultura i les festes populars.

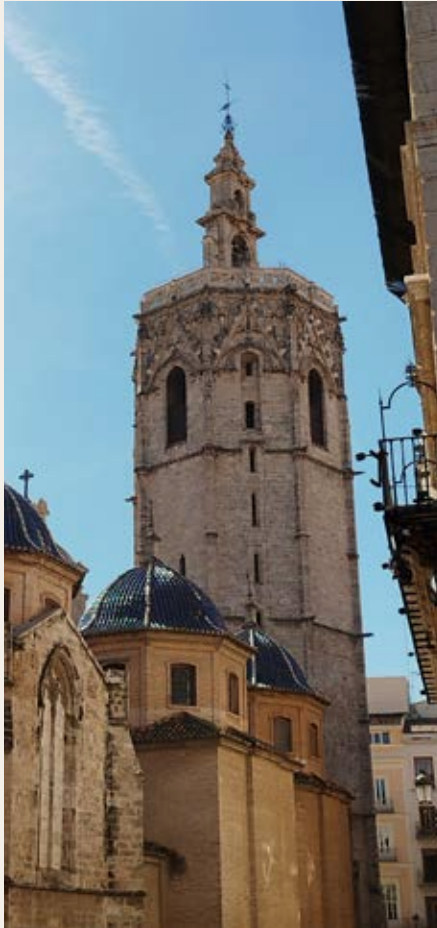
A més, el terme “País Valencià” reflecteix una voluntat d’autogovern i de reconeixement de la diversitat dins

de l’Estat espanyol. Aquesta denominació es va recuperar durant la transició democràtica com una manera de reivindicar els drets i les particularitats del poble valencià, i es va incloure en els debats sobre l’Estatut d’Autonomia.

No som terreta ni Levante, som País. En els últims anys, s’ha popularitzat l’ús del terme “terreta” per referir-se al País Valencià. Aquest terme, que en un principi pot semblar afectuós i proper, amaga una simplificació que no fa justícia a la riquesa i diversitat del nostre territori. És hora de reivindicar que no som una simple “terreta”, som un país amb una identitat pròpia, una història rica i una cultura vibrant.

Una identitat reduïda. Quan es parla del País Valencià com “la terreta”, es redueix la nostra identitat a una imatge estereotipada de platges,

>> El País Valencià
té una història
que es remunta
a mil·lennis

Aquesta història ha deixat una empremta profunda en la nostra arquitectura, la nostra llengua i les nostres tradicions. Referir-nos com “la terreta” és oblidar aquesta herència rica i valuosa que ens fa únics.

Una cultura vibrant. La cultura valenciana és una de les més riques i diverses de la península. Des de la música tradicional fins a les arts escèniques, passant per la gastronomia i les festes populars, el nostre país és un bressol de creativitat i expressió cultural. Les Falles, la Tomatina, els Bous al Carrer, les Fogueres de Sant Joan i tantes altres celebracions són exemples de la vitalitat i la passió del nostre poble. Reduir-nos a una “terreta” és menystenir aquesta efervescència cultural que ens caracteritza.

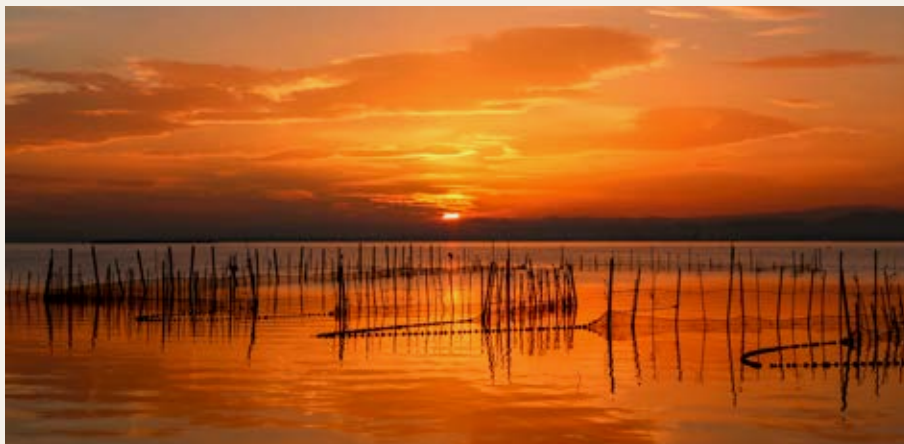
Un futur prometedor. El País Valencià no és només un lloc del passat, sinó també un territori amb un futur prometedor. La nostra economia és dinàmica i diversificada, amb sectors com el turisme, l'agricultura, la indústria i els serveis que contribueixen al nostre creixement i prosperitat. A més, som una terra d'innovació i emprenedoria, amb una joventut preparada i amb ganes de construir un futur millor. Referir-nos com “la terreta” és ignorar el potencial i les aspiracions del nostre país.

Reivindiquem el nostre nom. És hora de reivindicar el nostre nom i la nostra identitat. No som una simple “terreta”, som un país amb tot el que això implica. Som el País Valencià, una terra de diversitat, història, cultura i futur. És important que ens referim a nosaltres mateixos amb el respecte i la dignitat que mereixem, reconeixent la nostra riquesa i complexitat.

De Regne a País. El terme “País Valencià” és la concepció moderna de l'antic Regne de València. Aquest canvi

sol i festes. Si bé aquests elements formen part del nostre atractiu, el País Valencià és molt més que això. Som una terra de contrastos, amb muntanyes imponents, valls fèrtils, ciutats històriques i pobles amb encant. Reduir-nos a una “terreta” és ignorar la complexitat i la diversitat que ens defineixen.

Una història rica. El País Valencià té una història que es remunta a mil·lennis. Des dels ibers fins als romans, passant pels musulmans i els cristians, el nostre territori ha estat un punt de trobada de cultures i civilitzacions.

de denominació reflecteix una evolució en la nostra identitat col·lectiva. El concepte de “país” engloba no només el territori, sinó també la seua gent, la seua cultura i les seues aspiracions. És una manera de reconèixer que som una comunitat viva i dinàmica, amb una història rica però també amb un futur prometedori. El que abans déiem “Regne”, avui ho anomenem “País”, i això ens dona una perspectiva més completa i inclusiva de la nostra identitat.

El terme “terreta” pot semblar inofensiu, però amaga una simplificació que no fa justícia a la realitat del nostre territori. Reivindiquem el nostre nom i la nostra identitat, i mostrem al món que som molt més que una “terreta”. Som un país amb una història rica, una cultura vibrant i un futur prometedori. Som el País Valencià.

Però no sols el terme “terreta”, l'ús del terme “Levante” per referir-se al País Valencià és una pràctica que ha estat arrelada des de fa temps, especialment des de Madrid. Aquest terme, que en un principi pot semblar inofensiu, amaga una connotació despectiva i reductiva que no fa justícia a la identitat i la riquesa del nostre territori. És important

reflexionar sobre com aquestes denominacions afecten la percepció i el respecte cap al País Valencià.

En primer lloc, “Levante” és un terme que redueix el País Valencià a una simple direcció geogràfica, ignorant la seua identitat pròpia i la seua història. Aquesta denominació despersonalitza el territori, convertint-lo en una mera referència orientativa, com si fos un lloc sense ànima ni cultura. Això és especialment problemàtic perquè nega la complexitat i la diversitat que defineixen el País Valencià.

A més, l'ús de “Levante” des de Madrid sovint porta implícita una visió centralista i uniformitzadora. Aquesta perspectiva tendeix a subordinar les identitats regionals a una visió homogènia de l'Estat, on les particularitats culturals i històriques de cada territori són menystingudes. Això no només és injust, sinó que també perpetua una relació de desigualtat i manca de reconeixement cap al País Valencià.

També cal destacar que l'ús de termes com “Levante” contribueix a perpetuar estereotips i prejudicis. Sovint, aquestes denominacions van acompanyades de connotacions negatives o simplistes que no

reflecteixen la realitat del nostre territori. Això pot tenir un impacte negatiu en la manera com els valencians i valencianes són percebuts tant dins com fora de l'Estat, afectant la seua autoestima col·lectiva i el seu sentit de pertinença.

És essencial reivindicar el nom i la identitat del País Valencià com una forma de resistència i afirmació cultural. Utilitzar el nom correcte del nostre territori és un acte de respecte i dignitat que reconeix la nostra història, la nostra cultura i les nostres aspiracions. És hora de deixar enrere termes despectives com «Levante» i referir-nos al nostre territori amb el nom que li correspon: País Valencià.

És, per tant, que l'ús dels termes «terreta» i «Levante» per referir-se al País Valencià sovint reflecteix una visió reduccionista i despectiva del nostre territori. Aquestes denominacions són utilitzades per aquells que veuen el País Valencià com una simple extensió de Madrid, una destinació de platja i oci sense reconèixer la seua identitat pròpia i la seua riquesa cultural. Aquesta percepció és especialment evident en la manera com es colonitzen les nostres ciutats costaneres com Gandia, Orpesa i Canet, col·lapsant els nostres serveis i infraestructures.

Quan es parla del País Valencià com “la terreta” o “Levante”, es redueix la nostra identitat a una imatge estereotipada de sol i platja. Aquesta visió simplista ignora la complexitat i la diversitat del nostre territori, que inclou muntanyes, valls, ciutats històriques i una cultura vibrant. A més, aquesta reducció contribueix a perpetuar una relació de subordinació respecte a Madrid, on el País Valencià és vist com una mera destinació turística.

La colonització de les nostres ciutats costaneres per part de visitants de Madrid i altres regions té un impacte significatiu en els serveis i infraestructures locals. Durant els mesos d'estiu, ciutats com Gandia, Orpesa i Canet experimenten un augment massiu de població, que sovint supera la capacitat dels serveis locals. Això provoca col·lapses en el sistema sanitari, problemes de trànsit i una pressió excessiva sobre els recursos naturals.

Aquesta situació no és presentable, ja que afecta negativament la qualitat de vida dels residents locals. Els habitants del País Valencià es veuen obligats a suportar les conseqüències d'una afluència massiva de turistes que no sempre respecten el territori ni les seues normes. A més, aquesta pressió turística sovint no es tradueix en beneficis econòmics significatius per a les comunitats locals, ja que molts dels ingressos generats es queden fora del territori.

És important que es reconega i es respecte la identitat i la sobirania del País Valencià. Això implica utilitzar els noms correctes per referir-se al nostre territori i adoptar polítiques que protegeixen els interessos dels residents locals. Cal fomentar un turisme sostenible que respecte la capacitat dels serveis i infraestructures locals, i que contribueixca al desenvolupament econòmic i social del País Valencià.

L'ús dels termes “terreta” i “Levante” i la colonització de les nostres ciutats costaneres són exemples de com es menysté i se simplifica la realitat del País Valencià. És hora de reivindicar la nostra identitat i exigir un respecte que reconega la nostra riquesa cultural, històrica i natural. Només així podrem construir un futur més just i sostenible per al nostre territori.

Aquesta situació ens recorda la sàtira surrealista de la pel·lícula “Amanece, que no es poco”, on els personatges viuen situacions absurdes i desconnectades de la realitat. Igual que en el film, la manera com es percep i es tracta el País Valencià des de fora, especialment des de Madrid, és una distorsió que no fa justícia a la nostra veritable identitat.

En primer lloc, igual que en la pel·lícula, on els personatges viuen situacions absurdes i desconnectades de la realitat, l'ús dels termes “terreta” i “Levante” per referir-se al País Valencià reflecteix una visió simplista i desconnectada de la seua veritable identitat. Aquesta reducció a una imatge de sol i platja és tan absurda com les situacions que es presenten en el film, on la realitat es distorsiona fins a l'extrem.

A més, “Amanece, que no es poco” mostra com els personatges externs intenten imposar la seua visió i normes en un entorn que no comprenen del tot. Això és similar a la manera com els visitants de Madrid colonitzen les nostres ciutats costaneres, sense respectar ni entendre la cultura i les necessitats locals. Aquesta imposició externa

crea tensions i problemes, tal com es veu en la pel·lícula, on els habitants del poble han d'adaptar-se a les excentricitats dels nouvinguts.

La pel·lícula també destaca per la seua crítica a la uniformitat i la manca de respecte per la diversitat. Els termes “terreta” i “Levante” són exemples d'aquesta uniformitat imposada que ignora la riquesa i la diversitat del País Valencià. Igual que en el film, on la singularitat dels personatges i situacions és el que els fa especials, el País Valencià mereix ser reconegut per la seua singularitat i no ser reduït a un estereotip simplista.

Finalment, “Amanece, que no es poco” ens recorda la importància de reivindicar la nostra identitat i resistir les imposicions externes. Així com els personatges de la pel·lícula troben la seua veu i desafien les normes absurdes, el País Valencià ha de reivindicar el seu nom i la seua identitat, exigint el respecte que mereix. Només així podrem construir un futur més just i sostenible per al nostre territori.

La comparació amb “Amanece, que no es poco” ens ajuda a entendre com els termes despectius i la colonització turística reflecteixen una visió distorsionada i simplista del País Valencià. És hora de desafiar aquestes percepcions i reivindicar la nostra identitat amb orgull i dignitat, reconeixent la nostra riquesa cultural, històrica i natural.

>> Els termes “terreta” i “Levante” són exemples d'aquesta uniformitat imposada

Pau Gallart i Solé

LA PÓLVORA

84 <<<

La pólvora valenciana: una de nova era davant de l'absència xinesa? La falta de productes pirotècnics xinesos ha encès la metxa al mercat valencià, generant una dinàmica de competència i rebel·lió en el sector. Tradicionalment, la Xina ha dominat la producció i l'exportació de focs artificials, oferint preus molt competitius. No obstant això, aquesta situació ha obert una porta a la indústria valenciana.

Competència: els fabricants valencians, que han vist limitada la seua presència en el mercat a causa de l'oferta xinesa, ara tenen l'oportunitat de demostrar la seua qualitat i capacitat d'innovació. La demanda existent s'ha de cobrir, i les empreses locals estan invertint en noves línies de producció i desenvolupament de productes més segurs i sostenibles.

El futur de la pólvora al nostre país dependrà de com s'adapten tots els actors implicats a aquesta nova realitat

Rebel·lió: la dependència de les importacions xineses ha generat una certa rebel·lió entre els consumidors valencians. Molts busquen productes locals, valorant la qualitat, la tradició i el suport a la indústria valenciana. Aquesta tendència podria impulsar un canvi d'hàbits de consum a llarg termini, afavorint les empreses valencianes.

Un futur prometedor? La crisi actual pot ser una oportunitat perquè la indústria pirotècnica valenciana es consolide i es posicione com a referent a nivell europeu. No obstant això, queda per veure si aquesta tendència es mantindrà a llarg termini o si, una vegada superada l'escassetat, els consumidors tornaran a optar per productes més econòmics.

En resum, la situació actual planteja un escenari complex i ple de reptes per al sector de la pólvora al País

Valencià. La competència s'intensifica, els consumidors demanen productes de qualitat i les empreses locals busquen consolidar-se. El futur de la pólvora al nostre país dependrà de com s'adapten tots els actors implicats a aquesta nova realitat.

Oscar Martell

LA COMPETÈNCIA EN LA INDUMENTÀRIA

86 <<<

En aquest article farem un crítica constructiva de la situació actual que viu aquest sector tant important per a la nostra festa fallera. Històricament la indumentària ha estat lligada a la tradició i la cultura dels nostres avantpassats, ells són els que ens han deixat un llegat en forma de documents on podem a dia de hui podem veure les tècniques que empraven per a teixir les sedes, confeccionar vestits, pintes i adreços tot allò de la manera més artesanal. A continuació mostraré unes fotografies mostra d'aquest llegat, que a dia de hui encara empren, però que, si no les cuidem, acabaran desapareixent.

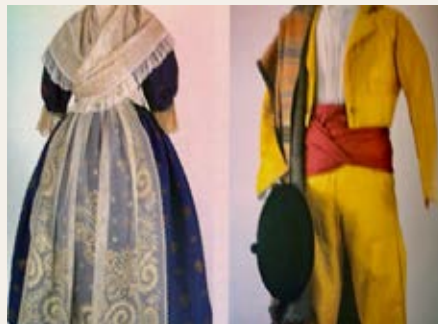
En les imatges podem veure una xicoteta mostra de peces de la nostra indumentària tradicional, totes elles estan en el llibre d'indumentària tradicional valenciana volum I de Francesc Xavier

Rausell Adrian. En aquests volums es mostra un resum extens sobre la història de la nostra indumentària, parlant de les matèries primeres, dels diferents tints i colors de les sedes, telers i la confecció de la roba tradicional valenciana.

En l'actualitat aquest sector viu un moment de decadència produït per dos motius que, directament o indirecta, estan posant en un greu perill aquest tresor tant important per a la cultura de la nostra terra. El primer motiu va ser la paralització de l'activitat en 2019 a causa de la COVID 19, el món es va parar durant els mesos més importants per a totes les empreses vinculades al sector. Això va produir una debacle econòmica important, que a dia de hui encara afecta moltes de les cases d'indumentària, que van haver de parar de sobte tots els encàrrecs. Tot açò va fer que telers,

En l'actualitat aquest sector viu un moment de decadència posant en un greu perill aquest tresor

orfebres, ciselladors i un llarg etcètera d'artesans baixaren la persiana sense cap mena d'ajuda.

A causa d'aquesta situació es va moure un corrent de competència, on molts indumentaristes varen prendre la decisió de realitzar treballs des de les seues cases, ja que la situació no ajudava per a poder seguir amb l'activitat dins d'una tenda d'indumentària tradicional.

La competència deslleial es manifesta de diverses formes en aquest sector. Les modistes no registrades poden oferir preus significativament més baixos que els negocis legals pel fet que no enfronten els mateixos costos operatius, com ara impostos, cotitzacions a la Seguretat Social i despeses derivades de la formalització de les seues activitats. Això crea un desequilibri en el mercat, on els

>> Prop del 30% de l'activitat en el sector de la indumentària tradicional es realitza de manera informal

tallers i les botigues legalment establits no poden competir en igualtat de condicions.

Alguns informes recents indiquen que prop del 30% de l'activitat en el sector de la indumentària tradicional es realitza de manera informal. Aquest percentatge alarmant reflecteix la magnitud del problema i el seu impacte negatiu en l'economia formal, que perd ingressos significatius a causa de l'evasió fiscal.

Els negocis que operen dins de la legalitat enfronten múltiples desafiaments a causa d'aquesta competència deslleial. No sols han de competir amb preus més baixos, sinó que també han de complir amb totes les normatives laborals i fiscals, la qual cosa incrementa els seus costos. Això pot portar a una disminució de la seua rendibilitat i, en casos extrems, al tancament dels seus negocis.

A més, aquesta situació pot desincentivar nous emprenedors que desitgen ingressar en el mercat de manera formal, ja que veuen com els seus esforços per complir amb la llei es veuen menyspreats per la proliferació de l'economia submergida.

L'altre motiu és tant o més important que el tractat abans, ja que afecta dos pilars importants, els telers i les cases que venen i confeccionen indumentària tradicional valenciana. Entrant en matèria, tots coneixem les empreses sant i senya que fabriquen les joies de seda Vives i Mari, Companyia Valenciana,

Bartual i Garin. Totes elles són empreses amb un gran recorregut i història que a dia de hui encara fabriquen tradicionalment les matèries primeres per a la confecció de la nostra indumentària. A aquestes emblemàtiques marques els han eixit competidors que, emprant noves tecnologies, fan que amb un preu i temps menor pugues aconseguir tot tipus de teles, moltes d'elles reproduccions exactes de dibuixos antics. Açò produeix una oferta a la baixa de les matèries primeres, cosa que afecta negativament en el valor econòmic que suposa l'elaboració d'una seda.

Per a posar un exemple, el conegut espolí: la seda espolinada és un teixit artesanal que rep el nom de la ferramenta amb la qual es tix: l'espolí. Es tracta d'una xicoteta llançadora de fusta amb la qual es realitza el procés d'elaboració de la tela. Compta amb la singularitat que al mateix temps que es fa el teixit base o ordit, es tixen les flors i els motius del dibuix.

Tot el procés de creació d'un dibuix o d'un teixit, en el seu moment, va començar amb un esbós elaborat per un artista, que es traslladava a un paper mil·límetrat anomenat carta tècnica o raqueta.

Aquesta carta tècnica, hui dia informatitzada, es transfereix a un sistema de targetes de cartó perforades que pugen del teler o màquina Jacquard. Així, mentre el teixidor va passant els cartons de manera artesanal, la màquina els llig i interpreta quins fils han de pujar. És en eixe moment quan el teixidor sap que ha de passar la trama. Els teixidors mouen la màquina que tenen a dalt perquè els vaja llegint el dibuix. Segons cada passada, es van inclouent els colors en cada flor. Quan finalitza el procés de posar tot el colorit, es tiren

>> L'inconvenient més gran és la devaluació del treball dels artesans enfront de la producció quasi en sèrie de les matèries primeres

les llançadores grans de banda a banda, amb la qual cosa mesclant l'ordit juntament amb la trama es forma el teixit.

Una vegada acabada aquesta fase, s'avança i es torna a repetir el mateix procediment: es passen tots els colors, es torna a tirar la llançadora i, a poc a poc, es va completant la tela.

El procés culmina amb el teixit espolinat, una elaboració artesanal en la qual es cuida fins a l'últim detall. Amb tot, un artesà elabora 24 cm de tela en 8 hores, un treball costós que dona si cap més importància a l'elaboració d'aquestes joies artesanals.

Per altra banda trobem les mencionades empreses que, amb les noves tecnologies i màquines totalment automatitzades, fan que l'exemple d'abans siga molt menys costós temporalment i econòmicament.

Si parlem de les cases d'indumentària, en els últims anys es veuen les campanyes post-falles en què aprofitant la fi

de la campanya trauen ofertes i promocions molt poc habituals en aquest sector. Campanyes més pròpies de grans magatzems, promocions de 100 rols de tela a un preu de 100 €, ofertes on s'inclou tela, mantellines, adreç i pintes, i un llarg etcètera on l'enginy es posa al servei del consumidor. Personalment pense que aquestes campanyes tenen beneficis i inconvenients, beneficis per al consumidor, que amb un cost menys elevat aconsegueix teles i complements, i empresari que fa d'un treball artesanal una indústria. L'inconvenient més gran és la devaluació del treball dels artesans enfront de la producció quasi en sèrie de les matèries primeres (teles, mantellines, complements). Perden l'essència i el valor històric i cultural d'un patrimoni tan important com és la nostra indumentària tradicional valenciana.

RACÓ DELS INFANTILS

90 <<<

ELS NOSTRES REPRESENTANTS INFANTILS

»» 91

Falla La Marina

Salutació CLARA I SERGIO

Representants Infantils Falla La Marina

Hola a tots i a totes,
Som Clara i Sergio, Fallera major infantil i President infantil de l'A. C. Falla La Marina per a este 2025.

Sembla que va ser ahir quan els nostres camins es van trobar per a compartir junts este meravellós somni.

Aquell 25 de març ens alçàrem nerviosos i semblava que el temps anava molt a poc a poc. No arribava l'hora per a poder eixir corrent per a apuntar-nos al tauló del casal com a representants dels nostres infantils.

Quantes vegades havíem somiat eixe moment i per fi es feia realitat!

I és que, quan esperes alguna cosa amb tanta il·lusió, quan arriba, estàs com en un núvol. Però el bo del cas és que tenim la gran sort de tindre al nostre voltant a molta gent que, a poc a poc, ens ha anat baixant i posant els peus sobre la terra. La nostra família i amics que, al llarg de tot este exercici, han estat al nostre costat i donant-nos tot el seu suport.

Va començar llavors el tret d'eixida de l'experiència més meravellosa del món.

A més, no podem tindre millors companys de viatge que Marta i Àngel.

I per a culminar el nostre any, la nostra Julia es va presentar com a Fallera major infantil de Federació Junta Fallera Sagunt. I va eixir triada! No sols això, sinó a més amb les dues Alejandras dins de la seua cort. Un equipàs de 10 per a somiar juntsenguany.

Va arrancar llavors un exercici ple de moments que es queden guardats en la nostra memòria i la nostra retina per sempre. Comencen actes en els quals co-

neixem als representants que compartiran amb nosaltresenguany, que formaran de seguida part dels nostres amics. Arriba la nostra nominació, plena de felicitat, setmanes culturals, els playback i totes les presentacions que ens han acompanyat al llarg de l'any, en les quals hem gaudit un munt.

I sobretot la nostra, en la qual riem, plorem, ballem i gaudim de gom a gom. Un dia perfecte amb la nostra benvolguda falla i no és per a menys, perquè com ja ho diu la nostra cançó: És la Marina on reina l'alegria.

També vivim un moment dolorós, com va ser la Dana, que va arrasar una part de la nostra estimada València, molt prop de la nostra ciutat. Però els mariners vam demostrar una vegada més la nostra solidaritat ajudant i aportant el nostre granet d'arena.

I quan ens vam adonar arribem a Nadal amb la seua màgia i en res estàvem en la setmana fallera.

Ha sigut un any intens, però meravellos, en el qual hem gaudit de cada segon al màxim. I ara que estem a les portes dels dies més meravellosos de l'any, només ens queda convidar-vos a gaudir-los amb nosaltres en la nostra plaça i a gaudir de tot el que allí ocorrega, a ballar en les cercaviles, escoltar les nostres orquestres i a gaudir al costat de la nostra comissió en la nostra benvolguda plaça.

Arranquen les falles, mariners, i només podem dir, benvingudes Falles de 2025!, les nostres, nosaltres estem preparats, així que només ens queda gaudir junts, t'esperem!

Visca les falles i visca La Marina!!

LA NOSTRA
PRESIDÈNCIA INFANTIL

»» 95

Sergio Villarroya i Torrecillas
2025

SERGIO VILLARROYA I TORRECILLAS

Al nostre President Infantil

Sergio, xiquet de somriure brillant,
amb el cor ple de festa i il·lusió constant.

Hui arribes ple d'orgull,
i puges al cim de la nostra falla.

El teu cor hui resplendeix,
quan, per fi, el somni es compleix.

Amb pas ferm i alegria a dolls,
vius el teu somni fet realitat,
amb la família al costat
i la falla envoltant-te de calor i amistat.

En cada acte, en cada desfilada,
gaudeix d'aquest, el teu any,
un any que mai oblidaràs,
ple de moments especials i màgics instants.

La teua falla, orgullosa,
com sempre, està al teu costat,
junts al camí, junts a la festa,
sota l'abraçada del nostre estendard.

Viu aquest any com sols tu saps,
encara que et coste, potser,
deixar el futbol un poc de costat.

Cor futbolero i faller,
units en un xiquet,
dues passions que conviuen
en harmonia perfecta.

I és que, quan la passió és la força que mou,
tot es viu amb més intensitat,
amb somnis que es fan realitat.

Et veiem il·lusionat,
representant els xiquets
de la teua estimada falla.

No podem més que cridar,
quin orgull, quina alegria!

Sergio, president de la falla,
capità de la nostra Marina.

El teu cor infantil és la guia,
i hui ets símbol d'aquesta gran família.

E.R.M.

COMISSIÓ EXECUTIVA INFANTIL

Falla La Marina 2025

Presidència

Sergio Villarroya i Torrecillas

Vicepresidència

Alejandra Diago i Gargallo
Nerea Muñoz i Mullor
Vega Villarroya i Torrecillas
María Beltrán i Pérez

Secretaria

Leire Martínez i Moreno

Tresoreria

Martina Valera i Llorens

Comptadoria

Álvaro Verdejo i Hernandez

Delegacions

Alejandro Cebrián i Pradas
Daniel Esquer i Sesé
Mateo Esquer i Sesé
Lucía Docón i Sánchez
Jimena Docón i Sánchez

LA NOSTRA
FALLERA MAJOR INFANTIL

»» 99

Clara Beltrán i Pérez
2025

CLARA BELTRÁN I PÉREZ

A la nostra Fallera Major Infantil

Clara, sempre dolça, sempre especial,
ets la llum que il·lumina
aquest any tan bonic,
tan màgic i excepcional.

De caràcter seré,
però amb gran força interior,
amb paciència i bondat,
conquistes qualsevol cor.

Has crescut
amb l'essència fallera al teu voltant,
i hui, com a fallera major infantil,
brilles ferma i constant.

La teua família,
amb orgull sincer,
et veu complir el somni
que tant vas voler.

Representes la Marina
amb gràcia i humilitat,
i cada pas que dones
és pura felicitat.

Les teues amigues,
sempre al teu costat,
t'ofereixen calor,
alegria i amistat.

Clara, aquest és el teu any,
un regnat únic, màgic,
fet a la teua mida,
tan especial i sense igual.

Gaudeix de cada acte,
de cada emoció,
amb el teu somriure radiant,
reflex de la teua passió.

Hui la teua falla
celebra amb alegria,
que sigues de la Marina
la nostra reina,
la nostra guia.
Clara, la nostra estrella,
el nostre orgull constant,
fallera major infantil,
radiant i elegant.

Amb la teua calma
i la teua bondat,
ets un regal, Clara,
que mai deixarem d'estimar.

Clara, de la Marina,
el gran estendard,
la més gran dins del cor,
la nostra fallera major,
el nostre amor, el nostre tresor.

E.R.M.

MEMBRES COMISSIÓ INFANTIL

XIQUETS. Falla La Marina

President Infantil

Sergio Villarroya i Torrecillas

102 <<<

Adrián Conejos i Gargallo
Alejandro Cebrián i Pradas
Álvaro Verdejo i Hernández
Arnau Muñoz i Guillen
Bruno Gallur i Cuenca
Bruno Pérez i Ramos
Carlos Tortajada i Salas
Daniel Esquer i Sesé
Daniel Salvador i Barceló
Diego Alberto Marco i Bronchú
Eduardo Palanca i Benito
Eneko Muñoz i Guillen
Erik López i Queralt
Erik Ruiz i Diego
Hugo Guerrero i Cidad
Hugo Pérez i Cabrera
Iván Rojo i Sánchez
Izan Sánchez i Serrano
Joel Escalera i García

Joel Masot i García
Jorge García i Dolz
Jorge Nonides i Bueso
Juan Turmo i Muñoz
Lucas Turmo i Muñoz
Lucas Verdejo i Portillo
Luis Ghadban i Pérez
Mario Lucas i Boix
Martín Pardo i Salas
Martín Verdejo i Portillo
Mateo Docón i Sánchez
Mateo Esquer i Sesé
Mateo Turmo i Muñoz
Omar Soria i Vidal
Pau Rojo i Sánchez
Rubén Montañana i García
Sergio Tortajada i Salas
Thiago Manuel Calvo i Casado

MEMBRES COMISSIÓ INFANTIL

XIQUETES. Falla La Marina

Fallera Major Infantil Clara Beltrán i Pérez

»» 103

Aitana Bascuñana i Perdigones
Alejandra Diago i Gargallo
Alejandra Valera i Llorens
Ana Blasco i Villalonga
Andrea Muñoz i Concha
Angélica Gascó i Monge
Carlota Butrimavicius i López
Dafne González i Cerdán
Daniela Sánchez i Alcaraz
Emma Agüe i Ramiro
Erika Chirivella i Cortés
Erika Villalba i Iglesias
Irantzu Díaz i López
Jimena Docón i Sánchez
Julia Palanca i Benito
Laia López i Queralt
Leire Martínez i Moreno
Lucía Docón i Sánchez
Lucía Gallego i Barceló

María Beltrán i Pérez
Martina Valera i Llorens
Myriam Gómez i Llamas
Naiara Aleixandre i García
Nerea Muñoz i Mullor
Noa Soria i Vidal
Paola Benito i Huerta
Serena Mora i Navarro
Sofía González i Grande
Vega Cebrián i Lázaro
Vega Villarroya i Torrecillas
Victoria Torrente i Zamora

JULIA PALANCA I BENITO

104 <<<

Fallera Major Infantil
Federació Junta Fallera de Sagunt

Des que vas arribar a aquesta vida al gener de 2014, vas posar el nostre món potes enlaire.

Vas ser la rebel·lió a casa i a la falla, només tu podies aconseguir que mamà es tornara a ficar-se un vestit de fallera i que papà, que mai havia sigut faller, es convertira en un dels de veritat, dels que gaudeixen i treballen, només tu podies aconseguir tornar a despertar eixe amor per les falles de tota la família i fer que els iaos tornaren a casa.

Afectuosa, sensible, empàtica, remugadora, ordenada, perfeccionista, agraïda, divertida, responsable... Però, sobretot, fallera de cor, de les que compten els dies en actes fallers i les cames se li mouen soles en escoltar una xaranga, fallera de “blusón”, casal i mans plenes de pólvora, però també de pintes, flors i mantellina i hores de tele i fonteta. Julia, varem tindre l'honor que ens representares al costat de Maria, Hugo i Eva en el nostre 75e aniversari, demostrant-nos que eres un terratrémol de mascletà i ens vas fer sentir orgullosos i afortunats per això, però si aquell any va ser especial estar al teu costat, aquest està sent si cal més increïble i inoblidable. En el nostre record quedarà

sempre com va tremolar eixe lloc tan especial per a papà, “el Dorado”, en rebre eixa trucada que tant esperaves alhora que el tete creuava els dits i com ho gaudírem tots els mariners que t'estàvem acompanyant. Per fi aquest 2025 compleixes el teu somni de representar tots els infantils del Camp de Morvedre sent la nostra fallera major infantil de la Federació Junta Fallera de Sagunt, un somni que ha revolucionat tota la nostra comissió i que ens té tan il·lusionats com a tu, somiar desperts amb tu és impressionant, i els nostres capitans, Clara i Sergio, estan vivint un any fins i tot més especial gràcies a tu, igual que les teues Alejandras, que enguany t'acompanyen allà on vas, més a prop que ningú, sent a més de les teues amigues marineres, part de la teua cort d'honor.

Marinereta, en 2014 et vam agafar de la mà i et prometérem que no et soltariem mai, continua gaudint d'aquest any màgic, nosaltres continuarem fent-ho al teu costat. Julia, gràcies per ser la nostra gran revolució, gràcies per ser tu, la nostra DISFRUTONA favorita. T'estimem, princesa!

La teua “hada madrina”

A LA NOSTRA JULIA PALANCA I BENITO

Fallera Major Infantil de Federació Junta Fallera de Sagunt 2025

A la Marina esclata l'alegria,
perquè Julia, amb gràcia i harmonia,
ha arribat al somni que tant volia,
ser màxima representant de la festa que més estima.

És dolça com la flor d'un taronger,
presumida i perfecta, és un llum al carrer.
Amb el seu vestit gris de seda i or,
és l'elegància personificada posant en tot sempre el seu cor.

La plaça s'enamora del seu somriure i saber estar,
el barri vibra amb força pel seu sentir i caminar.
Educada i noble, que en tot destaca, sobretot al parlar
perquè no hi ha cap vegada que no ens haja deixat bocabadats!

Julia desfila amb el cap ben alt,
amb monyos perfectes i un aire galant.
Recita versos que encenen la festa,
les falles, el foc i la tradició, sent la més honesta.

Julia, reina de la ciutat i la nostra tradició,
en tu batega el fervor de la millor festa del món!
La Marina t'aplaudeix amb molta devoció,
ets l'orgull, el blau somni i la nostra admiració.

Que els carrers florisquen amb el teu pas, nineta,
que el foc il·lumine enguany el teu dolç somiar,
perquè ser fallera per a tu no és sols tradició,
és l'ànima viva avantpassada que et deixa aquesta passió!

Avança, Julia, la teua comarca t'espera,
estàs demostrant ser una sublim fallera.
Orgull de La Marina i dels mariners,
brilles com una estrella en tots els carrers.

Julia Palanca i Benito,
Fallera Major Infantil de Federació Junta Fallera de Sagunt,
Sagunt et recordarà a la seua història amb estima sincera
i tu per sempre, Julia, seràs la nostra volguda marinera!

RECOMPENSES INFANTILS 2025

Falla La Marina

Aprofitem aquest espai per donar l'enhorabona a tots els xiquets de la nostra comissió que enguany reben una de les recompenses de la FJFS i de la JCF per la seua trajectòria fallera. Moltíssimes felicitats i esperem que continueu creixent i aportant noves experiències dins de la nostra família marinera.

Recompenses JCF València

OR

Sandra Aleixandre i García
Martin Ghaban i Pérez
Diego Alberto Marco i Bronchú

ARGENT

Daniel Esquer i Sesé
Mateo Esquer i Sesé
Martín Pardo i Salas

Masclet d'Or

Jimena Docón i Sánchez
Sergio Tortajada i Salas
Thiago Manuel Calvo i Casado
Lucía Docón i Sánchez
Nerea Muñoz i Mullor
Dafne González i Cerdán
Erik López i Queralt
Eduardo Palanca i Benito
Martina Valera i Llorens

Recompenses FJF Sagunt

Masclet de course

Omar Soria i Vidal
Aitana Bascañana i Perdignes
Joel Escalera i García
Irantzu Díaz i López
Carlota Butrimavicius i López
Jorge Nonides i Bueso
Izán Sánchez i Serrano
Ana Blasco i Villalonga
Noa Soria i Vidal
Victoria Torrente i Zamora
Andrea Muñoz i Concha

Masclet d'Argent

Laia López i Queralt
Luis Ghaban i Pérez

Masclet d'or amb fulles de llorer

Diego Alberto Marco i Bronchu

Masclet d'or i diamants amb fulles de llorer

Clara Beltrán i Pérez

Masclet de diamants i fulles de plati

Iván Rojo i Sánchez

BENVINGUTS A LA NOSTRA FAMÍLIA MARINERA

Falla La Marina

Amerats de felicitat podem dir que la nostra família marinera cada any augmenta gràcies a naixements d'aquests marinerets tan bonics. Des d'ací volem aprofitar l'avinentesa per a donar la benvinguda a aquests angelets a la nostra gran família, i l'enhorabona als seus pares per tindre aquests bombonets tan rebonics. Gràcies per omplir el nostre casal d'il·lusió i alegria, us estimem.

Carlota

Joel

EL NOSTRE MONUMENT INFANTIL

110 <<<

Artista

Gabriel Escalera

Lema

MASCOTATTACK!

CRÍTICA MONUMENT INFANTIL

EDICIÓ ESPECIAL

* El Diari Local *

VOL. 10, NO. 4

ACTUALITAT

19 MARÇ 2024

MASCOTATTACK !

EL MISTERIÓS DOCTOR PEIX ÉS ARA L'ALCALDE SUPREM

Se sap molt poc del nou mandatari de la ciutat, però pel que sembla portava anys treballant en les ombres per a substituir els humans per mascotes.

LES MASCOTES MUTANTS TERRORITZEN ELS CIUTADANS

Les creacions del Doctor Peix capturen humans i els porten al laboratori per a combinar el seu ADN amb el d'altres animals a la recerca de la mascota perfecta. Si almenys et deixaren bonic... Declara un veí.

EXCLUSIVA
EXCLUSIVA
EXCLUSIVA

P

ET CITY PENJA D'UN FIL. LA GENT JA NO TÈ FILLS, LES MASCOTES S'EMPODEREN I PRENEN EL CONTROL DE LES FRONTERES

Última hora. Les mascotes s'apoderen de la ciutat! Pet City, la ciutat de les mascotes s'afona. Les dades dels últims anys ja anunciaven que Pet City havia arribat a tindre sis mascotes per xiquet, el que no podem imaginar és que eixes mascotes anaven a rebel·lar-se i prendre el control de la ciutat. Algunes fonts pròximes ens comuniquen que tot ho sigut un pla del misteriós científic Doctor Peix, qui ara, ple de poder, experimenta en el seu laboratori amb noves i avançades mascotes per al següent nivell de la seua ofensiva. El general Döberman afirma, en declaracions exclusives per a este periòdic que: Guauuf, guauuf guauuf guauuf, guauuf guauuf. Angoixants paraules que no donen peu a l'esperança. Brigades de hámsters patrullen els carrers, centenars de bulos inunden la televisió dirigits pel Centre Sabueso d'Intel·ligència, milícies de conillets adorables s'infiltra en les llars humanes... És este el final de Pet City?

L'EXCÉS DE MENJAR HUMÀ GENERA MUTACIONS NATURALS

Científics diuen que haver estat alimentant les nostres mascotes com si foren persones durant anys ha alterat el seu organisme i es comencen a veure els primers canvis evolutius

EL GENERAL DÒBERMAN DECLARA AMB DESCONFIANÇA: GUAUF, GUAUF, GUAUF, GUAUF. PARAULES QUE NO DONEN PEU A L'ESPERANÇA

La ciutat es queda desolada després d'escoltar el discurs de la presa de possessió del militar. Alguns assistents afirmen que mai havien escoltat un menyspreu tan gran contra la raça humana. Mentrestant desenes d'associacions d'extrema canina cridaven a l'uníson: Bon xicot.

MACACO BERBERÍA, PRESIDENT DE GIBRALTAR, BUSCA UNA ALIANÇA, AMB LES MASCOTES DE LA CIUTAT

El president Macaco està disposat a col·laborar amb l'enviament de 2.500 micos, amb la possibilitat d'ampliar-ne en el futur.

LES LABORS DE VIGILÀNCIA I CONTROL DELS CARRERS, ÉS ASSUMIDA PER BRIGADES DE HAMSTERS

Els hàsters apliquen la seva pròpia llei a tot el que es creua en el seu camí. Es recomana córrer desesperadament si et creues amb uns d'ells. Sobretot si té els ulls rojos

LES CURES EN EXCÉS PROVOQUEN GIGANTISME ALS GOSSETS

Anys i anys de cures de tota mena provoquen que algunes races de gos ja no hagen d'esforçar-se a mantindre algunes funcions corporals bàsiques i puguen concentrar-se senzillament a créixer.

ES DESVIEN FONDS DE CULTURA PER A CONSTRUIR ROBOTS DE GRAN ENVERGADURA

La construcció dels grans robots de guerra genera imprevistos en el pressupost que es pretenen esmenar amb el capital cultural. Hi ha cases que mai canvien.

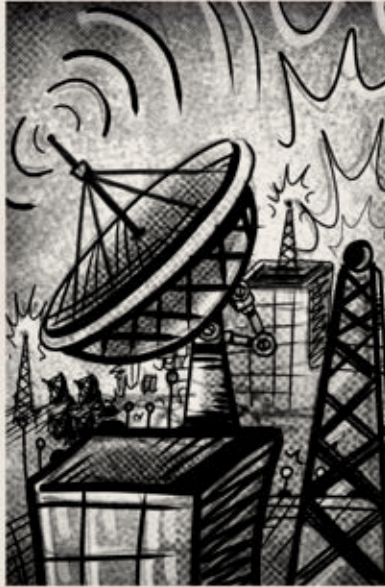
CONILLETES ADORABLES S'INFILTREN EN LES LLARS, ES FAN PASSAR PER BEBÉS I CONQUISTEN ELS VEÏNATS

Milícies de conillets han anat envaint les llars de la ciutat durant anys. De manera imperceptible han cobert els instints de maternitat i paternitat, substituint la reproducció humana per l'adopció de més conillets i baixant al límit els nivells de natalitat.

ES DESCOBREIX QUE ELS XIPS
D'IDENTIFICACIÓ
EREN EN REALITAT
CIBERIMPLANTS DE
MODIFICACIÓ

L'empresa encarregada de fabricar els xips era una tapadora controlada per bulldogs francesos. Estos xips utilitzaven nanotecnologia que s'expandia en l'organisme per a produir millores obemètiques.

EL CENTRE SABUESO D'INTEL·LIGÈNCIA, INUNDA ELS MITJANS DE BULOS COM A MESURA PER A CONTROLAR LA CONSCIÈNCIA

El CSI segueix avant amb el seu pla d'adormir les masses amb entreteniment barat i bulos de tot tipus. Se sospita que el seu pla se cenyeix a la idea que, com més humans distrets, més fàcil serà la conquesta.

ENTREVISTA
ENTREVISTA
ENTREVISTA

EL TINENT GENERAL MININO, EL VICEALCALDE
DEL DOCTOR PEIX QUE DIU QUE NO
ACCEPTARÀ DIRECTRIUS POLÍTiques

CRÍTICA ADAPTADA MONUMENT INFANTIL

Falla La Marina

MASCOTATTACK!

EL DOCTOR PEIX ÉS ARA L'ALCALDE

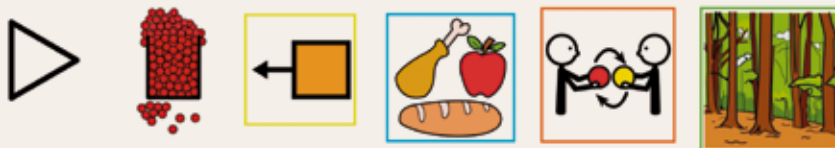

LES MASCOTES MUTANTS TERRORITZEN ELS CIUTADANS

>>> 115

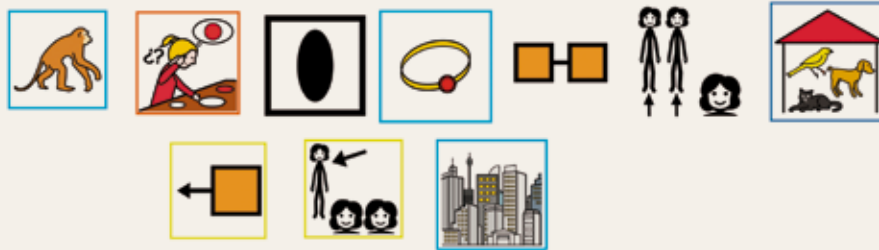
L'EXCÉS DE MENJAR HUMÀ GENERA MUTACIONS NATURALS

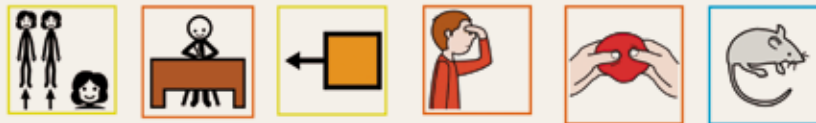
EL GENERAL DÒBERMAN DECLARA AMB DESCONFIANÇA: GUAUF, GUAUF, GUAUF, GUAUF. PARAULES QUE NO DONEN PEU A L'ESPERANÇA

MACACO BUSCA UNA ALIANÇA, AMB LES MASCOTES DE LA CIUTAT

LES LABORS DE VIGILÀNCIA ÉS ASSUMIDA HAMSTERS

LES CURES EN EXCÉS PROVOQUEN GIGANTISME ALS GOSSETS

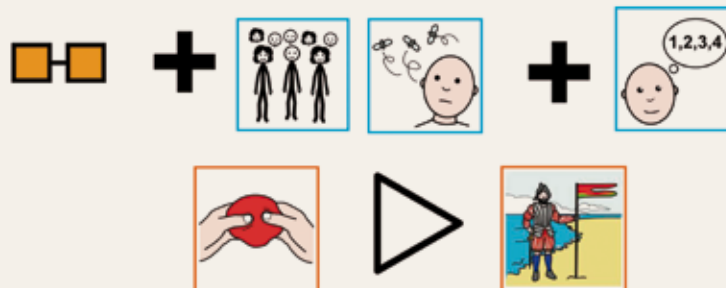
LA CONSTRUCCIÓ DELS GRANS ROBOTS DE GUERRA GENERA IMPREVISTOS EN EL PRESSUPOST

CONILLET S'INFILTREN EN LES LLARS CONQUISTEN ELS VEÏNATS

COM MÉS HUMANS DISTRETS, MÉS FÀCIL SERÀ LA CONQUESTA

OBRES
LITERÀRIES INFANTILS

>>> 119

La Revolució de les Mascotes

Julia Rosa i Romero

BAMBI I LA SEUA NOVA VIDA

120 <<<

Una vegada hi havia una gossa que es deia Bambi. Va nàixer en un ambient dolç i acollidor: una caseta petita al camp, on vivia en companyia de sa mare Gala, el seu pare Lucas i la seua germana Cora. Les dues germanetes eren bessones, però Bambi era molt blanca i tenia una taca negra al voltant de l'ull, mentre que Cora era molt, molt negra amb una taca blanca sota el coll, realment bonica i molt maca. Duien poc temps allí, ja no prenien llet i ara podien menjar igual que els seus pares, encara que de tant en tant tractaven d'alimentar-se de la llet materna, encara que Gala li ho impedís perquè les seues dents eren molt fortes i punxegudes.

La seua vida transcorria tranquil·lament fins que un dia va arribar un cotxe conduït per una senyora amb dos xiquets a bord que de sobte expressaren un gran

interés per elles. Aleshores, després de xarrar amb el senyor Vicent, el masover, començaren a jugar amb Bambi mentre Cora dormia i no hi mostrava massa interès. Bambi es mostrà d'allò més divertida amb els dos xiquets que l'acaronaven i li donaren molts besets i carinyos. Bambi, conquerida i feliç, es deixà portar i es va oblidar de tota la resta.

Després de molt de temps jugant, la petita Bambi es va quedar adormida sobre les cames d'un dels xiquets que la va agafar en braços i la va pujar al cotxe amb els altres. En despertar, la petita Bambi ja es trobava dins d'un cistell, còmoda en un càlid pis de la ciutat.

Com haureu ja entès, la nostra amiga Bambi va ser adoptada per dos xiquets i sa mare. Tot anava bé fins aquí, de fet els cadells es deixen adoptar molt tranquil·lament, sempre que les persones

La seua vida transcorria tranquil·lament fins que un dia va arribar un cotxe conduït per una senyora amb dos xiquets

que hagen decidit adoptar-los pensen i valoren bé les obligacions que han de dedicar-los, sobretot quan es tracta de cadellats com Bambi. Abans de res, estimat lector, has de saber que un gos no és cap joguina que es deixa en un racó quan ens en cansem. El gos necessita ser atés, especialment en un pis petit, cal traure'l a fer les seues necessitats, nodrir-lo, abraçar-lo molt i portar-lo amb tu quan viatges o estigues de vacances.

La petita Bambi, després de mudar-se de casa, a vegades se sentia trista per no poder veure la seua família, però els dos xiquets, que sempre jugaven amb ella, van aconseguir que s'ho passara molt bé. El primer dia va ser meravellós amb els xiquets. Després, però, va començar l'escola per a ells i Bambi es trobava tota sola a casa. Com que era una cadella, va començar a bordar

contínuament, per atraure els xiquets que tant se l'estimaven. Al final, es rendia i s'entretenia a casa amb el que trobava al seu voltant. Encara no havia rebut una bona educació per a la vida domèstica i tirava tot el que estava al seu abast: paper higiènic fet girons, catifes arrapades, coixins esquinçats i, fins i tot, esmicolats, i tantes altres andròmines escampades pel sòl de terra.

Com ja hem dit, els cadells no són joguets, per la qual cosa tenir-los a casa significa, també, ensenyar-los a comportar-se i fer-los entendre què poden fer i què no. Tots els gossos aprenen i se n'adonen quan han de corregir la seua actitud. Senzillament recompenseu-lo quan ho faça bé, per exemple amb galetes. No podem esperar que un cadell faça les seues necessitats en la caixa de les caques a la primera. Només cal

>> Estava tan espantada que es va amagar en un jardí de flors proper

recollir-les i ficar-les-hi i veureu que les olorarà i a la següent vegada anirà al lloc escaient. Al final, una bona galeta de premi i llestos.

La mare dels dos xiquets es va enfadar quan tornà a casa i es va trobar amb un nou desastre: va renyar la petita Bambi sense fer-li veure on s'havia equivocat. Bambi venia del camp, així que no podia saber com comportar-se en un pis. A casa, era vista pels xiquets com una joguina i com una obligació més per sa mare, fins que un dia va succeir allò que no té remei.

Un matí com tants altres, la mare va eixir amb els dos xiquets i va deixar, com sempre, la petita Bambi sola; però al cap d'una estona va tornar a casa, perquè s'havia oblidat les claus del cotxe en una altra bossa. Anava amb tanta pressa que, sense parar atenció, va deixar la porta lleugerament oberta. Bambi immediatament va seguir la mare i ensuant l'olor dels xiquets que tant adora va va baixar dos trams d'escales com un llamp, però quan es dirigia cap al pàrquing, a tocar dels xiquets, un cotxe quasi l'atropella!

Sí, estava tan espantada que es va amagar en un jardí de flors proper. Hi va romandre allí durant algun temps, o almenys el temps suficient perquè la mare dels xiquets tancara la porta, sense importar-li res, si Bambi era a casa o no. Aterrada, la cadellera va desfer-ne el rastre, però ja no va poder ni tan sols pujar les escales de casa: de fet algú havia tancat la porta d'entrada de l'edifici. Aleshores, va començar a seguir les petjades dels xiquets, però aviat va començar a olorar tantes flaires que es va perdre pels nombrosos carrers de la ciutat.

Això mai s'hauria d'haver esdevingut, però, estimat lector, tal com has llegit, aquesta tragèdia és d'allò més certa.

Per aquesta raó sempre has de seguir les regles importants a l'hora d'adoptar un gos, com ara, l'obligació d'equipar-lo amb un microxip perquè qui el trobe sàpia a qui retornar-lo, i que qui el perd pugui denunciar-ne la desaparició. De fet, si un gos es perd, cal fer alguna cosa per trobar-lo al més aviat possible, abans que ocrórrega algun problema greu i sobretot per garantir-te que no se senta desemparat, trist i menyspreat.

Bambi caminava desorientada, sense rumb fix, ja havia recorregut molts quilòmetres i havia vist com la ciutat s'albirava dins un núvol de llum. Potser totes aquelles ferums l'havien confosa o potser era la necessitat de sentir-se lliure, la crida de la natura, l'olor d'herba fresca, el so dels insectes, la calor, la verdor del bosc i la reverberació de la llum de la vesprada o potser era tot plegat allò que l'espantava a continuar endavant, sense fer-se'n preguntes ni parar esment a les contínues temences que l'assetjaven. Així, entre descobriments continus i rítmics moviments de cua en mode netejaparabrisa, va arribar a un altre poble on, despistava, atabalada i marejada com anava, trencà per un carrer de molt de trànsit sense mirar i, aquesta vegada sí, un cotxe no pogué defugir-la i, malauradament, l'atropellà. No t'espantes, amic lector, que no va morir! Rebé un colp fort, d'aquells que et deixen endolorit una setmana, però res greu, més enllà de l'ensurt.

El conductor va complir amb l'obligació de no abandonar-la i la va portar a la gossera de la ciutat, on li prestaren l'atenció veterinària que necessitava i se'n feren càrrec.

Com bé saps, amic lector, les gosseres, certament no són els millors llocs per a gossos, però fan un paper necessari perquè en molts casos no hi ha entitats

que vetllen per la seguretat dels animals, els quals són abandonats quan deixen de ser una joguina i esdevenen un problema. Per aquesta raó, abans de deixar-los sense sostre ni recer és millor portar-los a una gossera, com li va ocórrer a la nostra petita amiga Bambi. Per descomptat, seria millor si les gosseres (i els refugis per a gats) foren llocs on els animals romangueren el menor temps possible, fins a la seua adopció, però lamentablement massa gent compra els animals de companyia a les botigues d'animals, les quals ni tan sols haurien d'existir, perquè el fet de comerciar amb la vida d'un ésser que té sentiments tan vius com els nostres ens retrotrau al temps de l'esclavisme. Només haurien d'existir aquelles que venen menjar o complements com boles o joguets, res més. En canvi, estimat lector, també venen animals (els esclaus del segle XXI) amb l'etiqueta de "raça", sense pensar en ells com una única raça, la «canina».

Cada gos és bonic i es farà molt d'estimar si el tractes amb amor, així que, estimat lector, recorda sempre això quan decidisques adoptar-ne un: visita una gossera, mira tots els animals amb cura i deixa que el gos et trie a tu i no a l'inrevés. En aqueixes botigues també venen conills, furons i altres animals exòtics, com ara tortugues i iguanes: no hi vages mai a comprar-les, si no vols fer-los mal!

Això és per diverses raons: les mascotes són criades expressament per a ser venudes, són tractades malament i les mares són mantingudes en condicions deplorables tota la vida. En el cas dels animals exòtics, encara és pitjor perquè són arrancats del seu entorn natural i engabiats.

És més, els animals no s'haurien de vendre, perquè qui pot entendre que la vida d'un animal pot assolir una equivalència econòmica no farà res pel benestar de l'animal; només serà el benefici econòmic el paràmetre que en condicionarà la relació. Sovint, també podem trobar aquests animals exòtics en gosseres, perquè no hi ha cap altre lloc on reubicar-los quan són rebutjats i abandonats. Així doncs, si vols fer el bé, pots adoptar-los, però mai de la vida hauràs de comprar-los en una tenda, mai, per cap motiu.

Bambi fou atesa i rehidratada, de fet, feia temps que no havia begut una gota d'aigua i ja s'estava deshidratant. Potser per això no havia vist arribar el cotxe. Quan tens fam i set, perds l'atenció i encara més en un cadell gran com ell. Tanmateix, ja estava sana i estàlvia a la infermeria de la gossera, controlada per un veterinari, que pogué comprovar que no tenia ferides ni ossos trencats. L'endemà, la ficaren en un box juntament amb una altra cadelleta gran com ella i també molt semblant, però de divers color. Recorda, estimat lector, que Bambi

>> Les mascotes són criades expressament per a ser venudes, són tractades malament

>> Bambi era plenament feliç i d'ençà d'aquell moment no deixà de jugar amb Cora

124 <<<

era molt blanca amb una petita taca negra al voltant d'un ull. No obstant això, la companya de box era tota negra amb una taca blanca sota el coll.

Quan Bambi entrà a la gàbia, les dues saltironaren i jugaren com si se conegueren des de sempre. Però, és clar, els voluntaris del refugi no podien haver-ho sabut, però Bambi va identificar immediatament l'altra gosseta: era la seua germaneta, Cora, la qual també acabà en la gossera després d'haver-se allunyat massa del camp.

Quina casualitat i quina alegria! Bambi era plenament feliç i d'ençà d'aquell moment no deixà de jugar amb Cora fins que caigueren exhaustes, fins que ambdues s'encaixaren abraçades, adormides damunt l'acollidora llitera del garatge. Així doncs, malgrat estar tancades en un box d'on eixien a jugar amb altres gossos un parell de vegades al dia, les dues eren molt

felices. Passats els dies, però, Bambi començà a recordar els dos amics humans i això la feia sentir una mica trista. Aquells tímids pensaments esdevingueren melangia i sovint Bambi roman absorta mirant la llunyania, enyorant la calor de la família. Així passaren uns quants mesos.

Un bon dia, però, un home passà per davant el box i Bambi s'hi mostrà enjogassada i començà a botar desficiosa, la qual cosa li provocà un somriure. Tant és així, que el senyor s'inclinà i li estengué la mà. Un gest que no quedà sense resposta i Bambi hi posà la seua poteta al damunt; la qual cosa fou decisiva per fer-li veure que Bambi era la gosseta que havia d'adoptar.

De fet, cal dir que hi ha molts cadelllets a les gosseres, però també molts altres que són adults i, òbviament, també tenen dret a tenir una família humana. Si decidíu ampliar la família amb un

gos, no ha de ser necessàriament un cadell. Tots necessiten amor i companyia, per aquest motiu sempre és millor deixar-se triar per ells que triar-los nosaltres.

En realitat, Bambi ja tenia quasi dos anys, però aquell bon home va entendre que havia estat triat i tot seguit va decidir adoptar-la. El voluntari de la gossera deixà eixir Bambi i de la mà de l'home i tots tres anaren cap a la secretaria per a signar els documents de l'adopció. Justament, en aquell moment, un lladruc de tristesa cridà l'atenció de Bambi i la va posar ferma. Resignada, s'hi assegué a terra i no feu l'intent de tornar a caminar i la idea que no pensava creuar el lllindar de la porta sense la seua germana quedà d'allò més palesa. El voluntari li explicà la relació tan especial que Bambi mantenia amb la companya de box. Després d'un moment de reflexió, l'home decidí fer un esforç i adoptar-les ambdues, per la qual cosa Cora i Bambi abandonaren la gossera per començar una nova vida plena i feliç.

Però espera't, estimat lector! Que la nostra bonica història encara no ha acabat. De fet, aquell home tan cavallerós amagava un secret. Era ni més ni menys que el pare dels dos xiquets que havien adoptat Bambi de menuda. Bambi ho havia entès de primeres, perquè alguna cosa havia detectat quan va ensumar per primera vegada aquell home. Mai l'havia vist i no pogué reconèixer-lo. La mare l'havia cercada a la gossera de la ciutat i fins i tot al camp sense resultats. Bambi s'havia desorientat i això la feu viatjar molt lluny, fins arribar a una altra ciutat. La deessa Fortuna no havia dit l'última paraula i, així doncs, un bon dia el pare, fart de veure sempre els mateixos gossos, va decidir provar sort en una altra gossera, on en

una preciosa conjunció de coincidències, el pare i Bambi s'hi retrobaren.

La tristesa s'havia ensenyorit de la família: els xiquets i la mare havien plorat moltíssim, sobretot, la mare, la qual se sentia culpable de no haver-la vigilat amb més atenció. Ningú havia trobat la pau; tret del pare. Aquesta immunitat no li venia perquè fora un home insensible, sinó perquè l'adopció l'havia enxampat en un viatge de negocis a l'estranger. Justament ell, que no la coneixia havia estat la clau per resoldre l'enigma.

En arribar a casa, els xiquets i la mare trencaren a plorar d'alegria infinita, mentre Bambi es deixava abraçar i besotejar pertot arreu. Passada l'emoció del primer moment, conegueren Cora, li feren la benvinguda i estengueren les mostres d'afecte a les dues gosses. Aquella mateixa nit, el pare i la mare convocaren una reunió familiar.

Per descomptat, la família al complet, també Bambi i Cora. Durant la reunió es decidí assignar tasques a cadascun, els horaris i els dies que havien de traure'ls a passejar, qui havia de donar-los de menjar i quan, qui havia de raspallar-los i moltes coses més. El pare els explicà com comportar-se quan isquen a caminar i com havien de recollir-ne les caques. Per últim, la regla més important per fer-la sempre, cada dia i tothora: abraçar-la, abraçades i festes sense descans, com els gossos, que no se'n cansen i no ens rebutgen mai.

>> Els xiquets i la mare trencaren a plorar d'alegria infinita

M. Carmen Sáez i Lorente

HA SIGUT POSSIBLE LA REBEL·LIÓ DE LES MASCOTES AL LLARG DE LA HISTÒRIA?

126 <<<

Hi ha haver un temps en què el món era un espai, potser no més amable que ara, però m'agrada pensar que cada espècie ocupava el lloc al qual tenia dret. Una pàtria per a cada ésser viu. També, malauradament, hi havia un invasor dins d'algun dels humans poderosos, els quals haurien provocat, amb els seus actes salvatges, que en certs moments de la Història els animals s'hi podrien haver rebel·lat.

En quin instant, en quin segle, el ser humà es va adjudicar la possessió de l'hàbitat d'unes espècies convertides en mascotes?

Un dia comencem a estendre el nostre territori, ens multipliquem i som una plaga que assola la terra. Ens fem amb els indrets que pertanyen a altres grups; uns, els aniquilem, d'altres, els condemnem a viure amagats, fugint dels

monstres en què hem esdevingut; la resta, els integrem en el nostre món i els anomenem mascotes.

Desconeixem el que hi ha al cap, al cor, d'aquestes criatures a qui comencem a estimar. Els anomenem gats, gossos, però, ells en són conscients? Sabem que les seues emocions són similars a les nostres, tot i que algú opine que els cadells de quatre potes no senten ni pateixen.

Els hem convertit en pàries, obligats a viure on potser no volen, i en algun moment els haurà assaltat la idea de la rebel·lió; cosa que només seria possible si estiguessen organitzats i en contacte.

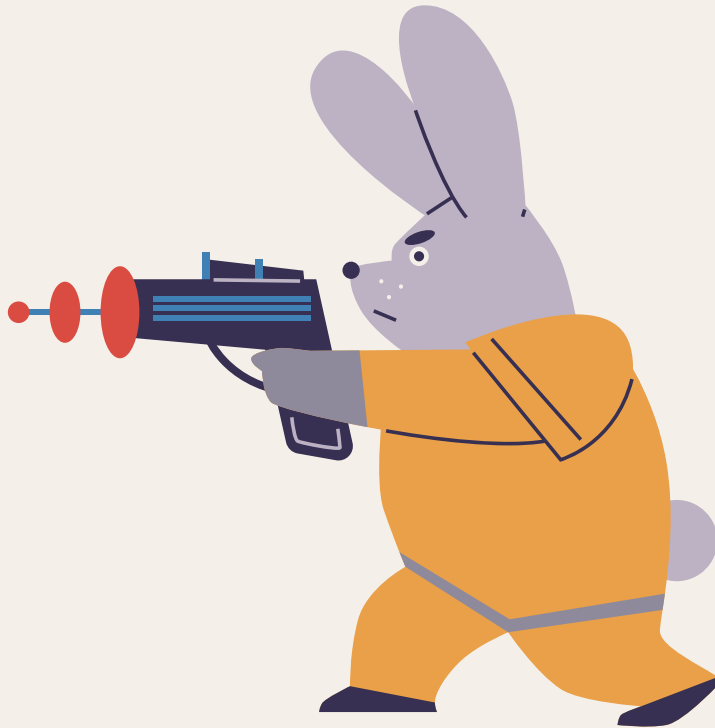
Podem pensar en Invencible, el lleó que Ramsès II posseïa com a animal de companyia i que estava convençut que li atorgava la bona sort en la batalla. Una fera tan brava podria haver-se

Els anomenem gats, gossos, però, ells en són conscients? Sabem que les seues emocions són similars a les nostres

>> Unes bèsties
excel·lents
dominades
i transformades
en joguines

128 <<<

revoltat, però, ell sol? Una ànima lliure que acaba encadenada poca cosa pot fer. Tenim el cas de l'elefant asiàtic que Carlemany va allotjar a la seua cort com si fos una personalitat. Unes bèsties excel·lents dominades i transformades en joguines.

Han sigut massa esdeveniments tristos al llarg del temps que han passat desaparebut, perquè, clar, no són més que bestioles. Després del descobriment d'Amèrica, la gent de la noblesa va posar de moda els monos mascota. Hagués sigut una rebel·lió ben sonora, amb eixa estridència dels petits primats que tant se'ns assemblen.

Nosaltres decidim si ells viuen o moren. L'any 1939, en previsió dels bombardejos i de la possible invasió per part dels alemanys, el govern britànic va donar instruccions als ciutadans

per sacrificar les seues mascotes. Els digueren que s'acostaven temps de fam, que els aliments començarien a escassejar i no podien compartir-los amb els petits ciutadans de segona. Una vegada més, la rebel·lió no va ser. Les imatges que es representaren davant dels ulls dels britànics eren l'horror fet realitat. Ben aviat els carrers s'ompliren de muntions de cadàvers de gossos.

En el llibre d'Orwell, *Rebel·lió a la granja*, hi ha una aproximació a la revolta, encara que aquesta protesta en realitat és un retrat de l'individu humà i les seues incongruències. Potser no ens diferenciem tant d'ells.

En la nostra època podria ser el moment idoni, perquè hem fet de la vida de gats i gossos una tragèdia, sobretot la dels felins. L'existència d'un gat és una continua fugida entre vehicles sorollosos,

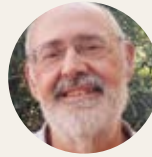

entre la clandestinitat, la violència d'uns carrers massa esfereïdors; la indiferència de persones que, quan s'adonen de la seua presència, diuen:

–Un gat. Quin fàstic.

Eduquen els seus fills en la creença que els gats són uns manyocs peluts dolents i perillosos.

La rebel·lió de les mascotes no serà, perquè qui té el poder sap massa bé com aniquilar la fortalesa interior de les confiades criatures que desitgem dominar, i sentir-nos així superiors. Però també les volem salvar dins de les nostres possibilitats.

Jesús Giron i Araque

VENJANÇA CANINA

130 <<<

Havia arribat març. Aquell dia els gossos sense amo pul·lulaven d'allà ací, d'ací allà, es reunien, se separaven, tornaven a un racó de la plaça..., en fi, feien coses rares.

Quique “El Tornos” (que així el deien perquè havia treballat de mecànic torner en la metal·lúrgica) va notar des de la porta del bar alguna cosa estranya:

–Noteu que hui els gossos fan coses ben estranyes? –comentà als altres parroquians del bar.

–Per a rar, tu, que no són les nou del matí i ja portes tres gots de *tempranillo*.

–Quique no anava desencaminat. I sí, els gossos es reunien. I si alguna persona haguera sabut interpretar el seu llenguatge, haguera sentit coses com:

–Borni, tu vigila per si s'acosten molt els humans – Borni tenia només

un ull funcional perquè l'altre l'havia perdut en una baralla contra un gos d'un altre barri que s'havia atrevit a envair el seu territori, malgrat això vigilava molt bé.

–Sí, ja estem farts. No pense aguantar un any més.

–Ara ens toca a nosaltres...

–Sí, sí. Fem-ho.

–Amb cura, però cal fer-ho.

–Aquests humans s'assabentaran del que nosaltres, els gossos, som capaços de fer.

– ...

–Sovint se separaven quan apareixia un humà, però al cap de poc temps tornaven a reunir-se en un racó de la plaça La Marina.

–Vosaltres direu el que vulgueu, però no és normal el que eixos gossos estan fent –insistia Quique “El Tornos”.

Aquell dia els gossos sense amo pul·laven d'allà ací, d'ací allà, es reunien, se separaven, tornaven a un racó de la plaça...

I continuava la reunió:
–Les *mascletaes* són insuportables. El so ens forada les orelles.
–La seua festa és la nostra desgràcia.
–I no tenen compassió: petards i més petards!
–Caldrà informar també els gossos que tenen amo del que estem preparant. Ens podran ajudar: ells són tan perjudicats com nosaltres.
–Sí. Jo m'encarregue de comunicar el que hem decidit als gossos del carrer Espronceda –parlà la gossa Pirata.
–Jo, als del carrer Canalejas –digué Reverte.
–Jo, als del carrer Nou –confirmà Escalibur.
–Jo, als del carrer del Trovador –apuntà Nel·lo.
–Jo, als del carrer Colom –afirmà Noa.

–Jo als de...

Ho tenien ben clar. L'estratègia estava ben planificada, només calia coordinar totes les actuacions i plantar cara als fallers. Anaven a saber com se les gastaven els gossos del carrer.

*****

I arribà el dia. Tot estava preparat. La batalla era inevitable. Els gossos ben situats. Els humans no tenien idea del que passaria. I, al primer lladruc de Pirata, tots els seus camarades, amb amo o sense, avançaren cap a la plaça la Marina, on tot estava preparat per a gaudir dels actes fallers.

I la batalla començà. I acabà.

Com a cronista dels fets, em sent obligat a facilitar alguns detalls al lector: Primerament, deu gossos s'encarre-

>> La plaça de la Marina era el camp de batalla: gossos perseguint fallers i falleres

garen de mossegar les cordes que subjectaven el tendal que caigué sobre un bon nombre de fallers que es disposaven a gaudir d'unes excel·lents menges. Les paelles per terra, les llonganisses perseguint els gossos, els gossos perseguint els fallers.

Després, és va formar un aldarull increïble. La plaça de la Marina era el camp de batalla: gossos perseguint fallers i falleres; fallers i falleres perseguint gossos. Una escena mai vista al Port de Sagunt. La sorpresa va ser majúscula, la incredulitat s'havia apoderat de tothom.

I la senyora Paca, que ho veia tot des del seu balcó, no parava de riure i es pixà, i queia una cascada de pixum sobre els parroquians del bar que ara no bevien vi. I Amparito i la filla del mestre ploraven com les rates. I el senyor rector, que ho veia tot des de la porta de l'església, alçava les mans al cel implorant a Déu: "Senyor, per què els has abandonat". I tots els gossos del barri que corrien com esperits llevats pel dimoni feien entropessar els fallers, i s'amagaven rere els contenidors de fem o els feien caure i tota la brutícia per terra i l'olor insuportable. I les botelles de refresc

que disparaven els taps quan eren aixafades per la gent que anava en estampida. I els taps que triaven el lloc de destí: els caps, les cames, els braços, els culs... dels fallers. I l'autobús urbà que va rlliscar a l'entrada de la plaça i va xocar contra un fanal; i el conductor que, desesperat, cridava: "quaranta-tres anys conduint l'autobús i cap accident i hui, precisament el dia en què em jubile tinc el primer". I la fallera major que s'esvarà en l'aigua i caigué en un bassal i s'embrutà el vestit de fallera que li havia costat un *potosí*. I el president infantil, desconcertat, que en un acte absurd jugà a futbol amb el ninot indultat. I el president de la falla desesperat intentant tirar-se del monyo que feia anys que ja no tenia. I la fallera infantil que s'amagà sota un banc perquè no podia més, cridava i cridava, i un dels gossos li llepà la cara i va fer un gest de fàstic que espantà el més valent. I la senyora Paca que continuava rient i pixant. I Quique "El Tornos" confirmant que ell ja ho havia intuït, que sabia que alguna cosa passaria, però no amollava el got de vi. I la falla, que no s'ha sabut molt bé per què, començà a cremar-se. I els fallers

desconcertats cridaven els bombers. I els bombers que no arribaven. I els fallers buscant extintors. I xiquets carregant poals d'aigua de la font. I els ninots cremant-se. I la senyora Maria resant un rosari. I el senyor Emili que dormia brutalment i no s'assabentà de res. I el remat de la falla, encés. I el ninot que representava el president de govern, encés. I tota la falla encesa. I els gossos corrent d'ací allà i d'allà ací. I els fallers perseguint-los d'ací allà i d'allà ací. I el senyor alcalde, que veia com queia el remat de la falla sobre el seu cotxe que encara no havia acabat de pagar i no tenia l'assegurança a tot risc. I els bombers que arribaren quan ja s'havia cremat quasi tota la falla. I la xarxa elèctrica que va fallar i tot era fosc i angoixa. I la lluna espantada, que aquella nit no s'atrevia a deixar-se veure. I els bombers que intentaven apagar el foc i tossien pel fum i canviaven la direcció de les mànegues i banyaven els fallers i a qualsevol que es ficava a tir.

I...

I Quique "El Tornos", que va sentenciar:

—Ja sabia jo que alguna cosa grossa passaria. El que se m'escapa a mi!

—Tens tota la raó —li contestà la gossa Noa, que es trobava al seu costat.

—Ep!!! M'ha parlat un gos!?! — va dir tot sorprès—. Hauré de deixar la beguda. I el got de Quique, redolant per totes les llambordes.

—Una gossa —puntualitzà Noa, i va anar-se'n molt dignament, pulcrament, cap al centre de la plaça la Marina per a reunir-se amb els seus camarades i gaudir de la destrossa.

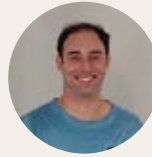
Tots van considerar que la batalla havia estat guanyada i que els fallers escarmentarien. Satisfacció plena. Objectiu complert: els fallers i les falleres es quedaren sense festa. Enguany, ells no sentirien retronar els petards. Almenys un any de tranquil·litat. L'any vinent, ja veurien.

*****

Nota del cronista: per a ser justos cal dir que en aquesta baralla cap gos resultà ferit; tampoc cap humà.

>> I tota la falla encesa. I els gossos corrent d'ací allà i d'allà ací

Raül Francés i Gómez

VERSOS AMB UN REREFONS FELÍ

134 <<<

1. El fill del Raval

Jo només conec la realitat.
Fill de la nit, Déu de l'Antic Egipte.

A qui t'aclames,
Tu, súbdit dels humans.
Mai em deixaria vendre per eixe preu.

He viscut penúries,
peripècies per la meua vida. Set vides,
amo del Raval.
Mai m'he considerat domesticat.
Seria atemptar contra els meus principis.
Descripció de mi, massa comuna.

A qui vull enganyar,
Tots sabeu que soc un gat.

Negre, com la nit més fosca.
Ulls verds i la lluna com a única llum.
Ací deixe la meua benvinguda,
A aquell que la vulga escoltar, Gossos,
algun dia vos mostraré la veritat.

2. Prosa poètica al meu enemic natural

He establert primer contacte, amb l'ànima més profunda. Instàncies de la desesperació superba. He trobat el sentit de tot plegat, la meua llibertat.

A tu enemic de quatre potes, t'adrece les coses que vull contar-te:

Aquell dia els gossos sense amo pul·lulaven
d'allà ací, d'ací allà, es reunien, se
separaven, tornaven a un racó de la plaça...

*Vaig nàixer lliure.
La conveniència més hostil, m'ha dut a
[la persecució dels meus ideals. Sempre
t'he desitjat el mal.
Enemic més ferotge D'aquell que és
més gran.*

*Hui em console per tu,
ignorant i ingenu.
Sempre demanant menjar.
Rebel·la't i lluita per la teua vida.
Sense saber qui eres no vas a cap lloc.
Has viscut la mentida d'una existència
[humana, massa humana.
I ara què?
L'única existència és la que es viu,
Amic meu.*

3. Resposta al meu enemic

Dius que no tinc personalitat,
animal que s'aprofita dels humans.
En els malsons més tristos,
tu eres la veritat.

Soc gos,
treballador per la meua essència.
Ésser domesticat per a viure amb aquells
[que tu tant odies.

Ara ho he descobert tot.
Enemistat, competitivitat,
la relació d'amor-odi,
una il·lusió del passat.

Tire a terra el meu
fusell, la nostra lluita ha
acabat.

He entès la vida,
l'existència de ser un gos com cal.
Ser jo amb els altres,
animals i humans.

Tu, amic
meu, Gat del
raval,
Mai canviaràs la teua identitat.

4. Resolució d'un conflicte ancestral

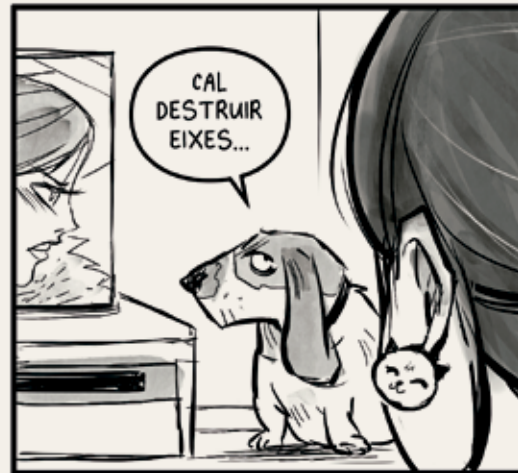
Ací ve el final d'una història,
soc un humil trobador que conta aquell
[enemistat idíl·lica,
amos i esclaus,
gats i gossos,
tant se val.

Escrit en versos i romanços,
d'aquells que troben la veritat de les
coses, el no-res de tot plegat.

Hui gats i gossos
no semblen tant enfrontats,
aquella rebel·lió.
Tal vegada aquella rebel·lió mai va existir.

Animals de quatre potes,
humans,
trobadors de sempre.

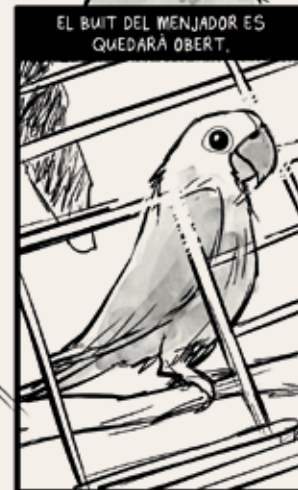
Necessitem algú que conte històries,
versar sobre la mentida i la veritat.
Trobadors, poetes, filòsofs, músics,
literats, descriptors de la paraula nua.
Bona nit, lectors,
amants de les paraules que acabe de contar.
Amb la lluna plena,
al fons del raval.

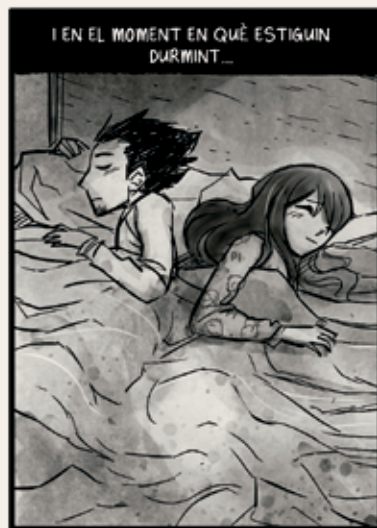
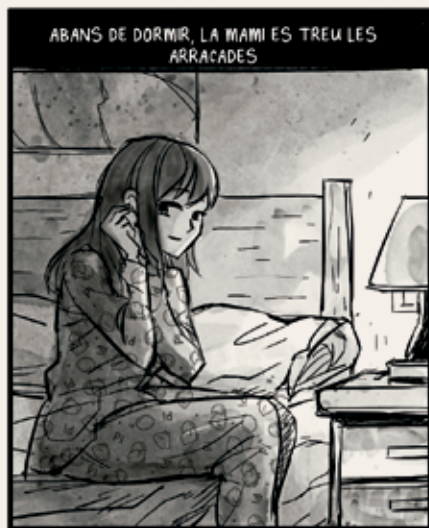

138 <<<

ARRACADES

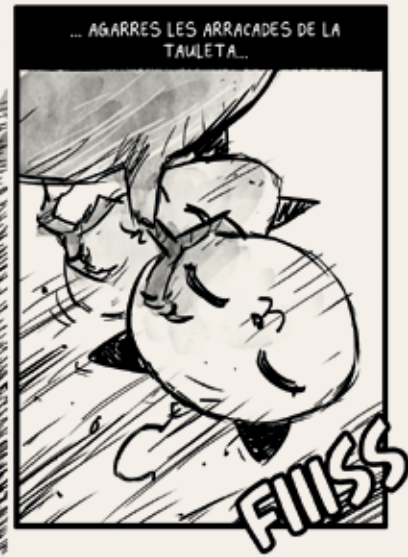
UN CÒMIC DE KIKE ALAPONT

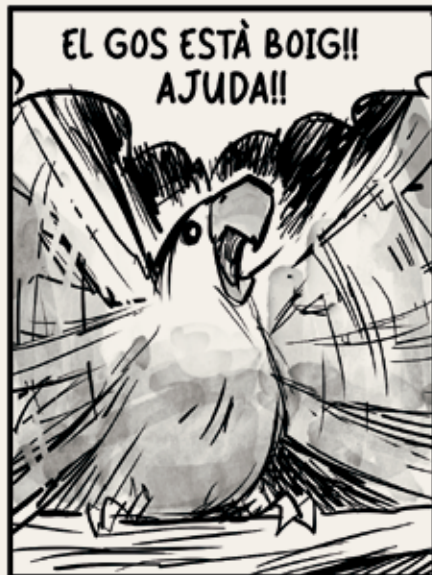

* MÚSICA ÈPICA DE FONTS

140 <<<

Alicia Gil

CLARA I SERGIO, ELS SALVADORS DE LA CIUTAT

142 <<<

En una ciutat molt alegre anomenada Sagunt, vivien dos xiquets molt curiosos: Clara, amb el seu pèl brillant i el seu riure contagiós, i Sergio, un futbolero de primera amb una imaginació desbordant. La seua ciutat era un lloc meravellós, ple de colors i de gent amable, però un dia tot va canviar.

El doctor Peix, un xicotet peix daurat que abans era la mascota de Darío, l'alcalde, va aconseguir canviar l'ADN dels ciutadans sense que ningú s'adonara, la qual cosa va fer que guanyara les eleccions, convertint-se en el nou governant. Al principi, tots van pensar que seria un alcalde divertit i diferent, però prompte es van adonar que tenia plans molt estranys.

En secret, el doctor Peix estava creant un exèrcit de mascotes mutants: gossos que parlaven, gats amb superpo-

ders i fins a un conill gegant que menjava carlotes màgiques. El seu pla era senzill: substituir tots els humans per aquestes criatures i convertir Sagunt en una ciutat governada per animals.

Clara i Sergio, en veure com els seus amics i veïns estaven desapareixent un a un, van decidir investigar. Seguint una pista després d'una altra, van descobrir el laboratori secret del doctor Peix, amagat sota la Tinència d'Alcaldia del Port de Sagunt. Allí van trobar a moltes mascotes tancades en gàbies, esperant a ser transformades en monstres.

Amb valentia i astúcia, Clara i Sergio van aconseguir alliberar les mascotes i desactivar les màquines del doctor Peix. El peix daurat, en veure's descobert, va intentar escapar, però els xiquets el van atrapar i el van portar davant dels ciutadans

La seua ciutat era un lloc meravellós,
ple de colors i de gent amable, però
un dia tot va canviar

>>> 143

desprietats que tenien com a primera missió destruir les falles començant per una de les més pròximes, la Marina.

En veure el que havia fet el doctor Peix, els habitants de la ciutat es van enfurir i es van posar a la feina per a posar-los en mans de la justícia i tancar-lo en la presó per sempre, encara que abans va ser obligat a crear un beuratge màgic per a eliminar la terrorífica maldat. Després d'això els ciutadans van decidir que ja no volien un alcalde que els temera i els volguera reemplaçar. En una gran assemblea, van triar Clara i Sergio com els nous governants de la ciutat.

Clara i Sergio, amb l'ajuda dels seus amics animals, van treballar intensament per a reconstruir Sagunt. Van crear parcs on humans i animals pogueren jugar junts, van organitzar festes per a

celebrar la seua llibertat i van prometre que sempre cuidarien de la seua ciutat.

I, així, Clara i Sergio es van convertir en els herois d'aquesta bonica ciutat, demostrant que fins i tot els xicotets poden fer grans coses quan treballen junts i deixen de competir, i sobretot si creuen en si mateixos.

Maria Garcia i Muñoz

LA GRAN CURSA

144 <<<

Els xiquets, diuen, són el futur,
Amb tauletes i mòbils al seu
but. Volen ser influencers,
youtubers, I guanyar-se la vida
sense suar.

Els adults, però, no es queden enrere,
Amb les seues reunions, que pesen com
[un llibre.

Volen ser els millors, els més guais,
I publicar-ho tot a les xarxes socials.
La gran cursa, sense aturar-se,
Per ser el número u, sense parar de córrer.
Des dels més menuts fins als més grans,
Tothom vol ser el primer de la classe.

I al final, qui guanya? Ningú.
Només la tecnologia, que riu i riu.
Mentre nosaltres correm darrere
[d'un somni,
Ella ens controla, sense pietat ni compassió.

Els adults, però, no es queden enrere,
Amb les seues reunions, que pesen
com un llibre

>>> 145

Explicació del poema:

Aquest poema satiritza la societat actual, on tant xiquets com adults estan immersos en una constant competència per destacar i sobreixir en diversos àmbits, especialment en el món digital. Es critica l'ús excessiu de la tecnologia i com aquesta ha portat a una societat superficial, on la imatge i el reconeixement públic són més importants que els valors humans.

Julia Mª Benito i Adobes

ELS CAPITANS DE LA FALLA DE LA GERMANOR: CLARA I SERGIO.

146 <<<

En un barri amb molta solera i d'ambient treballador a la mar se situa la nostra història.

Ens traslladem a un barri mariner on sempre regnava l'alegria així com el bon humor i on se situava un antic casal faller molt animat durant tot l'any, però des que van passar les festes de Nadal, la seua activitat s'havia accelerat perquè es preparava per a la setmana gran de la festa fallera: les falles.

Tots els fallers i falleres treballaven de valent perquè tot estiguera disposat i preparat a la seua plaça i sense adonar-se, el temps va volar i les falles van anar omplint cada carrer, cada plaça, cada racó d'aquest nucli del Camp de Morvedre. La setmana fallera ja estava en marxa i les comissions es preparaven per a demostrar qui seria la millor falla de l'any. Entre elles, destacava la Falla

de La Marina, coneguda per la seua creativitat i esperit competitiu, es deia que els components d'aquesta falla, remaven tots a una enfront dels problemes o qualsevol adversitat i així, treballant en equip aconseguien tot el que es proposaven. Enguany, per a les falles 2025, comptaven amb uns representants infantils exemplars: Clara i Sergio, eren dos xiquets plens d'energia i amb una missió, aconseguir que la seua falla fora la més admirada.

La vesprada tardana del catorze de març, coneguda com la nit de la plantà, mentre totes les falleres i fallers treballaven a plantar la falla, van sentir rumors que la falla del barri del costat hi havia preparat un espectacle impressionant per al concurs de la millor falla de la comarca, es rumorejava que a més de plantar el monument aquest feia coses impressionants:

Per a les falles 2025, comptaven amb uns representants infantils exemplars: Clara i Sergio

>>> 147

girava, pujava i baixava, contenia aigua i a vegades tirava fins a flamarades de bombolles! Clara i Sergio van decidir anar a investigar i, en fer-ho, descobriren que els fallers veïns havien creat una escenografia al voltant de la seua falla que semblava impossible de superar.

Molt tristos van prendre la direcció cap a la mar que els conduiria al seu barri junt amb els seus amics de la falla. Eren almenys deu o dotze xiquets i xiquetes, tots ells amb les seues dessuadores blaves i la seua àncora al pit, transmetien la joventut i la frescor dels temps futur de la falla, però en eixe moment, al grup no s'escoltava a ningú des que van veure tan extraordinari muntatge uns carres més amunt.

Una vegada ho van assimilar tot, asseguts a un banc de la plaça entre grases, gespa, sorra, pedra blava i xarxes van

decidir no rendir-se. Sergio va posar-se a peu dret al banc i va cridar: “Hem de fer alguna cosa ja!” (ho va dir com si estiguera al terreny de joc que tant li agradava, com si en eixe moment fora el capità, que ho era). I Clara li va seguir i posant-se al seu costat i amb la trendesa que la caracteritza va parlar als seus amics: “Xics, xiques, hem de crear una cosa que parle del nostre barri, de la nostra gent i de les nostres tradicions!”

Amb l'ajuda dels fallers, dissenyaren una decoració al voltant del monument faller inspirat en totes les històries del barri: cadascun dels veïns de cada casa del voltant de la plaça i dels carrers pròxims van aportar la seua informació al detall i a més van utilitzar tota classe de materials reciclables per a la seua exposició, inclòs van incloure les danses tradicionals com punt de partida a

la falla amb el grup de danses L'Atzavara i una escultura feta amb ampolles i càpsules de café que simbolitzava la unió i la sostenibilitat del barri. La feina va ser molt dura perquè no hi havia quasi temps, però el treball en equip i la il·lusió de tots van fer que el projecte cobrara vida abans que passara el jurat per dictaminar els premis.

S'havia obtingut com a resultat, al voltant de la falla, una exposició molt bonica amb material fotogràfic i reciclat que contava l'essència de cada casa, l'esperit faller i mariner que guardava dins, però que es projectava i a més lluïa com un Sol de gener: una escultura amb material reciclat que se suspenia sobre el cel gràcies a diferents fils que eixien de cadascuna de les històries que eren les nostres arrels.

Van passar dos dies i el dia dels premis va arribar, era setze de març i el Camí Reial estava ple, de gom a gom, amb fallers i falleres cantant amb les xarangles, gent del poble abocada als seus balcons i sobretot es respirava un ambient d'alegria però impregnat amb molt de nerviosisme.

Clara i Sergio es miraven sense dir res envoltats per la seua comissió i quan van eixir les Falleres Majors, Julia i Teresa, al balcó de l'Ajuntament de Sagunt van sentir que el cor els batejava amb molta força. Van començar a anunciar els premis, les falles disparaven confetis, aplaudien, se sentia la música de "campions" en cadascuna de les categories i per fi, va arribar la secció especial.

Cinquè premi, quart premi, tercer premi... el cor de Clara i el de Sergio pareixia un cavall desbocat fent força a la gola. Segooooo premi per a la falla La Marina!

Segon premi, segooooo preeemi!
– van cridar els dos a l'uníson mirant-se bocabadats.

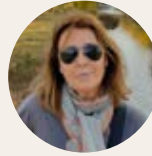
No havien guanyat un primer premi, però la seua falla enguany no era tema econòmic, era tema emocional, en cadascuna de les històries que envoltaven a la falla hi estaven presents la vida de cadascun dels veïns que havien sigut fills i nets d'homes i dones que havien construït el barri, que havien fundat la falla. Tot açò els pesava més que un ninot girant o tirant aigua perquè el que realment importava en eixe moment era el sentiment d'orgull i de germanor que tots compartien i que a més es respirava en cada racó del barri.

Clara i Sergio es miraren amb complicitat, van pujar a l'escenari i van rebre el segon premi per a la Falla Infantil de Secció Especial però el primer per a l'originalitat i creativitat. Quan van apar-se a la Fallera Major Infantil de la comarca perquè els lliurara la banderola, Julia els va dir a cau d'orella: "*Bomba, cañón...*" i els dos, còmplices, li van contestar, "*la Marina, la mejor*".

Va ser una vesprada plena d'emocions on van fer la cercavila amb els premis amb molt d'orgull perquè havien après que l'autèntic esperit faller no era competir, sinó unir-se tots junts per celebrar la cultura, les tradicions i sobretot l'amistat.

Aquell any, la seua falla no havia estat la millor, però sí que havia sigut la més unida, la més igualitària i sobretot la més familiar, i això, per a ells, era el triomf més gran de tots: unes falles 2025 que es quedarien gravades per sempre als seus cors com les falles on van ser capitans de la falla de la germanor.

>> Van començar a anunciar els premis, les falles disparaven confetis, aplaudien, se sentia la música de "campions"

Cristina Iranzo

HI HAVIA UNA VEGADA...

150 <<<

Guau! Guau! Soc Elmer i us comptaré la terrible experiència que vivim la meua família i jo des de fa uns mesos. Però millor comence des del principi dels temps.

Tinc cinc anys, i el dia més feliç de la meua vida va ser poc després de nàixer. Era Nadal. Encara recorde la caloreta que sentia dins d'una gran caixa embuatada... Però el que mai oblidaré és la sensació que vaig viure quan una preciosa xiqueta bruna em va prendre als seus braços i, rient-se a riallades, em va estrényer en ells. Quin moment més dolç! Inoblidable. Guau! Guau! Guau!

Uf! Com ja haureu endevinat soc un gosset; més concretament un bulldog francès. El meu nom és Elmer. Uy! Això crec que ja us ho he dit. Guau! Guau!

La meua benvolguda família està formada per Cristi, la meua volguda ameta, que ara té huit anys, mamà i papà. Des del dia de la meua arribada em van acollir i em van donar tot el seu amor. Soc un més de la família, per descomptat!

Però si eixe va ser el millor dia de la meua vida i a partir d'ací tots els altres, fa uns mesos vivim el PITJOR DIA DE LA NOSTRA VIDA. Guau! No sé si us recordeu, però a la fi d'octubre la naturalesa va esclatar i, de sobte, la pluja es va convertir en un riu temible que arrossegava i arrasava tot el que trobava al seu pas.

Quin dia més dolorós!

Sí, nosaltres som de Paiporta, a la Comunitat Valenciana, on es va viure la major tragèdia produïda per la pluja, una dana es diu. Guau! Us explicaré com va ser...

A la fi d'octubre la naturalesa va esclatar i, de sobte, la pluja es va convertir en un riu terrible

Eixe dia havia començat com tots els altres. Era un dimarts, 29 d'octubre de 2024 -mai ho oblidaré- i jo estava tan feliç com sempre.

–Guau! Guau!

Vaig despertar a Cristi amb un beset dels meus en la seua dolça cara.

–Ai, Elmer, quin somni...!

Jo soc molt responsable, Guau!, i tracte d'ensenyar a Cristi que el col·le és importantíssim; així que la peresa ací no val.

Vaig insistir i, per fi, es va alçar, desdejunarem i es va vestir molt contenta. Mamà i jo l'acompanyarem fins a la porta del col·legi i allí ens acomiadem amb una gran abraçada. Després, tots es varen anar a treballar i jo em vaig quedar a casa molt tranquil. El dia estava gris, però no podíem imaginar el que ens esperava.

Cristi va passar la vesprada a casa d'una amigueta i varem anar mamà i jo a arreplegar-la. Mamà estava molt preocupada perquè, encara que no plovia, l'aigua ja desbordava per la rambla de Poio. Guau! Guau!

–Anem, Elmer, anem ràpid per Cristi! No ens entretinguem!

Vam arreplegar a Cristi i, molt nerviosa, mamà ens va agafar en braços als dos i va accelerar el pas. Ja s'havia fet de nit i uf!, jo no sé el que va passar però, de sobte, un munt d'aigua se'm va portar carrer a baix. Vaig perdre a mamà i a Cristi!

–Què em passa? Però, on vaig? Per què se'm porta l'aigua? Guau! Guau!

No imagineu l'espantat que estava.

–On estan mamà i Cristi? Estic solet i no puc parar,...! Se'm porta el corrent! Guau! Guau! Guau!

>> El meu carrer ara es diu “Carrer dels voluntaris de la dana”. M’encanta!

Després d’uns moments horrosos que em van semblar interminables, de sobte, algú em va enganxar pel bescolli i em va ficar en una casa.

—Guau! Guau! Guau! On estic? I la meua família?

Les persones que em van salvar la vida van ser molt bones. Em van donar menjar i em van abraçar i van consolar. Però on està Cristi? Vull anar-me a la meua casa!

Guau! Guau! Guau! I va passar la nit.

Va arribar el dia i tots a la casa i al carrer estaven molt nerviosos i tristos. Jo no sabia què ocorria.

—Com estaria la meua família? Jo havia tingut molta sort, per descomptat!

.....

Eixa vesprada es va viure una tragèdia. Alguns, encara hui, intenten recuperar la seua vida; però aquesta experiència ens ha canviat a tots. Jo espere que hàgem après dels errors i no es torne a repetir una cosa així mai més. Però us preguntareu quan vaig tornar a casa i com em va trobar la meua família. Guau!

Guau!

Continue pensant que la vida és bella, perquè dies després vam poder retrobar-nos. Tots estaven bé i em buscaven desesperats.

La família que m’havia acollit va fer tot el possible per trobar-los també, ja que jo portava una placa amb el meu nom i direcció, una sort! Per fi, vaig poder tornar! Guau! Quina alegria!

Però hi ha hagut moltes persones que ho han perdut tot i altres han tingut menys sort que nosaltres, que hem pogut reunir-nos de nou... No obstant això, no perdem l’esperança. Segur que tot s’arreglarà!

Als pocs dies de la tragèdia van començar a arribar persones de tot arreu per a ajudar-nos, eren els **VOLUNTARIS**: dones i homes, joves i no tan joves que, armats amb els seus propis utensilis de neteja, arribaven caminant i es posaven a netejar i a ajudar a tot aquell que ho necessitara. Arribaven netets i tornaven a les seues cases plens de fang i de cansament, però satisfets per un treball ben fet i per rebre l’agraïda mirada i l’abraçada d’uns desconeguts als quals la Fortuna els havia negat el seu somriure.

Actualment el nostre poble ha millorat molt, malgrat que encara necessitem tota l’ajuda que se’ns puga oferir perquè continuem reconstruint-nos.

Ah! El meu carrer ara es diu “Carrer dels voluntaris de la dana”. M’encanta!

A tu també? Guau! Guau!

I ací acaba aquesta història que va començar tràgicament però, gràcies a la solidaritat de tots, ha tret el millor de cadascun.

Tots els dies agraiïc a la vida.
Guau! Guau!

ACTIVITATS DIDÀCTIQUES

>>> 153

Falla La Marina
2025

SOPA DE LLETRES

Activitats didàctiques La Marina

Troba els nostres companys competidors de Secció Especial de Federació Junta Fallera de Sagunt:

Paraules

RODRIGO – PALLETER – PALMERETA – VICTORIA

H	E	L	R	E	V	O	L	N	C
O	L	R	C	U	O	V	F	V	I
P	O	U	O	K	T	D	I	I	N
A	A	I	N	T	I	R	N	C	E
L	I	L	T	Q	B	I	P	T	P
X	R	B	M	R	U	X	A	O	V
R	E	D	U	E	R	O	L	R	F
L	R	O	I	X	R	Q	L	I	D
M	U	R	P	T	P	E	E	A	V
R	O	D	R	I	G	O	T	N	P
Q	A	B	R	L	O	F	E	A	A
O	K	G	I	I	Q	A	R	P	G
R	I	V	Y	L	E	N	R	Q	R
R	O	A	S	C	V	O	J	X	A
E	T	A	V	J	U	K	E	C	E

LLIG EL EMBARBUSSAMENT

Activitats didàctiques La Marina

“Set xiquets xerrameques xocaven set sacs,
set sacs xicotets, set sacs xapats.
Si set xiquets xerrameques xafen sacs xapats,
qui són els xics més ràpids en els jocs xafats?”

»» 155

TROBA LES 4 DIFERÈNCIES

Activitats didàctiques La Marina

156 <<<

RESOL ELS SUDOKUS

Activitats didàctiques La Marina

		3	
3			4
4	3	2	

●			■
■	●	●	▲
	●	■	●

»» 157

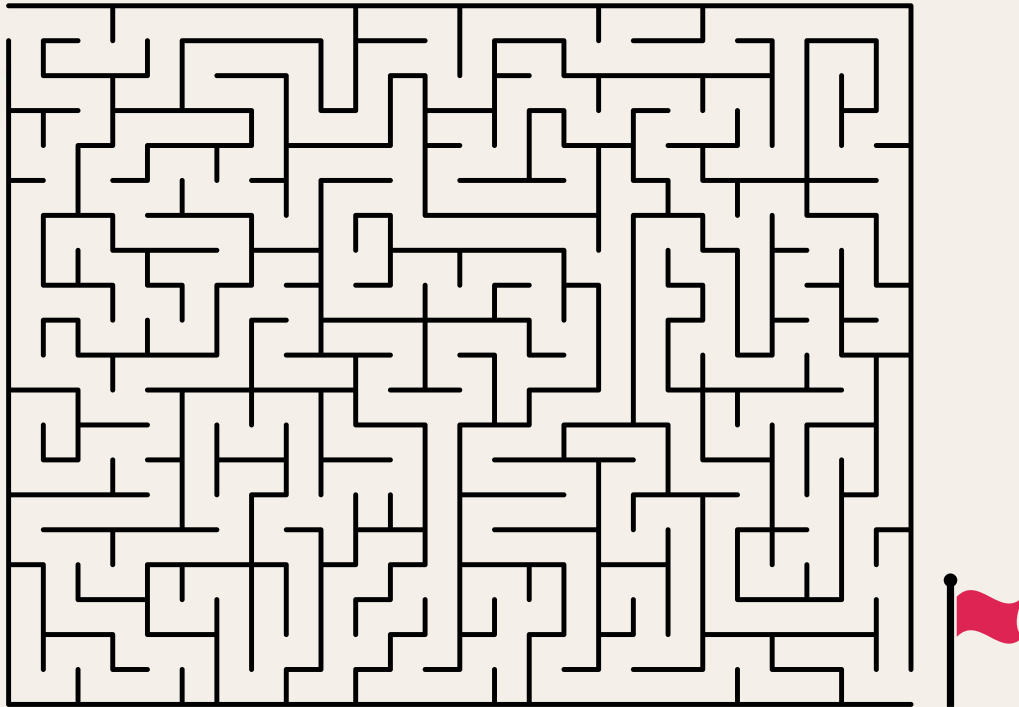
RESOL EL LABERINT

Activitats didàctiques La Marina

Per favor, ajuda a Clara i Sergio a aconseguir el banderín guanyador de la nostra falla!

158 <<<

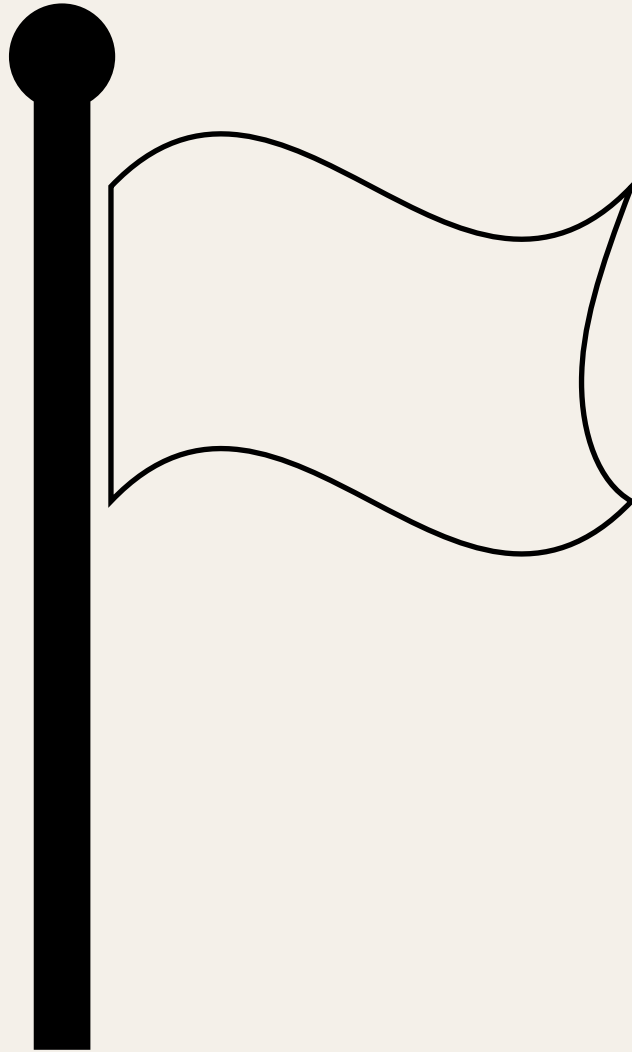

ACOLOREIX EL BANDERÍ

Activitats didàctiques La Marina

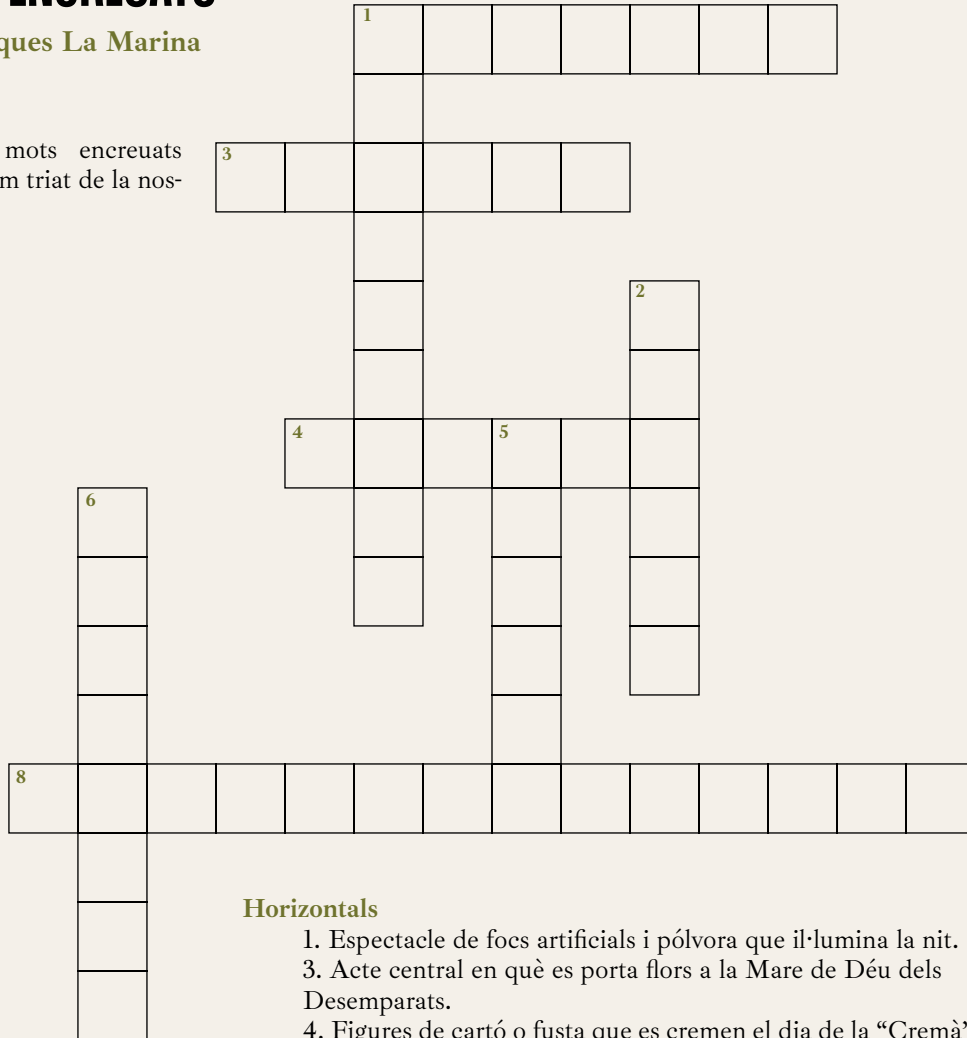

»» 159

MOTS ENCREUATS

Activitats didàctiques La Marina

Completa aquests mots encreuats amb paraules que hem triat de la nostra festa:

Horizontals

1. Espectacle de focs artificials i pólvora que il·lumina la nit.
3. Acte central en què es porta flors a la Mare de Déu dels Desemparats.
4. Figures de cartó o fusta que es cremen el dia de la "Cremà".
8. Perfum floral característic de l'ofrena.

Verticals

1. Processó en què participen les comissions falleres desfilant pels carrers.
2. Indumentària tradicional que porten els fallers i les falleres.
5. Beguda típica feta amb xufa.
6. Sons forts i constants de pólvora durant el dia.

Sopa de lletres

H	E	L	R	E	V	O	L	N	C
O	L	R	C	U	O	V	F	V	I
P	O	U	O	K	T	D	I	I	N
A	A	I	N	T	I	R	N	C	E
L	I	L	T	Q	B	I	P	T	P
X	R	B	M	R	U	X	A	O	V
R	E	D	U	E	R	O	L	R	F
L	R	O	I	X	R	Q	L	I	D
M	U	R	P	T	P	E	E	A	V
R	O	D	R	I	G	O	T	N	P
Q	A	B	R	L	O	F	E	A	A
O	K	G	I	I	Q	A	R	P	G
R	I	V	Y	L	E	N	R	Q	R
R	O	A	S	C	V	O	J	X	A
E	T	A	V	J	U	K	E	C	E

Diferències

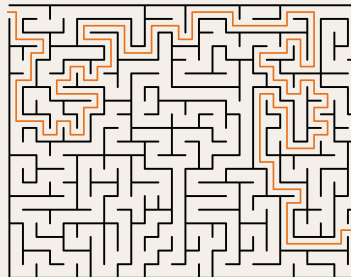
»» 161

Sudokus

1	4	3	2
3	2	1	4
4	3	2	1
2	1	4	3

●	▲	◆	■
◆	■	▲	●
■	◆	●	▲
▲	●	■	◆

Laberint

Mots encreuats

Horizontals

1. CASTELL/3. OFRENA/ 4. NINOTS
/8. FLOR DE TARONGER

Verticals

1. CERCAVILA/2. VESTIT/5. ORXATA
6. MASCLÈTÀ/

SOCIS D'HONOR

Falla La Marina

President Honorífic

Excm. President de Diputació de València
Vicente José Mompó i Aledo

SOCIS D'HONOR

Noatum Terminal Sagunto, S.L.U

ISMED

CPE

Transportes y Trincajes del Mediterráneo
FORFLESA

SOCIOS COL·LABORADORS

Talleres Beadsa

Carpintería Alco

Jose Bosque

Francisco Sales

Juan Ramon Abad

Adrián Torres
 Adrián Torrente
 Adriana Casado
 Adriana Barreiro
 Agustín Gómez
 Alba Ribas
 Alberto Gea
 Alberto Cebrián
 Alberto de Rafael
 Alejandro Gómez
 Alicia Bronchú
 Álvaro Ponce
 Amando Cidad
 Ana Monge
 Ana López
 Ana Blasco
 Ana Miguel
 Ana Belén Bueno
 Ana Belén Sánchez
 Andrea Cortés
 Andrea de la Calle
 Ángeles Vicente
 Antonio Cebrián
 Antonio Cebrián
 Antonio Villalba
 Antonio García
 Arantxa Concha
 Aroa Felipe
 Aroa Amor
 Begoña Jurado
 Bruno Pérez
 Camila Belén Escobar
 Cándido Rodríguez
 Carlos Gómez
 Carmen Soriano
 Carolina Pérez
 Carolina Górriz
 Celia Miñano

César Castellanos
 Consuelo Piculo
 Cristian Cister
 Cristina Queralt
 Cristina Montalt
 Cristina Casado
 Cristóbal Lucas
 Daniel Caballero
 Daniela Sánchez
 David Muñoz
 David Turmo
 Dolores Domínguez
 Eduardo Palanca
 Elena García
 Elisa Grande
 Elo Valero
 Emilio Cebrián
 Emilio Martínez
 Emilio José Cebrián
 Encarnación Bermúdez
 Enrique Otero
 Enrique Javier Docón
 Erika González
 Erika Pérez
 Eva Mª Arnau
 Eva Mª Cayuela
 Eva Mª Vidal
 Fernando Mestre
 Fran Domingo
 Francisca Cayuela
 Francisco Sales
 Francisco Sanz
 Francisco de la Cruz
 Francisco Cayuelas
 Francisco Escalera
 Francisco José Soto
 Francisco José Ruíz
 Gerardo Agüe

Gerardo Agüe
 Gregorio Muñoz
 Guillermo Calvo
 Inés Latorre
 Inma Martínez
 Irantzu Díaz
 Irene Esteban
 Iván Caballero
 Iván Codina
 Iván Aleixandre
 Javier Verdejo
 Javier Cister
 Jesús Sánchez
 Jesús Ignacio Martínez
 Joana García
 Joaquina Badal
 Joel Masot
 Jordi Valera
 Jorge Pérez
 José Alberto Verdejo
 José Antonio Tortajada
 José Domingo Villalba
 José Ignacio Marín
 José Luis Verdejo
 José Manuel Escrig
 José Vicente Fernández
 Juan Antonio Fernández
 Juan Carlos Quesada
 Juan Carlos Zarzoso
 Juan José Monge
 Juani Ramírez
 Juani Serrano
 Judith Alcaide
 Julia Muñoz
 Julia Adobés
 Julia Ferrol
 Julia de Miguel
 Kheira Arabi

Laura Salas
 Laura Pradas
 Laura Kadour
 Laura Cabañero
 Lidia Pérez
 Llorenç González
 Loli Martínez
 Lucas Agustín Doldán
 Lucía Pérez
 Luís César Díaz
 Luis Javier Queralt
 Luisa Sabater
 Mª Amparo Rey
 Mª Dolores Ramos
 Mª José Andrés
 Mª Mar Villalba
 Mª Teresa Pérez
 Magdalena Heredia
 Manuel Catalán
 Manuel Jesús Bascuñana
 Mar Navarro
 Marcos Sánchez
 María Alfonso
 María García
 María López
 María Román
 M^a del Mar Martínez
 Mª Isabel Caballero
 Mª Salomé Lázaro
 Maribel Sesé
 Marisa Bermúdez
 Mateo Gea
 Mayra Sánchez
 Mercedes Peña
 Merche Barceló
 Miguel Giménez
 Miguel Blasco

Miguel Moya
 Milagros Blasco
 Mónica Segura
 Mónica Guillén
 Natalia Pérez
 Nieves Pérez
 Normantas Davidovas
 Núria Alarcón
 Pablo Bermúdez
 Paola Benito
 Patricia Muñoz
 Pau Gallart
 Paula Cabrera
 Paula Díaz
 Pedro Gasso
 Pedro Luis Alonso
 Piedad Llanos
 Pilar Blasco
 Rafael Burgos
 Rafael Gallur
 Rafael Martín
 Reme Ferri
 Remei Torrent
 Ricardo Cister
 Ricardo Cister
 Rita Albarrán
 Rosa Martínez
 Rosa Rodríguez
 Rosa Mª Muñoz
 Rosa Mª Segura
 Rossana Casado
 Rubén Aspas
 Rubén Montañana
 Rubén Villarroya
 Rubén Lucas Lucas
 Rufino Sánchez
 Salud Ruíz

Sandra Martínez
 Sandra Ciudad
 Santiago Gimeno
 Santiago Cayuela
 Sara Cerezuela
 Soledad Cerdán
 Susana Gargallo
 Vanessa Gargallo
 Vicente Gimeno
 Vicente Montalt
 Vicente Nonides
 Víctor Palomo
 Víctor Belinchón
 Yaiza Simón

ÀLBUM FOTOGRÀFIC

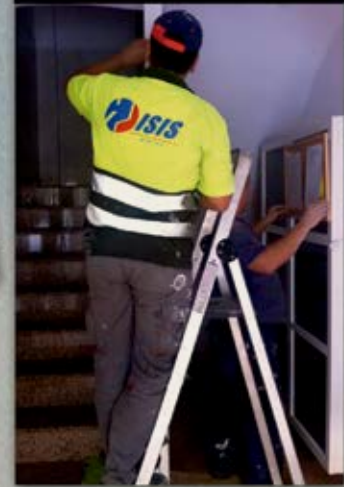

»» 165

Falla La Marina
2024

Reformes integrals

Manteniment de piscines i socorristes

Auxiliars i control d'accessos

iSMED
SERVICE CLEAN

info@limpiezasisis.com
www.limpiezasisis.com
Tel. 962 67 19 21

- **Neteja i manteniment integral de comunitats, oficines i locals**
- **Manteniment industrial**
- **Manteniment de piscines i jardins**
- **Auxiliars i control d'accessos**
- **Reformes integrals**

>> Cavalcada

>>> 167

>> Nit d'albaes

marmedsa

NOATUM SHIPPING AGENCY

>> Repartiment de llibrets

>>> 169

>> Cridà

7 TU NÚMERO DE LA SUERTE

7 DÍAS DE LA SEMANA · 7 COLORES DEL ARCOIRIS · 7 MARAVILLAS DEL MUNDO · 7 VIDAS DE UN GATO

·SAGUNT SORT·
Administración de Lotería

C.C. L'Epicentre Sagunto

Av. Fausto Caruana, 37 · 46500 Sagunto (Valencia)

Teléfono Comercial +34 661 80 46 11

info@saguntsort.es · pedidos@saguntsort.es

>> Presentació
de llibret

>>> 171

>> Exposició
del ninot

SAGUNTO CASH

CASH & CARRY

*Calidad, ahorro y atención
a nuestros clientes*

 96 187 23 11

 administracion@saguntocash.com

**C/ Aceria 27B Pol. Ind. Ingruinsa
Pto de Sagunto (Valencia)**

**Horario de atención al público
9.00h. a 14.00h - 16.00h. a 19.00h.
Los sábados de 9.00h. a 14.00h.**

>> Premis

>>> 173

>> Premis

PLUMED

CONTENEDORES

Contenedores de 5 a 40 m³ para RCDs y residuos no peligrosos. También disponemos de sacas.

MOVIMIENTO DE TIERRAS

Desbroces, rellenos, cimentaciones, zanjas, derribos, compactaciones, para obra civil, edificación o industrial.

LOGÍSTICA DE GRANELES

Servicio de carga, acopio o alimentación 24/7 mediante palas cargadoras de tamaños desde 2 a 30t.

MOVIMIENTO DE TIERRAS CONTENEDORES - ÁRIDOS - DERRIBOS

Tribike

TIENDA ESPECIALIZADA EN CICLISMO

C/ Isla Cerdeña, n° 26, bajo
46520 Puerto de Sagunto (Valencia)

RECAMBIOS VIVES

RECAMBIOS Y
ACCESORIOS DEL
AUTOMOVIL

Avda. Corona de Aragón - Nave 5
Tel. 962 671 454
46520 PUERTO SAGUNTO (Valencia)
recambiosvives@gmail.com

WhatsApp
632 875 415

>> Ofrena

>> Ofrena

*Menú diario,
cenas y pizzas
para llevar*

Descarga
nuestra
carta

Reservas y Pedidos
961 183 816 601 765 093

Av 9 de Octubre 12 Bajo
46520 Pto. de Sagunto (Valencia)

Mesón del Cordero

C/ Asturias, 2
PUERTO DE SAGUNTO
RESERVA PREVIA
TEL. 962 679 744

Todo lo necesario para tus fiestas
DUOS, ORQUESTAS, MONOLOGOS, VARIEDADES, TEATRO, MAGIA, HINCHABLES, PAYASOS, SILLAS, MESAS

dec

SUMIPOINT

suministros industriales
hidraulicos - neumaticos

Telf: 96 111 26 67 - 661 551 726
administracion@decsumiport.com

TTM

TRANSPORTE Y TRINCA DE MERCANCÍAS
SUMINISTRO Y FABRICACIÓN DE
ELEMENTOS DE ELEVACION
SUMINISTROS INDUSTRIALES
REVISIONES Y CERTIFICACIONES

96 108 82 60 // www.ttmediterraneo.com // info@ttmediterraneo.com

telepizza

‘Encuétranos en:

Av. Sants de la Pedra, 87, Sagunto 96 269 13 13
Periodista Azzati, 22, Puerto de Sagunto 96 268 28 88

TORRÀ
FALLA LA MARINA

»» 179

Empreses col·laboradores
2025

Carnicería - Charcutería

*Especialidad en corderos y
embutidos caseros
Elaboración propia*

C/ Virgen del Carmen, 9
Tel. 962 673 417

Mercado Puerto Sagunto
(Valencia) . puesto nº 2

En Puerto Sagunto • Telf. 96 267 66 54

calzados

*Ven....
pruébatelos
y saldrás ganando!*

C/ Cataluña, esq. San Vicente (junto Plz. Mare Nostrum - Frente Consum)

HORNOS
DOMINGO
desde 1983

Empreses col·laboradores 2025

**AUTORIDAD PORTUARIA DE VALENCIA
NOATUM TERMINAL SAGUNTO
CPE
CITROEN SAGUNTO
GRUAS RIGAR
ISMED
PORTUARIA LEVANTINA
SAGGAS
CEMSA AMARRES
AMARRADORES PTO SAGUNTO
INTERSAGUNTO
PADEL PORT**

»» 181

BAR
Don Quijote

Don Quijote

C/ Progreso, 15 bajo
Puerto de Sagunto
☎ 646 018 775

TA ALCO, S.L.
CARPINTERIA DE ALUMINIO

POLÍGONO INGRUINSA
C/ Siderúrgia, 25. Puerto Sagunto

96 269 01 77

CARNICERIA
POTRO
lechal

639 66 55 32

**ESPECIALIDAD EN
PRODUCTOS ELABORADOS**

desde 1954

*Entregas a domicilio. Pedido mínimo 20€
C/ Concepción Arenal, 18 Puerto de*

JUAN
OSÉ MONGE GARCÍA

Ingeniero Técnico Industrial

46520 Puerto de Sagunto
(Valencia)

652 85 67 01
jjmonge32@gmail.com

Plaça San Juan de Ribera, 8 izq.
46520 Puerto Sagunto. Valencia
Tel: 960 611 955 - 661 367 785
www.facebook.com/esteticalaudel

Estètica

Fisioteràpia

Perruqueria

Tractaments facials

Fotodepilació

Maquillatge

Manicura

Pedicura

Tractaments corporals

Massatges

Presoteràpia

Depilació

Restaurante - Bar
Malecón

ESPECIALIDAD EN:
COMIDAS CASERAS • MENÚS VARIADOS
PULPO A LA GALLEGA

C/. Luis Cendoya, 8
Tel. 962 680 970
46520 PUERTO SAGUNTO

COCOA
CLUB

 FORFLE SA
Unipersonal

BODAS, BAUTIZOS, COMUNIONES,
Y CUALQUIER TIPO DE EVENTO

BODAS DESDE

60€

TODO INCLUIDO

el Faro
BODAS & EVENTOS

UNDERGROUND
Discoteca

AHORA CON DISCOTECA PROPIA

INFO Y RESERVAS

96 260 70 25

WWW.COMPLEJOELFARO.COM - INFO@COMPLEJOELFARO.COM AV. MARIANO BENLLIURE, 18 CP.46529 CANET D'EN BERENGUER

NUESTRO LEMA

1. SERIEDAD
2. CALIDAD
3. RESPONSABILIDAD
4. ATENCIÓN DIRECTA

DISPONEMOS

ORQUESTAS
 PARQUES INFANTILES
 DISCO MÓVILES
 MACROS
 SILLAS Y MESAS
 ESCENARIOS
 MUSICALES
 MACRO FIESTAS
 DJ
 VARIEDADES
 ANIMACIONES INFANTILES

SOLO TIENES QUE PEDIR Y COMO UN SASTRE TE LO ARREGLAMOS

PRODUCCIONES RESACA
 C/ JOAN GARCES 22-4-12 - 46512, FAURA (VALÈNCIA)

633 161 002 / produccionesresaca@gmail.com

*Roses
 Art Floral*

www.facebook.com/RosesArtFloral

Carrer de l'Alacantí, 32
 Port de Sagunt (València)

Tel. 962 679 458
 Mòbil 699 078 787

TECMACO
 MATERIALES
 CONSTRUCCIÓN

**GRUPO
 +Obra**

**+ Calidad
 + Servicios
 + Innovación**

**www.tecmacolavall.es
 tel. 964 690 093**

 variatu catering

656.34.24.87

 Únete a nuestro grupo de whatsapp

Paellas *Arroces individuales*

 Lunes - Domingo

 10:00-13:00

 ARROZ AL HORNO - FIDEUÀ DE MARISCO

 PAELLA DE MARISCO - PAELLA VALENCIANA

 ARROZ DE CONEJO y CARACOLLES - ARROZ NEGRO

 ARROZ A LA MARINERA - ARROZ CON CEBOLINOS y ALIOL

 ARROZ DE SECRETO y SETIFE - PAELLA DE VEGETALES

 ARROZ DE PAVO y FOIE - ARROZ DE ROGIVIVANTE

96.266.61.65

 CARNES FRITAS

 POLLO-COSTILLA-LOMO-CARRILLADAS

 SORTEO DE FIN DE SEMANA

 BOLETEROS-SANFAYES-CALAMARES A LA ROMANA

 CARACOLLES-ACREBLENNA-RELLENA-CROQUETES DE ANCHOA

 CROQUETES DE POLLO-CHIVERAS-CHOFRES-

 ENFRIADOS A LA ESPAÑOLA-ROSA-PULPO A LA GRILLERA

 BEBÈ A LA PLANCHA-TELLINOS CON TOMATE

MANDANOS UN MENSAJE Y RECIBIRAS TODOS LOS DÍAS

 NUESTRO

Menú diario

 y promociones

 Local & servicio a domicilio

 Av. Santos Pastors, 51B - 46100 Sagunto (Valencia)

7,50€

 Desde Vora Riu

 PRIMERO-SEGUNDO-POSTRE o BEBIDA

REPARTO A DOMICILIO

 Consulta condiciones en tienda

Laboratorio de Prótesis Dental

DIEGO CHIRIVELLA

C/Nápoles 20 bajo 2, Onda

685.540.026

- Flujo Digital
- Implantología y Zirconio

Encarna Ramiro

Copywriting y branding para negocios

hola@encarnaramiro.com

www.encarnaramiro.com

Comunica mejor para vender más.

INDUMENTARIA VALENCIANA,
FIESTA Y CEREMONIA

 @JESANMOR

 CITA PREVIA
618 427 862

 CALLE SAN JOSE 13
PUERTO DE SAGUNTO

LacrUZ

INMOBILIARIA

WWW.PISOLACRUZ.ES

VENDE

96 2683988

C/ TROVADOR 69 PUERTO SAGUNTO

DE LUCA - GARCERA

INTERIORISMO

REFORMAS - NUEBLES - ELECTRODOMÉSTICOS - TIENDA FLEX
SAGASTA 47-50

672 263 258 - 693 457 599

PORT DE SAGUNT (VALÈNCIA)

CERRAJEROS 24 HORAS

LA SEGURIDAD QUE
PROTEGE TU CASA

C/ CANOVAS DEL CASTILLO, 68
BAJO DERECHA PUERTO DE SAGUNTO

PUERTAS ACORAZADAS · CAMBIO
Y REPARACIÓN DE CERRADURAS
NORMALES Y DE SEGURIDAD
· CAJAS FUERTES
· COLOCACIÓN Y REPARACIÓN
DE CIERRES METÁLICOS

TEL. 96 268 39 70 **URGENCIAS. 607 95 66 50**

Mosquiteras, Rejas fijas,
Rejas extensibles,
Carpintería Metálica.
· Reparación de cierres Metálicos
· Colocación de motores
en Comercio

**TODO TIPO DE PUERTAS
Y MOTORIZACIONES
PERSIANAS ENROLLABLES
Y REJAS EXTENSIBLES**

O P E L

C/ Nueva, 8
Puerto de Sagunto
96 267 24 92 - 644 83 87 93

TALLERES PUERTO

Servicio oficial Opel

- CHAPA-PINTURA
- COMPRA VENTA DE VEHÍCULOS
- MECÁNICA MULTIMARCA
- SEGUROS

Presupuestos sin compromiso

**padel
tenis**
PORT
www.padeltenisport.com

C/ PINTOR PINAZO N° 43
PUERTO DE SAGUNTO (VALENCIA)
TELÉFONO 96 267 9454

DESAYUNOS

ALMUERZOS

MENÚ

Bar – Cafetería
**Centro
Aragonés**

Telf: 657 24 21 88
96 267 64 61

C/ DEL TRABAJO, 25
46520 PUERTO SAGUNTO

larrea

Tu seguridad, en buenas manos

www.seguoslarrea.es

FRUTAS Y VERDURAS

ELENA Y ALBERTO

Reparto a
domicilio

☎ 661 51 51 87

Mercados Sagunto - Puerto - Canet playa

ARTESANOS
CALIDAD Y CONFIANZA

La Lyonesa

Pastelería

COMIDA PARA LLEVAR

649 695 137
96 267 33 31

Virgen del Carmen, 22 bajo
46520 Puerto Sagunto
VALENCIA

Lyonesa Puerto De Sagunto

AUTOESCUELA

Vorammar

Av. Camp de Morvedre, 36
96 118 39 68

Tasca Bacco

de vinos y tapas

VEN A CENAR CON NOSOTROS

Av. Mediterráneo (esquina con Isla Latoja)
Puerto de Sagunto - Valencia
Telf. 617 38 38 28

peus

CLÍNICA PODOLÓGICA

- ELENA PALANCA MUÑOZ
- Nº COLEGIADA 2885
- C/ TRABAJO 28, BAJO
PUERTO DE SAGUNTO

• ATENCIÓN A DOMICILIO
• M. 692 135 045

Papelería Papyros

Libros de lectura, material escolar, oficina, fotocopias, fax, plastificaciones y regalos

Tlf.: 96 269 02 80
papyros7@hotmail.com
visitanos en facebook

C/ Virgen del Carmen nº 7
46520 Puerto de Sagunto

SAMPER

SUMINISTROS DE PINTURAS SAMPER, S.L.

Pinturas Decorativas y Marinas • Papeles pintados
Moquetas • Suelos Vinílicos • Pincelería
Productos de Piscina • Manualidades
Parquet Natural y Laminado

Plaza 1º de Mayo, 2
46520 Puerto de Sagunto (Valencia)
info@samperweb.com

Tel. 96 268 05 72
692 89 15 23

IT3D
GROUP

bero **paper**

MATERIAL DE IMPRESIÓN Y SOLUCIONES 3D PERSONALIZADAS

 C/ Sierra Calderona, 1. Puerto de Sagunto, 46520 (Valencia)

 info@it3d.com / info@beropaper.es

 Tel. IT3D Group: 961 18 83 30 / Tel. Beropaper: 962 690 722

 www.it3d.com / www.beropaper.es

Floristería
Sayas

 96 267 26 43

floristeriasayas.es / floressayas1@hotmail.com
c/ Del Trabajo, 23. Puerto de Sagunto (Valencia)

Mar

Indumentaria
Bordados
Serigrafía

MAR GIMENO LÓPEZ
C/ del Trabajo, 17

LOS RASOS DE
MARGA

CORTINAS - TALLERES PROPIOS
TEJIDOS - TELAS DE DISFRACES

Tels. 96 267 97 75 • 638 972 602 • mail:rasosmarga@gmail.com
C/. Pablo Iglesias, 23 • 46520 PUERTO SAGUNTO

CALIZA
POOL BAR

Gastronomía x Piscina x Música x Eventos
www.calizapoolbar.es

Avenida Ojos Negros, 72
Puerto de Sagunto Junto a Horno Alto nº 2
  @calizapoolbar t. 675 741 608.
t. 675 615 357

 lotesdeespaña

Francisco Mas Blasco
DELEGADO COMERCIAL

C/ LABORATORIO, 82 NAVE 3
POL. IND. INGRUINSA
46520 PTO. SAGUNTO
(VALENCIA)

Tel. 960 069 126
Móvil 637 678 578 / 665 722 780
delegacionpuertosagunto@gmail.com

INTERSPORT
THE HEART OF SPORT

**DEPORTES
MORENO**

Intersport
España
Port de Sagunt

C/. Colón, 57 (junto al Mercado)
46520 / PUERTO SAGUNTO (Valencia)
Tel. 962 683 810

BRICOLAJE PINILLOS

Soluciones en brico

Herrajes, tornillería/accesorios inoxidables
Maquinaria, pinturas, herramientas y material eléctrico
Afilamos cuchillas y tijeras

Avda. Camp de Morvedre, 30
46520 - Puerto Sagunto
Tlf. / Fax: 962677994
info@bricolajepinillos.es
www.bricolajepinillos.es

Avda. Camp de Morvedre, 22
Teléfono 96 267 53 52
46520 PUERTO SAGUNTO Valencia

**CEBOS VIVOS
PESCA SUBMARINA**

A L'antiga
Roba Tradicional

Juan Vicente Solaz Giménez

C/ Concepción Arenal 25 bajo Puerto de Sagunto
96.267.87.67 - 616.67.14.75

PERFUMERIA JESMAR

Ana Elena Martínez Pardos

C/ Menéndez y Pelayo, nº 32
46520 - Pto. Sagunto (Valencia)
Tel.- 96 267 13 41

JESMAR

**PELUQUERIA
LAURABEL
ESTETICA**

- UNISEX -

C/ Virgen del Carmen 25
46520 Puerto de Sagunto
Cita previa al tlf 962 67 06 45

C/ Teodoro Llorente, 75
Puerto de Sagunto (Valencia)

Teléfono: 646 57 31 62

comercial@autocarespuerto.es

Tel. 96 186 04 92

 Sabor del monte
 Sabor del monte
 Sabor del monte

TEL. 96 267 37 81

Viza - Zaballos
cerrajería y grabados

carpintería metálica - motorizaciones
grabados - placas - trofeos

Av. Camp de Morvedre, 93-B - izq.
46520 Pto. Sagunto (Valencia)

Tlf / Fax. - 962 682 128 vizaballos@gmail.com

BAR

C/. Segorbe, 12
Puerto Sagunto

685 164 335

685 164 336

Prueba nuestros bocatas
de la casa

Cafetería once de abril dos

BAZAR XINFU

Avenida Hispanidad, 12-14

46520 Puerto de Sagunto

Tel. 961 185 460

Todo tipo de artículos para tu hogar: papelería,
ferretería, juguetes, ropa, zapatos, bolsos,
reparación y accesorios de móviles y mucho más.

206 <<<

ACOMIADAMENTS

Falla La Marina

Benvolguda família fallera, hui és un dia ple d'emocions, ja que arriba el moment d'acomiar-me d'este somni que he viscut com a presidenta infantil. Ha sigut un honor representar la nostra comissió.

Agraïsc a totes les persones que han estat al meu costat pel seu suport, al president per confiar en mi, i als meus amics de la comissió, que heu sigut un gran suport per a mi. Gràcies per tots els moments compartits, pels riures, els jocs i les experiències que portaré en el meu cor per sempre.

Me'n vaig amb records inoblidables, amb l'emoció de cada cercavila, de cada ofrena i de cada acte en el qual vaig tindre la sort de participar. Encara que la meua etapa com a presidenta infantil acaba, sempre portaré en el cor l'orgull d'haver representat a tots vosaltres.

Gràcies per tant, i us desitge a tots unes meravelloses falles, plenes d'alegria i tradició.

Això no és un adeu, és un fins prompte.

De la vostra presidenta infantil 2024.

ALEJANDRA DIAGO I GARGALLO

Comiat Fallera Major Infantil 2024

208 <<<

Estimats membres de la comissió, família, amics i tots els presents, bona vesprada:

Hui em trobe ací, amb el cor ple d'emocions que m'ha deixat aquest 2024, per acomiadar-me com la FMI. Aquest any ha sigut un somni fet realitat, un somni que he viscut intensament i que ha superat totes les meues expectatives. Ha sigut un any màgic, ple de moments inoblidables que sempre portaré en el meu cor.

Ser FMI ha sigut un honor i una responsabilitat que he portat amb orgull. Des del primer moment he sentit la calor i suport de tots vosaltres, i per això vull començar donant les gràcies a la comissió

gran, vull agrair-vos per confiar en mi i donar-me l'oportunitat de representar la nostra estimada falla. M'heu fet sentir part d'una gran família, i això és una cosa que sempre portaré amb mi. No puc oblidar totes les persones que han treballat incansablement perquè cada acte i celebració fórem perfectes. El vostre treball és admirable i estic profundament agraïda per tot el que heu fet. Gràcies a tots vosaltres.

Vull donar les gràcies especialment a la meua comissió infantil, gràcies pel vostre entusiasme i alegria en cada acte. La vostra amistat i afecte han sigut essencials per a mi. Junts hem rigut, hem gaudit i hem creat records que sempre ens acompanyaran. Gràcies per fer de cada moment una cosa inoblidable. Cada riulla compartida, cada complicitat ha fet d'aquest any una experiència única, continuem fem falla, som el futur.

També voldria donar gràcies per formar l'orquestra perfecta, la vostra saviesa, esforç, la vostra discreció i ajuda han sigut les partitures per a formar la melodia més bonica. Us vull.

Als meus oncles, els fallers i els que no són tan fallers, els que s'han trencat els ossos per mi, gràcies a tots per estar el meu costat, per traure'm un somriure, per acompanyar-me en l'ombra, us estaré eternament agraïda.

També m'agradaria anomenar tres terratrèmols, han arribat a la meua vida, tard, però de quina manera han arribat, gràcies per dir-me sempre que estava molt bonica, us vull, terroristes.

I, finalment, a ma mare, mamà, tot un exemple de força i lluita, quants moments viscuts, uffff!!!, seria impossible donar-te les gràcies per tot, simplement vull dir-te que això no haguera sigut possible sense tu, i t'estaré eternament agraïda. Et vull, guerrera.

Ara és el torn dels meus companys de viatge:

A Nerea, la Pi, gràcies per ser una amiga i companya meravellosa. Hem compartit moments únics que mai oblidarem. Espere que hages gaudit del teu any igual que jo, i haja sigut una experiència única que mai pugues oblidar.

Àngel, el nostre president, vull agrair-te de tot cor per estar al nostre costat i ésser el nostre defensor en moments difícils, haver sigut pacient, discret i tan divertit quan tocava, sobretot amb els teus balls en les cercaviles i quan acabaven aquests, hem passat moments molt bonics. No podíem haver tingut un millor president. Gràcies.

I a Alejandra, la nostra FM, la meua altra companya, la meua amiga, la meua germana major, gràcies per acompanyar-me i no soltar-me la mà, aconsellar-me, ensenyar-me tot el protocol, que mare meua amb el protocol!, i, com tu em deies, “el teu mini jo”, m’he sentit volguda i protegida, part d’una gran família. Et porte en el cor. Gràcies, fallera major.

Sergio, Clara i Marta, desitge que gaudiu del vostre any, és un any molt especial, un any que quedarà gravat en els vostres cors, viure cada acte com si fora

l’últim, assaborir-lo, sereu uns grans representants i portareu la Marina pel cap alt perquè la porteu en la sang i això es nota. Us desitge un felix any!

He tingut l’oportunitat de conèixer persones increïbles i de viure experiències que mai oblidaré. Cada somriure, cada abraçada i cada aplaudiment han sigut un regal per a mi.

Hui m’acomia de com a FMI, per sempre seré una fallera més en aquesta família. Duré en el meu cor tots els moments viscuts i totes les persones que han format part d’aquest somni. Gràcies per permetre’m viure aquesta experiència tan meravellosa.

Em porte records inesborrables i un sentiment de gratitud infinita. Ha sigut un honor i un privilegi representar la nostra falla. Encara que aquest capítol arribe a la seua fi, estic segura que vindran molts moments especials.

VISCA LA FALLA LA MARINA!

VISCA EL 2024!

Us estime molt!

ALEJANDRA RUBIO I DASÍ

Comiat Fallera Major Infantil 2024

Un somni fet realitat

Tot va començar amb un murmuri suau,
un somni llunyà que em cridava des del cor.
Amb cada detall, amb cura elaborat,
el vestit, la banda, l'esperança brodada
[en or.
Quan la banda es va cenyir al meu pit
[amb fervor,
el somni es feu tangible, ple d'emoció i color.

La meua falla, un regne d'alegria i tradició,
on la màgia bategava en cada racó.
Els fallers, amb entrega i un amor encès,
guardians de la cultura, del foc i l'espendor.
Un ninot va nàixer un dia en la plaça,
i entre flames, al final, la memòria es
[lliga i abraça.

Però en aquest viatge no he estat mai sola,
una xarxa d'amor m'ha sostingut en
[cada hora.
Ma mare, el meu far, la meua guia constant,
amb esforç i tendresa, sempre brillant.
Al seu costat, una altra mare, amb
[complicitat,
escrivint juntes un any d'il·lusió i felicitat.

Les meues ties, com fades madrines del
[meu somni,
amb mans càlides cuidant fins el més
[mínim detall.
I el meu pare, el pilar que calma els nervis,
sempre al meu darrere, pacient i fidel.
El meu germà, entre bambolines
[treballant,
amb passió i cura, aquest any
[immortalitzant.

Amb la seua companya, junts van teixir,
un llibre ple de records que em faran
[reviure i somriure.

Les meues amigues, els meus llaços
[d'afecte,
que amb cada abraçada han sigut el
[meu aspecte.
I a tu, el meu futur, el meu amor etern,
que amb el teu suport has fet aquest
[any ple i cert.
Hem compartit aventures, somnis i
[il·lusions,
i junts encetem ara noves direccions.

Al meu president, capità d'aquest
[vaixell faller,
amb fermesa i guia, ens has fet somiar i
[créixer.

A la presidenta infantil, radiant i afable,
un somriure constant, tan inesborrable.
A la meua fallera major infantil, la
[meua meitat,
companya de somni, font de felicitat.

Els quatre, junts, hem compartit
[instants màgics,
aventures, rialles i moments eters.
Un camí que ha sigut únic, irrepètible,
[especial,
i ara, amb el cor ple, arribem al final.
Però aquest final no és més que un
[record preciós,
un any que perdura, viu, dins nostre,
[eternament gloriós.

Encara que les flames s'emporten les
[falles cada any,
el que importa és renàixer, alçar-se
[i tornar a somiar.

Als nous representants, us deixem
[aquest estendard,
amb desig que continueu aquest somni
[tan gran.
Tanca un capítol, i amb un somriure
[victoriós,
en comença un altre, encara més gloriós.

Gràcies, falla meua, pel somni fet realitat,
i per fer del meu cor, un foc sempre
[encés, sempre amat.

SONDANI
Tu zapatería y mucho más
677604785
Zapatos a medida
Especialistas en fallera novia y fiesta
 Av Camp de morvedre N 62
 46520 puerto de Sagunto Valencia Reparación de calzado

Galí

Diseñadora de moda, estilista, sastre

Tel.: +34 722788968
 Facebook: rosa.gali.2024
 Instagram: rosa.gali_com

Julia Guillem
 PELUQUEROS
 HOMBRE - MUJER
 ESTÉTICA - BARBER SHOP

📞 962 690 404 📞 640 704 548
 C/ Luis Cendoña, 32 B
 📧 juliaguillempeluqueros@hotmail.es
 46520 PUERTO SAGUNTO (Valencia)

f **📷**

HORARIO
 Lunes a Viernes de 9,30 a 18,30 h
 Martes y Sábados 9,30 a 13,30 h

HORNO EL FORNAS

 C/ LUIS CENDOYA, 198
 Pto. SAGUNTO (VALENCIA)
 96 269 01 86 - 600 256 231

Paco Beltrán
Reformas en general
 653.82.19.72
 pacobeltran78@hotmail.com

BAR JENNY

AV. MEDITERRÁNEO, 61 bajo
 46520 EN PUERTO DE SAGUNTO
 TEL. 622 500 089 / 961 918 262

ÀLBUM FOTOGRAFIC

>>> 213

Falla La Marina
2025

Tienda de ropa y complementos.

Ropa de buena calidad y con los mejores precios.

C/ Progreso, 3
Puerto de Sagunto
695 20 88 14

BORDADO
PERSONALIZADO E INDUSTRIAL

C/ TEODORO LORENTE, 142
46520 PUERTO DE SAGUNTO
962 690 941

MUCES SUGAR'S

Tugas Personalizadas
Bolas de chuche o chocolate
Tarta de chuche o chocolate
Cestas de desayuno
Raros de chuche
Y muchas cosas más para sorprender a momentos o eventos especiales como:

- Baby Showers
- Reunión de género
- Bautizos
- Cumpleaños
- Comuniones
- Boda
- Faldas
- Navidad

Y muchos momentos o eventos más

Tenemos más de 700 variedades de chuches
Todo tipo de snacks
Ración del desayuno o merienda
pressa

En Sugar's Avenida Camp de Morvedre 48
Encuentras mucha variedad a los mejores precios

Estamos deseando verte por aquí ❤️

RESTAURANTE CHINO

富貴酒家

Fugui

Av. Mediterraneo, Nº 87
46520 Puerto de Sagunto
Valencia
Telf: 96 268 40 04

La petite lune
BISUTERÍA Y COMPLEMENTOS

f @lapetitelunepuertodesagunto   @lapetite_lune_pto

Disponemos de una gran variedad de complementos:
Bolsos, carteras, bisutería, pañuelos, cinturones, relojes,
paraguas, playa y accesorios para tu día a día..

Plaza Mare Nostrum nº 37 Bajo
Telf: 645 75 14 68

Horario 12 a 16:30 y 20 a 24 horas
Verónica y Eusebio

el Almiraz

elAlmiraz
restaurante

Reservas: 96 268 00 30
Dirección: C/ Cataluña, 7, Puerto de Sagunto 46520 (Valencia)
Correo: restaurantealmiraz@gmail.com
@rtealmiraz

>> Nominació

>>> 215

Proclamació <<

>> Verge del Carme

>>> 217

Mig Any Fallers <<

>> Trobades
i concurs de paelles
EJFS

>>> 219

Exaltació FJFS <<

Enguany la nostra comissió està d'enhorabona, tenim el plaer de comptar entre els nostres fallers amb la Fallera Major Infantil de Federació Junta Fallera de Sagunt, la xiqueta Julia Palanca i Benito, acompanyada per dues xiquetes marineres en la seva cort d'honor, les xiquetes Alejandra Diago i Gargallo i Alejandra Valera i Llorens.

>> FMI FJFS
i Cort d'Honor
FJFS

>>> 221

Playbacks Adults <<

>> Playbacks
Infantils

>>> 223

Nou d'Octubre <<

>> Ofrena Verge del Pilar

>>> 225

El dimecres 16 d'octubre va tindre lloc la inauguració de la nostra Setmana Cultural. Una setmana plena d'activitats en les que gaudir del bon ambient. Aquest any, la temàtica que ha envoltat estos dies ha sigut l'homenatge a Vicent Vayá i Pla, a tota una vida dedicada a Sagunt. Persona rellevant en la nostra ciutat, nomenat fill adoptiu de la mateixa, va ser biògraf del compositor Joaquín Rodrigo, fundador de Passió per Sagunt, funcionari a l'Ajuntament de Sagunt, escriptor de poesia, també apassionat dels Moros i Cristians, havent escrit les embaixades mores i cristianes, apassionat també del teatre, i com no, de les falles. La seua València tindrà falles perdurarà per sempre en el cor de tot faller morvedrí.

El mateix dia, el grup de ball regional de la falla va interpretar 3 balls, 3 jotes típiques de la Comunitat Valenciana.

La setmana es va completar amb activitats diverses, com jocs de taula, taller de col·locació de mocador i mantilla, el nostre tradicional concurs de pintxo i tapa, la IV Edició del nostre típic remember... Tota una setmana plena d'activitats per a totes les edats.

>> Presentació

>>> 227

Presentació <<

Esports <<

>> Cistella
nadalena

>>> 231

>> Brindis

Visita dels <<
Reis Mags

CALENDARI
FALLER

»» 233

Falla La Marina

CALENDARI FALLER 2025

Falla La Marina

14 de març

Plantà. Muntatge dels monuments fallers i de l'ornamentació dels carrers.
Sopar a la plaça

15 de març

8:00 h. Despertà. A continuació, esmorzar cortesia dels nostres representants.
15:00 h. Concentració en el casal per fer la visita de cortesia a les falles de Faura i Gilet.
22:00 h. Sopar en la carpa.
De 00:00 a 4:00 h. Orquestra Valkyria 2.0

16 de març

8:00 h. Despertà. A continuació, esmorzar cortesia dels nostres representants.
15:00 h. Concentració en el casal per recollir els premis a l'Ajuntament. A continuació, visita de cortesia a les falles de Sagunt.
22:00 h. Sopar en la carpa.
De 00:00 a 4:00 h. Orquestra.

17 de març

8:00 h. Despertà. A continuació, esmorzar cortesia dels nostres representants.
15:00 h. Concentració en el casal per fer la visita de cortesia a les falles de Port de Sagunt.
22:00 h. Sopar en la carpa.
De 00:00 a 4:00 h. Orquestra Magia Negra.

18 de març

- 8:00 h.** Despertà. A continuació esmorzar cortesia dels nostres representants.
De 12:00 a 14:00 h. Parc infantil.
14:30 h. Dinar en la carpa.
De 16:00 h. a 20:00 h. Parc infantil.
17:30 h. Berenar de tots els fallers, socis i simpatitzants.
22:00 h. Sopar en la carpa.
00:00h. Musica d'ambient.

19 de març

>>> 235

- 7:30 h.** Despertà.
10:00 h. Concentració al casal per fer l'ofrena a la Mare de Déu.
14:00 h. Mascletà a la nostra plaça.
15:00 h. Dinar en la carpa.
16:15 h. Animació infantil
21:00 h. Sopar en la carpa.
22:00 h. Cremà de la falla infantil.
00:00 h. Cremà de la falla gran, segons el premi obtingut

---

*L'associació es reserva el dret d'alterar la programació. En el cas que hi haguera canvis en els horaris de les concentracions, s'indicaran amb temps al casal. Es prefa a totes les persones que respecten les zones de foc.
Gràcies.*

AGRAÏMENTS DE LA FALLA

Falles 2025

En aquest llibret sobre com tota acció té la seua reacció no podem evitar pensar en la capacitat reconstructiva que tots conjuntament tenim sobre la pròpia vida. Hem descobert una lluita constant, una dialèctica que es genera des dels majors cap als infantils, però sobretot el focus es troba en nosaltres: les persones. Com sempre, este llibret no haguera sigut possible sense totes eixes personetes que n'han hagut darrere.

Competència volíem i competents hem tingut gràcies a tan incansables ments inquietes que amb la seua prosa, vers i idees indispensables, any rere any fan el possible per donar sentit a totes les paraules. Entre eixes ments creatives hem comptat amb coneguts i algunes cares noves, sobre les quals no podem més que agrair la seua mera presència ací. Tenim eixe xicotet orgull de comptar amb professionals crítics

tan dispars, artistes i fallers, docents i estudiosos de la vida humana. Tots reunits en un mateix lloc, això sí que és una cosa per la qual estar agraïts. Per tant, tant les cares conegudes com els grans descobriments, no hi ha paraules per a expressar-vos aquest sentiment:

Albert Lluca, Alfons Navarret, Alicia Gil, Antonio Ortiz, Cristina Iranzo, Jesús Giron, Joan Francesc Peris, Josep Usó, Josepa Montagut, Julia María Benito, Julia Rosa, Kike Alapont, Mari Carme Arnau, Mari Carmen Sáez, Maria García, Mario Gual, Oscar Martell, Pako Giménez, Pau Gallart, Raül Francés.

A més, és necessari destacar a tots els col·laboradors que amb la seua aportació aposten per nosaltres, per enaltir i enriquir una cultura i una vida tan nostra. Persones que fan possible amb els seus granets d'arena, tota aquesta muntanya. No podríem estar més agraïts a:

NOATUM
ISMED
MARMEDSA
PEREZ PLUMED
SAGUNT SORT ADM. LOTERIA
SAGUNT CASH
COCOA
FORFLESA
EL FARO
LAUDEL
MALECON
MARIOTTI
MESON DEL CORDERO
PRODUCCIONES RESACA
ROSES ART FLORAL

RECAMBIOS VIVES
SUMIPOINT
TTM
TECMACO
TELEPIZZA
CARNICERIA TINO MACIAN
VORA RIU
CALZADOS F&C
LABORATORIO DIEGO CHIRIVELLA
ENCARNA RAMIRO
DE LUCA - GARCERA
LA CRUZ INMOBILIARIA
JESUS SANCHEZ INDUMENTARIA
HORNOS DOMINGO
Q-MAN CERRAJEROS 24 H

TALLERES PUERTO OPEL	CALIZA POOL BAR
PADEL TENIS PORT	BORDADOS COSTA AZAHAR
BAR DON QUIJOTE	RESTAURANTE CHINO TUQUI
TRIBIKE	CAROT PESCA
ALCO, S.L.	BRICOLAJE PINILLOS
CARNICERIA POTRO	LA PETITE LUNE
JUAN JOSE MONGE	A L'ANTIGA
GEO	LA LYONESA PASTELERIA
AUTOCARES PUERTO	EL ALMIREZ
VIZA-ZABALLOS	PERFUMERIA JESMAR
TASCA BACCO	PELUQUERIA LAURABEL
BAR 11 ABRIL	SABOR DEL MONTE
PEUS CLINICA PODOLOGICA	FRUTAS Y VERDURAS Elena y Alberto
PAPELERIA POPYROS	SEGUROS LARREA
SAMPER	HORNO FORNAS
ITD3D GROUP BEROPAPER	BAR CENTRO ARAGONES
BAZAR XINFU	AUTOESCUELA VORAMAR
COZY	SONDANI
FLORISTERIA SAYAS	RASAGALIIND
MAR INDUMENTARIA	PACO BELTRÁN Reformas en general
SUGARS	JULIA GUILLEM
LOS RASOS DE MARGA	BAR JENNY
LOTES DE ESPAÑA	RASAN
INTERSPORT DEPORTES MORENO	ESD PRODUCCIONES

Finalment, és necessari destacar el treball d'aquest equip perquè hui pugues tindre aquest llibret a les teues mans. Així com altres fallers que han col·laborat d'una manera molt activa com Ali i Julia, un any més sempre disposades, amb la seua creativitat i coneixements, a ajudar. De la mateixa manera, eres tu, sigues qui sigues i sigues com sigues, qui dedicant un temps a llegir-nos, dona un sentit al que fem.

Després de tot, de les diferències, de la competència mateixa que es promulga a la vida, el que queda som nosaltres, les persones.

HIMNE DE SAGUNT

Falles

De llofers i roses trencem
corones de glòria, Sagunt immortal;
als mons, els seus himnes llancem
i en flames de sang avivar jurem
la seua foguera genial.

Oh! Ciutat de bellesa exquisida
sota un cel blau que és un pal·li d'atzur,
reclinada en la teua flora infinita
fistonada pel mar que mussita
versos grecs en escuma de tul!

T'has vestit de llums el cel
i has copiat en els teus fruits el sol;
la teua bellesa es mostra sense vel
i de tu, els colossos del sol
captaren almoina d'amor.

De l'altar de la pàtria estimada
puge l'himne com una oració,
com un bes que l'ànima encesa
done a Sagunt, la pàtria invencuda...
Santí, Sagunt és el teu honor!

Es tan alt el teu noble destí
que la teua glòria cap n'assolí.
Continua airós el teu invicte camí
i demostra que ser saguntí
es dues vegades ser bon espanyol.

De llofers i roses trencem
corones de glòria a Sagunt immortal;
als mons, els seus himnes llancem
i en flames de sang avivar jurem
la seua foguera genial.

238 <<<

HIMNE DE VALÈNCIA

Falles

Per a ofrenar noves glòries a Espanya
tots a una veu, germans vingueu.
Ja en el taller i en el camp remoregen
càntics d'amor, himnes de pau!

Pas a la regió
que avança en marxa triomfal!

Per a tu la vega envia
la riquesa que atresora
i és la veu de l'aigua càntics d'alegria
acordats al ritme de guitarra mora...

Paladins de l'art t'ofrenen
ses victòries gegantines;
i als teus peus. Sultana, tons jardins estenen
un tapís de murta i de roses fines.

Brinden fruites daurades
els paradisos de les riberes;
pengen les arracades
baix les arcades de les palmeres.

Sona la veu amada
i en potentíssim vibrant ressò
notes de nostra albada
canten les glòries de la regió.

Valencians: en peu alceu-se.
Que nostra veu
la llum salude d'un sol novell.

Per a ofrenar noves glòries a Espanya
tots a una veu, germans vingueu.
ja en el taller i en el camp remoregen
càntics d'amor, himnes de pau!

Flamege en l'aire
nostra senyera!

Glòria a la Pàtria!

Visca València!

Visca! Visca! Visca!

SEMPRE AL NOSTRE COR

240 <<<

Afectats per la DANA i l'incendi de Campanar

Fotografia: EduBFoto

*A la meua amiga Maria Cas.llejo,
resident a La Torre, localitat afectada per la DANA*

Dos enamorats sota la DANA

S'abocava la vesprada amb trons de por,
i el vent udolava anunciant cases de dol.
Ningú s'esperava que el cel tremolara
i molt menys que la terra de fang plorara.

A cada racó de les localitats valencianes,
la pau s'apagà i tan sols s'escoltaven ones xocant.
Mentre que la pluja no s'atura i és incessant,
els carrers van buidant-se de gent tremolant.

Maria s'abocava a la finestra tremolosa.
Xavi no arriba hui a casa a l'hora i estava nerviosa.
Mal oratge t'ha agafat quan tornaves del treball,
maleït treball al qual havies d'anar, hui sense trellat.

Els carrers comencen a pujar,
i l'aigua ho arrossega tot sense pestanyejar.
Xip-xap, la pluja cau als cristalls,
cau de tal manera que travessa els cors valencians.

Xip-xap, Xavi no arriba ni arribarà,
la casa es queda deserta, sense cap tarannà.
L'endemà no hi havia cònsol als carrers,
se sentien crits d'angoixa i els plors entre parets.

I des d'un arc de Sant Martí van baixar angelets,
amb mans plenes de voluntarietat, d'amor i poalets.
Amb l'esperança que arribara ell que així va ser,
i Maria va desmaiar entre els seus braços sense voler.

El reencontre va desfer la por i el suïcidi imminent
i va omplir de valent l'habitatge per la sort del sentiment.
I així, es va arreglar el que és trencat i ple de fang als carrers banyats,
ajudant a alçar-se uns a altres com l'amor d'aquells enamorats.

Fotografia: Vicente Sargues

Fotografia: algobonito98

A LES VÍCTIMES

Afectats per la DANA i l'incendi de Campanar

No mor qui no és oblidat. I si d'alguna cosa estem segurs és que vosaltres estareu permanentment vius al cor de tota València.

2024 ha sigut un any especialment difícil per a la nostra província, i no ens agradaria tancar-lo sense recordar les víctimes tant del incendi que va assolir l'edifici de Campanar el passat 22 de febrer com les de la devastadora DANA que va assotar les comarques del sud de València el passat 29 d'octubre. Tot el nostre suport per a les famílies de les víctimes d'ambdues tragèdies.

No volem oblidar-nos de totes les comissions que, com la nostra, esperen amb ànsia el mes de març per a plantar els seus monuments. Recordeu ara i sempre que les falles som com l'au fènix i renaixereu encara més fortes.

També ens agradaria reconèixer el treball dels bombers, militars i policies que van ajudar en aquestes tragèdies, i, com no, els milers de voluntaris que de forma desinteressada van destinar recursos i, sobretot, esforç i temps a ajudar els altres. Moltes gràcies.

Ni València ni el món sencer vos oblidarem mai. Estem amb vosaltres.

La vida una vegada més ens ha fet reflexionar, és temps de deixar enrere les divisions, la competència i caminar units cap al futur, sols aconseguirem superar aquests temps difícils junts.

encuétranos

www.rasan.com

[/RasanEquipacionDeportiva](https://www.facebook.com/RasanEquipacionDeportiva)

[@rasandeportivo](https://www.instagram.com/rasandeportivo)

[@RasanDeportivo](https://twitter.com/RasanDeportivo)

info@rasan.com

rasán

FALLES 25
Competència

